C:\Users\Plazma\Desktop\Krimi\Gulik\Gulik Robert-Basnici a vrazda.pdb

PDB Name: Robert_van_Gulik-Basnici_a_vraz
Creator ID: REAd
PDB Type: TEXt
Version: 0
Unique ID Seed: 0
Creation Date: 5.8.2003
Modification Date: 5.8.2003
Last Backup Date: 1.1.1970
Modification Number: 0

Básníci a vražda

Robert van Gulik

I. KAPITOLA

Otylý mnich seděl se zkříženýma nohama na kraji široké lavice a netečnýma očima pozoroval svého hosta. Po chvíli odvětil chraplavým hlasem: "Má odpověď zní - ne! Dnes odpoledne musím město opustit." Tlustými chlupatými prsty levé ruky sroloval na svých kolenou notně ohmataný svazek.
Host, vysoký muž v modrém taláru a vkusném černém hedvábném kabátku, nenacházel slov. Byl unaven, protože musel projít dlouhou Chrámovou ulicí a jeho neotesaný hostitel se ani neurážil nabídnout mu židli. Vypadalo to, jako by tento škaredý neurvalý mnich ani nepatřil do lepší společnosti... Znechuceně pozoroval mnichovu velkou oholenou hlavu vraženou mezi objemná ramena. Měl snědý obličej s povislými zarostlými tvářemi, širokým nosem a masitými rty. Neobyčejně velkýma vypoulenýma očima mu mnich připomínal tlustou odpornou ropuchu. Zápach starého potu z jeho zalátané mnišské kutny se mísil s nasládlou vůní indického kadidla, vznášející se v nevětrané holé místnosti. Host se na okamžik zaposlouchal do mručivých zvuků modliteb, přicházejících z druhé strany chrámu Hluboké prozřetelnosti, načež odvrátil pohled a pokračoval:
"Náčelník Luo bude zarmoucen, pane. Dnes můj pán pořádá v rezidenci večeři a na zítřejší noc plánuje hostinu ke dni podzimní rovnodennosti, která se bude konat na Smaragdové skále.
Jeho hostitel zafuněl: "Kdyby se náčelník Luo raději zabýval něčím užitečnějším. Večerní hostina, věru. A proč poslal vás, svého rádce, a nepřišel mě navštívit osobně, hm?"
"Projíždí tudy prefekt, pane. Dnes brzy ráno povolal mého pána do vládní budovy v západním městě, aby se zúčastnil jednání náčelníků všech čtrnácti okresů této prefektury. Potom se můj pán ještě musí zúčastnit oběda, který pořádá prefekt." Uvolnil si límec a omluvně pokračoval: "Svátky, o nichž jsem se zmínil, pane, jsou klidnou, neformální záležitostí malé společnosti. Ve skutečnosti setkání básníků. A protože vy... "
"Kdo jsou další hosté?" stroze jej přerušil hostitel.
"No, především tam bude akademik Šao, pane. Dále Čang Lan-po, dvorní básník. Oba přijeli do rezidence dnes ráno a..."
"Znám je řadu let a znám jejich tvorbu, takže se bez nich obejdu. A k Luovým neumělým..." Vrhl na hosta zlověstný pohled a náhle se zeptal: "Kdo další?"
"Dále tam bude soudce Ti, pane, náčelník sousedního okresu Pu-jangu. Byl také předvolán prefektem a včera dorazil."
Ošklivý mnich sebou trhl: "Ti z Pu-jangu? Jaký ďábel ho...?" začal. Pak se znepokojeně zeptal: "Snad si nemyslíte, že by se měl zúčastnit setkání básníků? Říká se o něm, že je spíše přízemní povahy. Nudná společnost."
Rádce si zamyšleně hladil černý knír, a pak škrobeně odpověděl:
"Jako přítel a kolega mého pána je náčelník Ti považován za člena rodiny, pane, a samozřejmě se zúčastňuje všech hostin v rezidenci."
"Jste opatrný člověk, co?" ušklíbl se opět mnich. Chvíli přemýšlel a ovíval si tváře, čímž se podobal ropuše snad ještě více. Pak se jeho smyslné rty roztáhly do pokřiveného úsměvu, odhalujíce řadu zažloutlých křivých zubů. "Tak Ti, hm?" Začal na svého hosta koulet očima a zamyšleně si drbal neholené tváře. Ten nepříjemný zvuk si pohrával s rádcovými nervy. Mnich sklopil oči a napůl pro sebe zabručel: "Koneckonců by to mohl být zajímavý pokus. Copak si asi myslí o liškách? Říká se, že je to ďábelsky chytrý chlapík." Náhle opět vzhlédl a zaskřehotal: "Jakže se to jmenujete, rádče? Pao nebo Hao, či jak vlastně?"
"Jmenuji se Kao, pane. Kao Fang. K vašim službám."
Mnich upřeně zíral mimo něj. Rádce se ohlédl přes rameno, ale dveřmi za ním nikdo nevstoupil. Náhle hostitel promluvil:
"Dobře, pane Kao, změnil jsem názor. Můžete říci svému pánovi, že přijímám jeho pozvání." Vrhl nedůvěřivý pohled do jeho uhlazené tváře a ostře se zeptal: "Mimochodem, jak se náčelník Luo dozvěděl, že pobývám v tomto chrámu?"
"Povídalo se, že jste před dvěma dny přijel do našeho města, pane. Náčelník Luo mi dnes ráno nařídil, abych se poptal zde v Chrámové ulici, a byl jsem poslán k..."
"Aha! Ano, měl jsem v úmyslu přijet především. Ve skutečnosti jsem však přijel teprve dnes ráno. Něco mne cestou

zdrželo. To vás ale nemusí zajímat. Do rezidence náčelníka Luo přijdu k obědu včas, rádče. Dohlédněte na to, abych dostal vegetariánskou stravu a malý tichý pokoj. Malý, ale čistý, jasné? A teď můžete jít, pane Kao. Musím si tady obstarat ještě pár věcí. I opat na odpočinku má jisté povinnosti, víte? Mimo jiné, pohřbívat mrtvé. Minulost i přítomnost." Dunivý smích otřásal jeho mohutnými rameny. Přestal stejně rychle jako začal. "Hezký den," zavrčel.
Rádce Kao se uklonil s rukama zdvořile zasunutýma do dlouhých rukávů. Pak se otočil a odešel.
Otylý opat rozevřel na svém klíně ohmataný svazek. Byla to stará věštecká kniha. Položil tlustý ukazováček na horní kapitolu a nahlas četl: "Černá liška vylézá z nory. Dej si pozor!" Zavřel knihu a svýma ropušíma očima upřeně zíral na dveře.

II. KAPITOLA

"Ta uzená kachna byla vynikající," podotkl náčelník Luo a položil si ruce na břicho, "ale na prasečích nožičkách bylo příliš mnoho octa. Alespoň podle mé chuti."
Soudce Ti se opřel do měkkého čalounění pohodlného palankýnu svého kolegy, ve kterém se nesli z vládní budovy zpátky na soud. Hladě si černé dlouhé vousy, soudce řekl:
"To o těch prasečích nožičkách může být pravda, Luo, ale bylo tam mnoho jiných lahůdek. Vskutku přepychová hostina. A prefekt se mi jevil jako schopný muž, který rychle chápe současné události. Bylo velmi poučné, jak shrnul výsledky naší konference."
Náčelník Luo si zlehka přiložil k ústům zavalitou ruku a potlačil malé říhnutí. Pak si zatočil konce krátkého knírku, jenž zdobil jeho kulatou tvář.
"Poučné, jistě, ale také nudné. Nebesa, tady je ale horko!" Posunul si ušatou náčelnickou čapku z černého sametu ze zpoceného čela do týla. Jak on, tak i soudce Ti, měli na sobě slavnostní šat ze zeleného brokátu, jak se to vyžadovalo v přítomnosti prefekta, jejich přímého nadřízeného. Podzimní ráno bylo jasné a chladné, avšak nyní dopadaly na střechu palankýnu žhavé paprsky poledního slunce.
Luo zívl. "Takže nyní, když konference skončila a je po všem, může se naše mysl zabývat příjemnějšími záležitostmi. Vypracoval jsem podrobný program na dva dny, ve kterých mne poctíš svou přítomností, starší bratře. Bude to docela pěkný program, alespoň podle mého názoru."
"Nerad zneužívám tvé pohostinnosti, Luo. Prosím, nedělej si se mnou žádné starosti. Pokud si budu moci číst ve tvé skvělé knihovně, budu..."
"Na čtení nebudeš mít vůbec čas, drahý příteli." Luo odhrnul záclonku. Přes hlavní ulici přecházeli chodci. Náčelník Luo ukázal na průčelí krámků, vesele vyzdobená barevnými lampióny všech tvarů a velikostí. "Zítra je slavnost ke dni podzimní rovnodennosti. Slavit začneme již tuto noc. Společnost se sejde u večeře. Malá, ale vybraná."
Soudce Ti se zdvořile usmál, avšak zmínka jeho kolegy o slavnosti ke dni podzimní rovnodennosti se bolestivě dotkla jeho vzpomínek. Více než kterýkoliv jiný z mnoha kalendářních svátků, právě tento bývá rodinnou záležitostí, kdy předsedá svým manželkám, a v němž také děti hrají velkou roli. Soudce se těšil na oslavu tohoto svátku v kruhu své rodiny v Pu-jangu. Avšak prefekt mu nařídil, aby zůstal pár dní v Ťin-chua. Aby byl po ruce, kdyby jej prefekt, odjíždějící příští týden do hlavního města provincie, chtěl opět povolat. Soudce Ti si povzdechl. Nejraději by se do Pu-jangu vrátil ihned. Nejen kvůli slavnosti, ale také kvůli složitému případu podvodu, který stále zůstával nevyřešen, a na němž se chtěl podílet osobně. Kvůli tomuto případu se rozhodl odcestovat do Ťin-chua sám. V Pu-jangu zanechal svého důvěrného poradce seržanta Chunga a tři poručíky, aby mohli shromáždit všechny údaje pro konečnou obžalobu. "Promiň, kdože jsi říkal?"
"Akademik Šao, můj milý příteli. Svolil, že poctí můj ubohý příbytek svou přítomností."
"Máš na mysli dřívějšího prezidenta akademie? Muže, který donedávna koncipoval většinu důležitých císařských výnosů?"
Náčelník Luo se spokojeně usmíval.
"Ano, ano! Jeden z největších spisovatelů naší doby, jak poezie tak i prózy. Dále u nás bude pobývat ctěný Čang Lan-po, dvorní básník."
"Nebesa, další slavné jméno. Opravdu bys neměl zvát amatéra, Luo. Že k tobě přijeli tito vynikající básníci jen dokazuje, že..."
Jeho tělnatý kolega rychle zvedl ruku.
"Ale, no tak, Ti, proč tak smutně? Jaképak neštěstí. Pravdou je, že akademik tudy projíždí na své zpáteční cestě do hlavního města. A Čang, který se v Ťin-chua narodil a vyrůstal, se přijel poklonit ostatkům svých předků. Jak sám víš, zdejší soudní budova, která zahrnuje mou oficiální rezidenci, byla dříve princovým letním sídlem; patřila nechvalně známému Devátému princi, který se chtěl před dvaceti lety zmocnit trůnu. Má mnoho samostatných nádvoří a také pěkných zahrad. Oba významní pánové přijali mé pozvání jen proto, že u mne najdou mnohem větší pohodlí než v hostinci."
"Jsi až příliš skromný, Luo. Šao i Čang jsou muži vybraného vkusu. Nikdy by nepřijali pozvání, kdyby na ně neučinila dojem tvá uhlazená poezie. Kdy přijedou?"
"Již by zde měli být, starší bratře. Svému majordomovi jsem řekl, aby pro ně zajistil oběd v hlavní hale. Můj rádce mě bude zastupovat jako hostitel. Myslím, že tam již brzy dorazíme." Odtáhl okenní záclonu stranou. "Nebesa, co tady dělá Kao?" Vystrčil hlavu z okénka a zakřičel na předáka nosičů: "Stát!"
Když byl palankýn položen na zem před hlavní bránou soudní budovy, zahlédl soudce Ti oknem neklidný hlouček lidí, který postával na širokých schodech. V pohledném muži v černém kabátku a modrém taláru poznal Luova rádce Kao.

Skloněný člověk v černě lemované hnědé haleně a kalhotách, černě lakované helmě s rudými střapci by měl být velitel biřiců. Další dva vypadali jako obyčejní občané. Tři biřicové stáli poněkud stranou. Měli stejné uniformy jako jejich velitel, až na helmy, které postrádaly rudé střapce. Kolem pasu měli tenké řetězy, na kterých visely palečnice a pouta.
Kao chvatně seběhl ze schodů a před okénkem palankýnu se hluboce uklonil. Náčelník Luo se stroze zeptal:
"Co se děje, Kao?"
"Před půl hodinou přišel správce obchodníka čajem pana Menga ohlásit vraždu. Pan Sung, student, který si pronajal zadní dvůr Mengovy rezidence, byl nalezen s podříznutým hrdlem. Zmizely všechny peníze. Zdá se, že se to stalo dnes brzy zrána, pane."
"Vražda v předvečer slavnosti. Jaká smůla!" zamumlal Luo k soudci Ti. Pak se s utrápenou tváří zeptal: "A co mí hosté?"
"Jeho Excelence akademik Šao přijel hned po vašem odjezdu, pane. A vzápětí se objevil Ctihodný Čang. Ukázal jsem pánům jejich pokoje a omluvil jsem nepřítomnost Vaší Ctihodnosti. Právě, když sedali k obědu, dostavil se opat Lu. Po jídle si šli pánové odpočinout."
"Dobře. To znamená, že si mohu jít ihned obhlédnout místo činu. Na přivítání hostů zbývá dostatek času po jejich odpočinku. Pošli velitele a pár biřiců na koních, Kao. Ať dohlédnou na to, aby nebylo všechno obráceno vzhůru nohama. Přivolal jsi ohledače mrtvol?"
"Ano, pane. Také jsem vzal z vašeho archivu spisy, které se týkají oběti a jeho domácího, obchodníka Menga." Vytáhl z rukávu svazek dokumentů a uctivě jej podal svému šéfovi.
"Dobrá práce. Zůstaň v soudní budově, Kao. Podívej se, zda nepřišly nějaké důležité zprávy a zařiď běžné záležitosti." A na předáka nosičů, který pozorně naslouchal, vyštěkl: "Víš, kde bydlí pan Meng? Blízko východní brány, říkáš? Dobře, odneste nás tam!"
Jen co se dal palankýn do pohybu, položil Luo ruku na paži soudce Ti a rychle řekl:
"Nevadí ti, doufám, že přijdeš o svou siestu, Ti? Víš, potřebuji tvou pomoc a radu. Nerad bych se zabýval vraždou zcela sám a s plným žaludkem. Měl jsem si dát na to víno pozor. Obávám se, že jsem to trochu přehnal." Setřel si pot z čela a zeptal se s pohledem plným obav: "Skutečně ti to nevadí, Ti?"
"Jistěže ne! Rád udělám, co budu moci." Soudce Ti si pohladil svůj knír a suše dodal: "Zvláště, když budeme na místě spolu, Luo. Takže mi nebudeš moci vytřít zrak, jak jsi to udělal nedávno na Rajském ostrově."
"Ale ani ty jsi nebyl příliš sdílný, starší bratře. Myslím tím minulý rok, když jsi přijel ukrást odsud ty dvě hezké dívky."*
Soudce Ti se drsně zasmál.
"Dobře tedy, jsme si kvit. Předpokládám, že půjde o rutinu. Většina vražd bývá loupežných. Podívejme se, kdo byl obětí."
Luo rychle vložil svazek papírů do rukou svého kolegy. "Podívej se první, starší bratře. Já si teď na malou chvilku zdřímnu. Srovnám si tak myšlenky, víš? K východní bráně je to dosti daleko." Přetáhl si čapku přes oči a se spokojeným vydechnutím se opřel do podušek.
Soudce Ti odtáhl na své straně záclonku, aby měl na čtení lepší světlo. Než však začal, věnoval zamyšlený pohled plné tváři svého kolegy. Může být zajímavé sledovat, jak bude Luo vraždu vyšetřovat. Přemýšlel o tom, že on, náčelník, který by si jinak nedovolil opustit svůj okres bez výslovného příkazu prefekta, má nyní vzácnou příležitost vidět kolegu při práci. Mimoto je Luo dost zvláštní člověk. Vlastní značné osobní prostředky a kolují zvěsti, že funkci náčelníka v Ťin-chua přijal jen proto, že mu úřední místo dává volnost a příležitost oddávat se svým zálibám - vínu, ženám a poezii. Zastávat místo v Ťin-chua bylo vždy obtížné, protože jen náčelník s velkými osobními příjmy může udržovat honosnou rezidenci. V oficiálních kruzích se šeptá, že to je hlavní důvod, proč Luo setrvává ve své funkci. Soudce Ti měl podezření, že Luoův lehkomyslný životní styl s nezájmem o úřední povinnosti je dokonale předstírán a pečlivě pěstován a že ve skutečnosti řídí svůj okres víc než dobře. A tak byl nyní velice nakloněn rozhodnutí svého kolegy vyšetřovat na místě činu osobně. Mnoho náčelníků by v mžiku přeneslo rutinní činnost na své podřízené. Soudce rozevřel dokumenty. Nahoře byl list, který uváděl podrobnosti o zavražděném studentovi.
Jeho celé jméno bylo Sung I-wen, stáří dvacet tři let, svobodný. Protože složil druhou literární zkoušku s vyznamenáním, bylo mu uděleno stipendium, takže byl schopen vydat část historie staré dynastie. Sung přijel do Ťin-chua před dvěma týdny, ihned se zaregistroval u soudního dvora a zažádal o měsíční pobyt. Vysvětlil rádci Kaovi, že účelem jeho návštěvy je prostudování zdejších historických záznamů. Před několika staletími, v období, které Sung studoval, vypuklo v Ťin-chua rolnické povstání. Sung byl přesvědčen, že nalezne další údaje o těchto událostech ve starých archivech. Rádce vydal povolení, které mu umožnilo studovat fascikly v archivu. Z návštěvní knihy vyplývá, že Sung pobýval v soudní knihovně každé odpoledne. To bylo vše.
Další papíry se týkaly studentova bytného, obchodníka s čajem Meng Sü-caje. Meng převzal dlouho zavedenou čajovou firmu od svého otce. Před osmnácti lety se oženil s dcerou kolegy, zvaného Chuang. Mají spolu šestnáctiletou dceru a čtrnáctiletého syna. Obchodník má jednu úředně registrovanou konkubínu. Svatební a rodný list byl přiložen.
Soudce s uspokojením přikývl; rádce Kao je očividně pilný úředník. Obchodníkovi Mengovi je nyní čtyřicet. Daně platí včas a podporuje několik dobročinných organizací. Je zřejmě buddhista, protože se stal patronem chrámu Hluboké prozřetelnosti, jedné z mnoha svatyň v Chrámové ulici. Buddhismus soudci Ti něco připomenul. Šťouchl do svého společníka, který lehce pochrapoval a zeptal se: "Co říkal rádce o opatovi?"
„Opat?" Luo na něj rozespale civěl.
"Nezmínil se Kao o tom, že se opat Lu zúčastnil dnešního oběda ve tvé rezidenci?"
"Ovšem. O opatu Lu jsi už musel slyšet."
"Ne, neslyšel jsem. S těmihle buddhisty se příliš nestýkám." Jako věrný konfucián soudce Ti buddhismus

neschvaloval a skandální chování mnichů v chrámu Bezmezného milosrdenství v jeho okrese jej jen posilovalo v tomto odmítavém postoji.
Náčelník Luo sebou trhl.
"Opat Lu není žádný obyčejný buddhista, Ti. Bude pro tebe skutečně požitkem se s ním setkat, starší bratře. Rozhovor s ním tě jistě potěší. Má hlava je na tom již lépe. Dovolíš mi nahlédnout do těch dokumentů?"
Soudce Ti mu podal svazek a zbytek cesty proběhl v tichosti.

III. KAPITOLA

Dům obchodníka s čajem stál v uličce tak úzké, že se palankýn tudy sotva protáhl. Po obou stranách se tyčily vysoké cihlové zdi pokryté vybledlými zelenými taškami, které naznačovaly, že to je stará městská čtvrť, obydlená zámožnými lidmi. Nosiči zastavili před červeně natřenou bránou, bohatě zdobenou tepaným kovem. Velitel, který zde čekal, zdvihl svůj bič a rozehnal malý hlouček zvědavě okounějících lidí. Dvojitá brána se otevřela. Vysoký baldachýn palankýnu zavadil o těžkou, věkem zčernalou krokev domu.
Jakmile soudce Ti vystoupil za náčelníkem Luo z palankýnu, věnoval krátký pohled dobře udržovanému přednímu dvoru, tichému a chladnému ve stínu dvou vysokých tisů. Stoupali po žulových schodech vedoucích do honosné hlavní haly s červeným sloupovím. Štíhlý muž, oděný do dlouhé, olivově zelené řízy a s čtverhrannou černou čepičkou z plisovaných žíní, chvatně sestupoval po schodech, aby návštěvu přivítal. Luo k němu vyrazil drobnými, rychlými kroky.
"Předpokládám, že jste obchodník Meng. Skvělé! Těší mne, že poznávám majitele naší největší čajové firmy. Hrozná věc, vražda a loupež v takovém starobylém a vynikajícím domě. A navíc v předvečer slavnosti podzimní rovnodennosti."
Meng se hluboce uklonil a začal se omlouvat za potíže, které úřadům způsobil. Malý náčelník jej však rázně přerušil.
"Vždy v občanských službách, pane Mengu. Vždy! Mimochodem, tento pán je můj přítel. Kolega, který byl se mnou, když byla oznámena vražda." Luo si šviháckу posunul ušatou čapku na stranu. "Takže nás teď zaveďte na místo, kde se to stalo. Váš zadní dvůr, pokud se dobře pamatuji."
"Ovšem, Vaše Ctihodnosti. Smím si dovolit nejprve nabídnout v hlavní hale nějaké občerstvení? Přitom mohu Vaší Ctihodnosti vysvětlit, jak..."
"Ne, vážený pane, nepřišli jsme na žádnou oslavu. Zaveďte nás do zadního dvora, prosím!"
Obchodníkovi se protáhly rysy, ale udělal jen odevzdanou poklonu a vedl je zastřešeným koridorem, který se točil kolem hlavní haly a končil ve zdí obehnané zahradě, zaplněné řadami květináčů. Dvě služky odcupitaly, jen co spatřily svého pána a dva vysoké úředníky, kteří se objevili za rohem. Procházejícímu veliteli řinčela při každém kroku pouta zavěšená na opasku. Pan Meng ukázal na rozlehlou budovu naproti.
"Toto je příbytek mé rodiny, pane. Obejdeme jej pěšinou zleva."
Když kráčeli úzkým vydlážděným chodníkem, který vedl pod přesahujícími okapy, těsně kolem oken s rudě natřenými mřížemi, zahlédl soudce Ti letmo bledou tvář. Mladá a velice hezká dívka, pomyslel si.
Vstoupili do rozlehlého sadu, v němž rostly v hustém porostu rozmanité druhy ovocných stromů.
"Má zesnulá matka se velice zajímala o pěstování stromů a rostlin," vysvětloval obchodník. "Osobně na zahradu dohlížela. Poté, co minulý rok zemřela, nemohu najít čas..."
"Opravdu," řekl náčelník Luo, nadzvedávaje si spodní okraj taláru. Klikatící se chodník vedl sadem zarostlým trnitým plevelem. "Tyto hrušky jsou asi lahodné."
"Je to zvláštní druh, Vaše Ctihodnosti. Velké a chutné. No, zadní dvůr, který si pan Sung pronajal, je tam na druhé straně, je vidět jeho střecha. Vaše Ctihodnost nyní chápe, proč jsme o půlnoci neslyšeli žádný hluk a výkřiky. My..."
Luo se zastavil.
"V noci? Proč byla tedy vražda oznámena až v poledne?"
"V té době bylo objeveno tělo, pane. Pan Sung vždy snídal několik smažených placek ze stánku na rohu, a ranní čaj si připravoval sám. Avšak jeho polední a večerní rýži připravovala má služka. Když služka polední jídlo přinesla a Sung neotvíral, zavolala mne. Několikrát jsem zaklepal a volal jméno pana Sunga. Když se uvnitř nikdo neozýval, obával jsem se, zda vážně neonemocněl. Nařídil jsem svému správci, aby vylomil dveře a...?"
"Rozumím. Jdeme!"
U dveří nízké cihlové budovy na konci sadu stál na stráži biřic. Dveře otevřel opatrně, protože výplň byla vylomena a panty vysazeny. Když vstupovali do malé knihovny, obchodník utrápeně řekl:
"Podívejte se, pane, jak to tady vrah vyplenil. A to byla oblíbená místnost mé zesnulé matky. Po smrti otce sem přicházela téměř každé odpoledne; bylo zde takové ticho, mohla oknem pozorovat stromy. Sedávala u tohoto stolu, četla si a psala. A teď..." Sklíčeným pohledem se zadíval na stůl z červeného dřeva pod oknem. Zásuvky byly vytažené a jejich obsah rozházený po dlážděné podlaze - papíry, navštívenky a psací potřeby. Vedle vypolstrovaného křesla ležela červená kožená krabička na peníze, víčko zpola odtržené. Byla prázdná.
"Vidím, že vaše paní matka měla ráda poezii," řekl s uspokojením náčelník Luo. Viděl svazky uložené na policích u boční stěny; tituly byly označené úhlednými červenými štítky. Knihy se ježily čtenářskými značkami, které byly zasunuty mezi stránkami. Luo pro jeden svazek sáhl, aby si jej lépe prohlédl, načež úsečně řekl:
"Předpokládám, že tento dveřní závěs vede do ložnice."
Když Meng přikývl, Luo rychle závěs odtáhl. Ložnice byla o trochu větší než knihovna. Vzadu u stěny stála jednoduchá postel; deky rozestlané, vedle malý noční stolek, na kterém stála zcela dohořelá svíčka. Na stěně byla na

hřebíku zavěšena dlouhá bambusová flétna. Naproti stál vyřezávaný ebenový toaletní stolek. Krabice na šaty z červené vepřovice byla vytažena zpod postele. Otevřené víko odhalovalo spoustu zmuchlaných pánských oděvů. V zadní stěně byly pevné dveře opatřené velkou závorou. Na podlaze vedle mrtvého klečel shrbený muž v modrých šatech. Soudce Ti viděl přes Luova ramena, že student byl štíhlý, kostnatý muž s pravidelnou tváří ozdobenou krátkým knírkem a bradkou. Vlasy neměl svázané; byly přilepené v tratolišti sražené krve na rohoži. Vedle jeho hlavy ležela černá čepička potřísněná krví. Byl oblečen v bílé noční košili a na nohou měl měkké plstěné střevíce, jejichž podrážka nesla stopy uschlého bláta. Pod pravým uchem měl škaredou řeznou ránu.
Ohledač mrtvol chvatně vyskočil na nohy a uklonil se.
"Tepna na pravé straně krku byla přeťata jediným řezem, Vaše Ctihodnosti. Velkým nožem nebo sekáčkem, řekl bych. Kolem půlnoci, soudě podle stavu těla. Ležel zde, na tváři. Obrátil jsem jej, abych si ověřil, zda na něm nejsou další znaky násilí, ale žádné jsem nenašel."
Náčelník Luo něco zabručel, načež věnoval svou pozornost obchodníkovi, který zůstal stát mezi dveřmi. Palcem a ukazováčkem točil konci svých krátkých knírků, přičemž obdařil Menga zamyšleným pohledem. Soudce Ti si pomyslel, že Meng má učený vzhled; podlouhlé bledé tváře, hubenost, která byla umocněna povadlým knírkem a řídkou kozí bradkou.
"Vy jste se také zmínil o půlnoci, pane Mengu," zeptal se Luo náhle. "Proč?"
"Napadlo mě, pane," odpověděl pomalu obchodník, "že ačkoliv byl pan Sung oblečen v nočním úboru, postel nebyla rozestlaná. Víme, že býval vzhůru do pozdních hodin; v jeho okně se obvykle svítilo až do půlnoci. Předpokládal jsem tedy, že vrah Sunga překvapil, právě když se chystal ulehnout."
Luo přikývl. "Jak se vrah dostal dovnitř, pane Mengu?"
Další povzdech. Zakroutil hlavou a odpověděl:
"Zdálo se, Vaše Ctihodnosti, že pan Sung byl trochu duchem nepřítomen. Služky mé ženě říkaly, že často zadumaně seděl, když mu podávaly na stůl jídlo, a neodpovídal, když jej oslovily. Minulou noc zapomněl zastrčit závoru dveří tohoto pokoje a také opominul zatarasit zahradní vrátka. Tudy prosím, Vaše Ctihodnosti."
Biřic, sedící v malé zahradě na chatrné bambusové lavici, se vypjal do pozoru. Soudce Ti napadlo, že Luo se stará o to, aby měl svůj personál dobře vycvičený; rozmístění stráží na všech přístupech k místu činu bylo předběžným opatřením, které mnoho nedbalých náčelníků opomíjelo. Zběžně pohlédl na kůlnu, která sloužila jako prádelna a koupelna, načež se připojil k Luovi a Mengovi, kteří vyšli ven úzkými vrátky ve vysoké zahradní zdi. Velitel biřiců je následoval do uličky, která vedla mezi nevzhlednými zahradními zdmi domů z ulice, kde stál dům pana Menga, do ulice souběžné. Ukazuje na hromady odpadků, které zaplňovaly úzký průchod, obchodník poznamenal:
"Tuláci a chátra se kolem často po nocích potulují, Vaše Ctihodnosti, a prohrabávají se touto spoustou odpadků. Často jsem varoval pana Sunga, aby na noc zahradní vrátka zavíral. Minulou noc si musel vyjít na procházku a na zpáteční cestě je zapomněl zavřít. Nezasunul ani závoru dveří do ložnice, protože když jsem nalezl jeho mrtvé tělo, byly pootevřené. Zahradní vrátka byla zavřená, ne však na závoru."
Zavedl je zpět do zahrady. Těžká dřevěná závora byla opřená o zeď vedle vrátek. Pan Meng pokračoval:
"Je snadné zrekonstruovat, co se stalo, Vaše Ctihodnosti. Lotr procházel uličkou, a když zpozoroval, že jsou zahradní vrátka pootevřená, vklouzl do zahrady. Uvnitř domu usoudil, že obyvatelé spí. Ale Sung, který se chystal do postele, jej přistihl. Když lotr zjistil, že Sung je zcela sám, na místě jej zabil. Pak prohledal ložnici a knihovnu. Poté, co objevil krabičku na peníze, sebral je a odešel stejnou cestou, jakou přišel."
Náčelník Luo zlehka přikyvoval. "Měl Sung obvykle v krabičce na peníze velký obnos?"
"To nemohu říci, pane. Nájem zaplatil na měsíc dopředu, ale jistě si ponechal nějaké prostředky alespoň na zpáteční cestu do hlavního města. A v krabici na šaty mohl mít nějaké šperky."
"Toho ničemu již brzy dopadneme, Jasnosti," poznamenal velitel. "Tihle lotři vždy začnou ochotně utrácet, jakmile udělají dobrý lup. Nařídím svým mužům, aby prošli vinárny a herny, pane."
"Ano, udělejte to, veliteli. Ať se také nenápadně poptají v zastavárnách. Uložte tělo do prozatímní rakve a přesuňte je do márnice v soudní budově. Musíme také informovat blízké." Náčelník Luo se obrátil na obchodníka a zeptal se:
"Předpokládám, že měl Sung zde ve městě nějaké přátele či příbuzné."
"Zdá se, že nikoliv, Vaše Ctihodnosti. Nikdo se na něj nikdy v mém domě neptal, a podle toho, co je mi známo, nikdy nepřijal návštěvu. Pan Sung byl vážný, pilný mladý muž, který o sebe velmi dbal. Při našem prvním setkání jsem mu řekl, že bude vždy vítán na šálek čaje a na odpolední rozhovor. Uplynuly však dva týdny a ani jednou mě nepoctil svou návštěvou. Trochu mě to udivilo, pane, protože to byl slušný, vstřícný mladík. Při tak vybraném chování by se dalo čekat, že..."
"V pořádku, pane Mengu. Řeknu svému rádci, aby napsal dopis na ministerstvo školství do hlavního města a požádal je, aby informovali Sungovy příbuzné. Vraťme se do knihovny."
Luo nabídl soudci Ti křeslo u stolu. Sám si vytáhl sedadlo ve tvaru sudu zpod polic na knihy. Sáhl pro několik svazků a začal v nich listovat.
"Ale!" zvolal. "Vaše zesnulá matka byla dámou s jedinečným literárním vkusem, pane Mengu. Jak vidím, četla také minoritní básníky. Minoritní, alespoň podle úředního měřítka." Střelil pohledem po soudci a s úsměvem dodal: "Můj přítel Ti je spíše konzervativní, pane Mengu, pravděpodobně by nesouhlasil. Ale já osobně shledávám tyto, takzvané minoritní básníky, originálnějšími než ty, kterým se dostalo oficiálního uznání v císařském katalogu." Knihy vrátil a vytáhl několik dalších. Listoval v nich, a aniž by vzhlédl, pokračoval: "Když pan Sung neměl v Ťin-chua přátele ani blízké, pane Mengu, jak se dozvěděl, že chcete pronajmout zadní dvůr?"
"Došlo k tomu při mé návštěvě u rádce Vaší Ctihodnosti, pana Kao, když se přišel před dvěma týdny Sung zaregistrovat, pane. Pan Kao byl informován, že chci po matčině smrti pronajmout tuto část své rezidence a laskavě mi

pana Sunga představil. Vzal jsem studenta s sebou domů a ukázal mu dvůr. Byl velice potěšen. Říkal, že je to přesně ten druh tichého podnájmu, jaký hledal. Dodal, že pokud bude moci věnovat svému bádání ve starých záznamech více času než předpokládal, rád si prodlouží nájem. Byl jsem také potěšen, protože není snadné..."
Obchodník čajem ztichl, jelikož se nezdálo, že by Luo poslouchal. Byl ponořen do pročítání jednoho z papírových lístků, zastrčených do svazku na svém klíně.
"Komentáře vaší matky jsou velice věcné, pane Mengu. A má nádherně vypsanou ruku."
"Cvičila kaligrafii každé ráno, Vaše Ctihodnosti, i když se její zrak zhoršil. A protože se můj zesnulý otec také zajímal o poezii, často spolu hovořili..."
"Skvělé!" zvolal Luo. "Váš dům se může pochlubit pěkným literárním dědictvím, pane Mengu. Vy také pokračujete v této ušlechtilé tradici, nemýlím-li se."
Obchodník čajem se smutně usmál.
"Bohužel Nebesa se rozhodla odepřít mé generaci požehnání, Vaše Ctihodnosti. Já sám nemám pro literaturu žádný talent. Zdá se však, že můj syn a dcera..."
"Výborně! Takže, pane Mengu, nebudeme vás již déle zdržovat. Bezpochyby toužíte odejít do svého obchodu. Na rohu, kde naše hlavní silnice protíná ulici Chrámovou, že ano? Máte na skladě hořký čaj z jihu? Ano? Výborně! Řeknu svému majordomovi, aby u vás učinil objednávku. Je to nejlepší čaj po těžkém obědě. Uděláme vše, abychom co nejdříve dostali lumpa, jenž spáchal tuto brutální vraždu. Jakmile bude něco nového, dáme vám vědět. Na shledanou, pane Mengu."
Obchodník s čajem se oběma náčelníkům poklonil a velitel jej odvedl. Když se soudcem Ti osaměli, uložil Luo pomalu knihy na polici. Pozorně svazky urovnal, a pak si položil ruce na břicho. Protočil očima a zvolal:
"Svatá Nebesa, jaká hrozná smůla, starší bratře! Zabývat se složitým případem promyšlené vraždy ve chvíli, kdy musím přijmout takové vynikající hosty. A bude pěkně těžké tento případ objasnit, protože vrah je chytrý jako čert. Souhlasíš se mnou, že čepička byla jedinou opravdovou chybou, kterou udělal, Ti?"

IV. KAPITOLA

Soudce Ti obdařil svého kolegu pronikavým pohledem. Uvelebil se v křesle a hladě si pomalu své dlouhé licousy, pronesl:
"Ano, Luo, zcela s tebou souhlasím. Nebyla to loupežná vražda, jakou by spáchal potulný darebák. I když budeme předpokládat, že Sung byl natolik duchem nepřítomen, že zapomněl zavřít a zatarasit jak zahradní branku, tak místnost do ložnice, lupič, který si všiml, že pozdě v noci zůstaly dveře pootevřené, by jistě celé okolí prozkoumal, než by do areálu vešel. Například by nakoukl oknem dovnitř. Kdyby spatřil Sunga, jak se chystá do postele, vklouzl by dovnitř až poté, co by se přesvědčil, že student spí." Protože Luo mohutně přikyvoval svou kulatou hlavou, soudce pokračoval:
"Přikláním se k názoru, že když student odložil čepičku a svrchní plášť a převlékl se do noční košile, uslyšel klepání na zahradní branku. Opět si čepici nasadil a vyšel ven, aby se zeptal, kdo je to."
"Přesně," souhlasil Luo. "Také sis všiml, že na jeho domácích střevících je zaschlé bláto?"
"Všiml. Návštěvník musel být někdo, koho Sung znal. Student odsunul závoru vrátek a zavedl návštěvníka dovnitř. Pravděpodobně jej požádal, aby šel do knihovny, než si oblékne plášť. Když se Sung otočil, návštěvník jej zezadu zabil. Říkám zezadu, protože rána je umístěna pod pravým uchem oběti. Ať to bylo jakkoliv, souhlasím, že zanechat čepičku tak, jak jsme ji našli, pohozenou na podlaze, bylo hrubou chybou. Žádný člověk nemá na hlavě čepičku, když se svléká. Vrah měl čepičku vyčistit od krve a položit ji tam, kam se obvykle pokládá, na noční stolek vedle svíčky."
"Přesně!" zvolal Luo. "Prozatím však oficiálně nazveme vraždu loupežnou, abychom našeho muže nevyplašili. Myslím si, že motivem mohlo být vydírání, Ti."
Soudce Ti vyskočil. "Vydírání? Proč si to myslíš, Luo?"
Malý náčelník vzal z police knihu a otevřel ji na straně označené popsaným proužkem papíru.
"Podívej se, starší bratře. Mengova matka byla pořádkumilovná stará dáma, která udržovala knihy pečlivě srovnané. Nyní je ovšem pořadí svazků tu a tam zpřeházené. Pokaždé, když objevila báseň, která se jí zvláště líbila, napsala svůj komentář na proužek papíru, jaký mám zde, a vsunula jej do knihy přesně v tom místě, kde byla báseň napsána. Zatímco starý Meng hovořil, prolistoval jsem pár svazků a zjistil jsem, že několik lístků bylo vloženo na nesprávném místě, a to tak nepozorně, že některé byly v nesprávné knize. Nyní připusťme, že to mohl způsobit student. Ovšem objevil jsem také čerstvé šmouhy v prachu na polici za knihami. Myslím, že vrah vyplenil místnost jen proto, aby to vypadalo, jako když zloděj hledá peníze. A skutečným cílem jeho hledání byl dokument. Mohl bys nalézt lepší skrýš pro důležitou listinu než mezi stránkami jisté knihy uložené v rozsáhlé knihovně? A když někdo natolik touží dokument nalézt, že neváhá spáchat vraždu, pak to svádí k přesvědčení, že zmíněný dokument je obviňující povahy; lze se tedy domnívat že jde o vydírání."
"Tady ses trefil docela přesně, Luo." Ťukaje hromádkou poznámkových papírů o stůl, soudce pokračoval: "Tyto poznámky potvrzují tvou teorii o tom, že vrah hledal dokument. Toto jsou Sungovy poznámky o jeho historickém bádání. Prvních šest stran je psáno jeho malým rukopisem učence a asi padesát jich zůstalo nepopsaných. Je vidět, že Sung byl pečlivý člověk, protože každý list očísloval. Hromádka ale byla nakřivo a na některých čistých listech jsou špinavé otisky prstů. Což naznačuje, že vrah si hromádku pozorně prohlédl. A proč by se potulný lotr obtěžoval prohrabáváním svazku rukopisných poznámek?"
Luo vstal a hluboce si povzdechl.
"Protože měl pachatel celou noc, aby papír našel a spálil, pravděpodobně se mu to také podařilo. Je mi líto, Ti, ale v

každém případě to tady musíme prohledat. Abychom se přesvědčili."
Soudce Ti vstal také. Důkladně spolu knihovnu prohledali. Když soudce roztřídil papíry rozházené po podlaze a uložil je do zásuvek, poznamenal:
"Všechno to jsou účty, stvrzenky a podobné doklady Mengovy rodiny. Jediné, co patřilo Sungovi, je tento svazeček s titulem Partitury pro rovnou flétnu, napsaný jeho rukou a označený jeho pečetí. Je to složitá, mně neznámá hudební notace, napsaná zkrácenými znaky, pokud jsem schopen pochopit. Skladeb je asi tucet, chybí však názvy a slova."
Luo se podíval pod rohož. Narovnal se a řekl:
"Ano, Sung hrál na flétnu. Dlouhá bambusová flétna visí v jeho ložnici. Všiml jsem si jí, protože jsem dříve také na flétnu hrával."
"Viděl jsi někdy takovýto systém notace?"
"Ne. Vždy jsem hrál podle sluchu," pyšně odvětil Luo. "Takže, teď bychom měli prohledat ložnici, Ti. Tady nic není."
Soudce Ti vsunul hudební záznamy do svého rukávu a odešli do vedlejší místnosti. Ohledač mrtvol seděl na toaletním stolku s přenosnou psací soupravu na předloktí a pracně vypisoval pitevní zprávu. Náčelník Luo sáhl po flétně, která visela za hedvábný střapec na hřebíku na stěně. Rozhodným gestem vykasal rukávy a vložil si flétnu mezi rty. Ale podařilo se mu vyloudit pouze několik disharmonických písklavých tónů. Rychle flétnu sklonil a s bolestným pohledem řekl:
"Hrával jsem dobře, ale vyšel jsem ze cviku. I když, může to být dobré místo pro schování dokumentu. Kdyby se pořádně sroloval." Mžoural do flétny a pak smutně potřásl hlavou.
Prohrabali krabici na šaty, ale našli pouze Sungovu identifikační kartu a několik dokumentů, vztahujících se k jeho literárním zkouškám. Nebyly tam žádné osobní poznámky nebo dopis.
Opraš uje svůj šat, soudce Ti řekl:
"Podle domácího Sung nikoho ve tvém okrese neznal. Jenže Meng také připustil, že jen málokdy svého nocležníka zahlédl. Musíme se přeptat služek, které mu nosily jídlo, Luo."
"Musím tě opustit, starší bratře. Jsem nucen se vrátit domů, abych uctivě přivítal své vynikající hosty, víš? A má První, Sedmá a Osmá žena mi dnes ráno řekly, že se mnou chtějí probrat nákupy na Měsíční slavnost."
"V pořádku, vyslechnu je sám." Provázeje svého kolegu ke dveřím, soudce pokračoval: "Pro tvé děti bude slavnost velikou radostí, Luo. Kolik jich máš?"
Luo se široce usmál.
"Jedenáct chlapců a šest děvčat," uvedl pyšně. Pak ovšem jeho tvář poklesla. "Mám osm manželek, víš? Pěkné břemeno, Ti. Myslím tím citově. Svou kariéru úředníka jsem začal se třemi ženami, ale víš, jak to chodí. Když člověk někde získá přátele, je mnohem jednodušší v takovéto společnosti oslovit dámu z pavilónu, a než se nadeješ, máš ji potvrzenou jako další manželku. A měl bys vidět, jak taková změna v postavení ovlivní ženský charakter, Ti. Když si vzpomenu, jak milá a úslužná byla má Osmá žena, když ještě tančívala v Safírové besídce..." Náhle se uhodil do čela. "Svatá Nebesa, málem bych zapomněl! Musím se cestou zpět zastavit v Safírové besídce. Vybrat tanečnice na dnešní večerní hostinu, víš? Jejich výběr vždy zajišťuji osobně. Cítím to jako svou povinnost, aby mí hosté dostali pouze to nejlepší. Naštěstí je Safírová besídka jen pár ulic odtud."
"Je to veřejný dům?"
Luo se na něj vyčítavě podíval.
"Milý příteli! Jistěže ne! Říká se tomu výběrové středisko místních talentů. Anebo škola svobodných umění."
"Tak škola nebo výběrové středisko," řekl soudce Ti suše, "jelikož zde byl student Sung úplně sám, mohl tam mít předplaceny noční návštěvy. Raději se poptej, zda si nepamatují muže, který by odpovídal studentovu popisu, Luo."
"Ano, udělám to." Náhle malý náčelník prohodil: "Připrav se večer na malé překvapení. Výhradně pro tebe, Ti."
"Nic takového nedělej," řekl soudce kysele. "Musím říci, že nechápu, jak můžeš myslet na povyražení se ženami, když máme případ vraždy..."
Luo zvedl ruku.
"Jsi na velikém omylu, starší bratře. Mé překvapení se týká zajímavého justičního problému."
"Aha. Já... souhlasím," řekl soudce kajícně. Rychle pokračoval: "Přesto si myslím, že se můžeme obejít bez dalších justičních problémů, Luo. Sungova vražda je dostatečně zajímavá. Kdyby byl tento nešťastný student místním občanem, věděli bychom alespoň, kde hledat stopy. Protože však Sung přijel, takřkajíc znenadání, bojím se, že..."
"Ty víš, že nikdy nemíchám práci se zábavou, Ti," řekl Luo škrobeně. "Brutální vražda Sunga je úřední záležitostí. Mé překvapení pro tebe je naopak ryze teoretickým problémem, jehož právnické následky se netýkají nikoho z nás. S hlavní osobou se setkáš dnes při večeři, Ti. Tajemná hádanka. Náramně se pobavíš."
Soudce Ti vrhl po svém kolegovi nedůvěřivý pohled. Pak rázně řekl: "Prosím tě, Luo, přikaž správci, ať přivede služebnou, která zde Sunga obsluhovala. A pošli nosítka, aby mě odnesla, ano?"
Když náčelník Luo procházel sadem, dva strážní, nesoucí bambusová nosítka, mu uvolnili cestu. Soudce Ti je zavedl do ložnice. Zatímco strážní balili mrtvé tělo do rákosové rohože a pokládali je na nosítka, četl soudce úřední zprávu, kterou mu ohledač mrtvol podal. Vsouvaje si ji do rukávu, řekl:
"Prohlašujete pouze, že smrtelná rána byla vedena ostrým předmětem. Všiml jsem si, že to nebyl čistý řez, okraje byly spíše roztřepené. Co takhle dláto nebo pilník nebo nějaké jiné truhlářské náčiní?"
Ohledač mrtvol stiskl rty.
"Dost možná, pane. Protože vrahova zbraň nebyla nalezena, nerad bych se dopustil nepřesnosti."
"Rozumím. Můžete už odejít. Náčelníkovi vaši zprávu předám sám."
Starší muž se shrbenými zády vehnal dovnitř dvě dívky. Měly na sobě jednoduché modré šaty s černou stuhou kolem pasu. Mladší byla malá a spíše prostá, zato druhá měla kulatý půvabný obličej a držení těla prozrazovalo, že věděla

velmi dobře o své pěkné postavě. Soudce Ti je vyzval, aby ho následovaly do knihovny. Když se pak opět usadil v křesle, starý správce před něj postrčil malou dívku a s úklonou řekl:
"Toto je Pivoňka, pane. Nosila Sungovi polední rýži, uklízela mu a stlala postel. Druhé říkají Astra. Podávala pánovi večerní jídlo."
"Tak, Pivoňko," soudce vlídně oslovil prostou dívku, "Pan Sung ti musel přidělávat hodně práce. Zvláště, když měl společnost."
"Ach ne, pane, pan Sung neměl nikdy žádnou návštěvu. A trochu práce navíc mi nevadí, pane, protože toto je snadná domácnost, potom co zemřela stará dáma. Jsou zde jen pán s První a Druhou paní a jejich syn a dcera. Všichni to jsou velice laskaví lidé, pane. A pan Sung byl také milý, zdvořilý pán. Dával mi spropitné, protože jsem se starala o jeho prádlo."
"Předpokládám, že si s tebou často povídal."
"Jen pozdravy a tak podobně, pane. Byl to vzdělaný muž, pane. Hrozné pomyšlení, že teď je..."
"Děkuji ti. Vezměte Pivoňku ven, správce." Když zůstal se starší dívkou sám, soudce pokračoval: "Pivoňka je trochu vesnické děvče, Astro. Ty vypadáš jako dívka z města, která ví, co a jak, a..." Očekával úsměv, ale dívce ztuhly rysy. Se záblekem strachu ve svých velikých očích se náhle zeptala:
"Je pravda, co správce říkal, pane? Že měl prokousnuté hrdlo?"
Soudce povytáhl obočí.
"Říkáš prokousnuté? To je holý nesmysl. Krk pana Sunga byl podříznut..." zastavil se v půlce věty, když si vzpomněl na roztřepenou ránu. "Pověz," pokračoval nedůtklivě, "co tím míníš, prokousnuté?"
Zadívala se na své ruce sevřené v klíně a rozmrzelým hlasem řekla:
"Pan Sung měl přítelkyni. Chodím s vrchním číšníkem z velké čajovny ve vedlejší ulici a jednou v noci, když jsme si na rohu zadní uličky povídali, zahlédli jsme pana Sunga potají proklouznout ven. Byl celý v černém."
"Viděla jsi, že by se tam setkal se svým děvčetem?"
"Ne, pane. Ale před dvěma dny se mě zeptal, zda v obchodě se stříbrem za Konfuciovým chrámem ještě prodávají ty jehlice do vlasů s kulatými ozdobnými knoflíky. Jistě chtěl obdarovat svou dívku. A ona... ona jej zabila."
Soudce Ti jí věnoval nejistý pohled.
"Co tím myslíš?" tiše se zeptal.
"Byla to liška, pane! Liška, která se vydávala za krásnou mladou dívku, aby jej očarovala. A když byl zcela v její moci, prokousla mu hrdlo." Když uviděla soudcův pohrdavý úsměv, rychle pokračovala: "Byl očarován, pane, přísahám! Vím to, protože se mě ptal, zda je zde mnoho lišek a kde by je..."
"Taková chytrá mladá žena jako ty," přerušil ji soudce, "by přece nevěřila těmto hloupým povídačkám o kouzelných liškách. Lišky jsou přece pěkná chytrá zvířata, která nikomu neublíží."
"Zdejší lidé si myslí něco jiného, pane," řekla tvrdohlavě. "Říkám vám, že jej liška očarovala. Měl byste slyšet ty podivné melodie, které hrával v noci na svou flétnu. Ta cizí hudba se nesla celou zahradou. Slyšívala jsem ji při česání vlasů dcery mé paní."
"Když jsem míjel komnaty rodiny, zahlédl jsem oknem nádhernou mladou dívku. Předpokládám, že to byla dcera pana Menga."
"Musela to být ona, pane. Je opravdu krásná, a také štědrá a milá dívka. Lidé říkají, že ač je jí teprve šestnáct, píše hezké verše."
"Vraťme se k tvému příteli, Astro. Navštívil pan Sung někdy čajovnu, kde tvůj přítel pracuje? Říkala jsi, že je to docela blízko."
"Ne, pane. Nikdy studenta neviděl. A zná všechny čajovny a vinárny v okolí, a to dobře. Prosím pane, neříkejte pánovi o mém příteli. Pán je velmi staromódní a..."
"Neměj obavy, Astro, neřeknu." Soudce vstal. "Velice ti děkuji."
Venku řekl správci, aby jej zavedl k hlavní bráně, kde na něj čekala malá nosítka.
Když jej nesli k soudní budově, uvažoval o tom, že studentova vražda asi nebude vyřešena do jeho odjezdu do Pu-jangu. Měla všechny rysy obtížného dlouhotrvajícího případu. Jeho kolega vedl vyšetřování na místě činu rozhodným způsobem a byl to bystrý pozorovatel. Bezpochyby by také poznal, že po všem, co je již známo, asi půjde o interní záležitost. Vypadalo to, jako by je obchodník s čajem chtěl přesvědčit, že čin má na svědomí nějaký potulný lotr. Nabízelo se mnoho různých, zajímavých možností.
Ze svého rukávu vytáhl šest stran studentových poznámek a pozorně je pročítal. Pak se uvelebil a zadumaně si popotahoval knír. Poznámky byly kusé. Byla vypsána jména vůdců rebelů, protože se o nich oficiální historie zřejmě nezmiňovala, a údaje o ekonomické situaci v okrese, v době rolnického povstání před dvěma sty lety. Když si uvědomil, že Sung trávil během posledních dvou týdnů každé odpoledne v soudním archivu, byly výsledky jeho práce hubené. Soudce se rozhodl upozornit svého kolegu Luo na možnost, že Sungovo historické bádání bylo pouze zástěrkou, a že do Tin-chua přijel ze zcela jiného důvodu.
Je zvláštní, že pověra o kouzelné lišce je v tomto okrese tak silná. Lidové pověry ve všech zemích připisují liškám nadpřirozené schopnosti a vypravěči na tržištích rádi rozšiřují staré pověsti o liškách, měnících se v krásné mladé dívky, aby očarovaly mladé muže, anebo v postaršího ctihodného pána, který přivede důvěřivou mladou dívku na zcestí. Ale na rozdíl od toho klasická literatura uvádí, že lišky mají mystickou moc nad zlými duchy. Proto byly ve starých a veřejných budovách často nalézány malé svatyně zasvěcené liščím duším, které, jak se předpokládalo, ochraňovaly před zlem a strážily zvláště úřední pečetě - znaky pravomoci. Zdálo se mu, že viděl takovou malou svatyni v rezidenci svého kolegy.
Znepokojeně si kladl otázku, jaké překvapení asi pro něj k večeři Luo připravil, protože hluboce nedůvěřoval jeho

zvláštnímu druhu rozpustilého humoru. Pouze Nebesa vědí, jakou lumpárnu stačil připravit. Luo se zmínil, že se jeden z jeho hostů zapletl do justičního problému. Osobou, které se to týká, by sotva mohl být akademik nebo dvorní básník. Oba vysoce postavení úředníci a skvělí muži pera jsou jistě schopni se účinně vypořádat se všemi svými problémy, justičními nebo jinými. Pak to tedy musí být ten záhadný opat, který se dostal do problémů. No, již brzy se to dozví. Soudci se zavřely oči.

V. KAPITOLA

Kráčeje širokou chodbou soudní budovy lemující Luovu rezidenci, věnoval soudce Ti letmý pohled asi tuctu úředníků, kteří horlivě pracovali štětci u vysokých stolů, u kterých se kupily fascikly a papíry. Protože soudní budova je administrativním centrem celého okresu, je nejen sídlem trestního soudu, ale také registračním úřadem pro narození, sňatky a úmrtí a pro prodej a koupi pozemků a nemovitostí. Kromě toho je okresní soud zodpovědný za výběr daní, včetně daní pozemkových. Když soudce procházel mřížovými dveřmi haly na konci chodby, zahlédl skrze otevřenou dřevěnou konstrukci rádce, skloněného nad svým stolem. Znal Kaoa jen od vidění. Z náhlého popudu strčil do dveří a vstoupil do úzkostlivě čisté kanceláře.
Kao vzhlédl a rychle vyskočil na nohy.
"Prosím posaďte se, Ctihodnosti. Mohu vám nabídnout šálek čaje?"
"Nedělejte si starosti, pane Kao. Nesednu si, protože jsem očekáván v rezidenci. Sdělil vám náčelník Luo výsledek naší návštěvy na místě Sungovy vraždy?"
"Můj šéf spěchal ke svým hostům, pane. Stavil se a nařídil mi, abych informoval ministerstvo školství v hlavním městě, že Sung byl zavražděn, a požádal je, aby obeznámili jeho příbuzné." Podávaje soudci náčrt dopisu, dodal: "Také jsem požádal ministerstvo, aby zjistili, jaký si rodina bude přát pohřeb."
"Velmi dobře, pane Kao. Měl byste také požádat o informaci vztahující se k studentově minulosti. Aby byl záznam úplný." Vrátil náčrt dopisu Kaovi a pokračoval: "Pan Meng nám řekl, že vy jste mu Sunga představil. Znáte obchodníka s čajem dobře?"
"Znám, pane. Když jsem byl před pěti lety přeložen z úřadu prefekta, seznámil jsem se s panem Mengen v místním šachovém klubu. Nyní se tam setkáváme u hry každý týden. Znám ho jako muže vznešeného charakteru, pane. Je spíše konzervativní, neznamená to však, že by byl staromil. A je to silný hráč."
"Předpokládám, že jako ctihodný muž udržuje pan Meng svou domácnost v naprostém pořádku. Nikdy žádné zvěsti o utajovaných příbuzných nebo..."
"Nikdy, pane! Nazval bych to vzornou domácností. Přijal jsem zdvořilé pozvání pana Menga a měl jsem tu čest být představen staré dámě, která byla tehdy ještě naživu. Byla zde dobře známá jako básnířka, pane. A syn pana Menga je inteligentní mladík, ač teprve čtrnáctiletý, je již v nejvyšší třídě okresní školy."
"Ano, pan Meng na mne učinil ten nejlepší dojem. Děkuji vám za informaci, pane Kao."
Rádce doprovodil soudce Ti až k monumentální vstupní bráně osobní rezidence náčelníka Luo. Právě když soudce vstupoval, vycházel ven širokoplecí důstojník. Na sobě měl černou, červeně lemovanou tuniku prefektury a dlouhé rudé střapce na kovové helmici znamenaly, že je seržantem gardy. U boku mu visel široký meč. Soudce se jej chtěl zeptat, zda nepřinesl zprávu od prefekta, ale upustil od toho, když zahlédl, že má seržant na krku řetěz s kulatou bronzovou plackou. Bylo to označení pro zvláštní úkol - přesun zločince do hlavního města. Vysoký důstojník spěšně přešel dvůr, aby dohonil rádce Kaoa. Soudce se trochu podivil, jaký důležitý zločinec je eskortován přes Ťin-chua.
Zamířil do pravého křídla prvního nádvoří a otevřel úzké červeně natřené dveře vedoucí do dvora, který mu dal náčelník Luo k dispozici. Byl malý, ale útulný, vysoké okolní zdi vytvářely příjemnou atmosféru klidného soukromí. Před prostornou obývací ložnicí se táhla galerie, z níž se dvěma schody sestupovalo do čtvercového dvora, vykládaného barevnou dlažbou. V jeho středu stála malá nádrž se zlatými rybkami a za ní se tyčila skalka. Soudce chvíli postál na galerii pod rudě natřenými trámy vystupujících okapů a obdivoval kouzelnou scenérii. Z trhliny ve skalce pokryté mechem vyrůstal trs tenkého bambusu a malý zákrsek s červenými lesklými bobulemi. Přes zahradní zeď viděl vysoké javory rostoucí v parku kolem rezidence. Vánek si pohrával s jejich listovím, zářícím bohatými barvami podzimu - červenou, hnědou a žlutou. Odhadoval, že by mohly být čtyři hodiny.
Soudce se otočil, strčil do posuvných dveří červeně natřené příhradové konstrukce a vešel dovnitř. Zamířil přímo k čajovému košíku na servírovacím stolku, protože měl velkou žízeň. K svému zklamání jej nalezl prázdný. Inu, což, nic se neděje, protože dva hostitelé mu brzy čaj nabídnou. Jeho současným problémem bylo, zda se převléci, či ne. Jak akademik, tak dvorní básník byli starší věkem a vyšší hodností, takže pečlivě zvažoval, zda je má navštívit tak jak je, v plném obřadním oblečení. Na druhé straně nikdo z nich v současnosti nezastával oficiální místo. Akademik odešel před rokem na odpočinek a Čang se vzdal svého místa u dvora, aby se zcela oddal přípravě souborného vydání své básnické tvorby. Kdyby je soudce navštívil ve svém obřadním oblečení, mohli by to vzít jako neslušnost, jako pokus zdůraznit, že on, soudce, je úředníkem ve funkci, zatímco oni ne. S povzdechnutím si pomyslel na staré přísloví: Je bezpečnější vstoupit tygrovi do doupěte, než se přiblížit k vysokému úředníkovi. Nakonec se rozhodl pro fialovou řízu s dlouhými rukávy, širokou černou šerpou a pro vysokou čtverhrannou čapku z černého tylu. Doufal, že tento důstojný a skromný oděv se jistě setká s uspokojením, a vyšel ven.
Soudce si již povšiml, že ačkoliv budovy předního dvora, včetně jeho vlastního obydlí, sestávaly pouze z jednoho patra, ostatní dvory měly druhé podlaží lemované širokými balkóny. Nyní viděl na balkóně vysoké budovy na konci hlavního nádvoří mnoho sluhů a služek, chodících sem a tam. Zřejmě pracovali na přípravách dnešního večírku. Odhadoval, že domácnost jeho kolegy zaměstnává nejméně sto osob a zachvěl se, když si představil výdaje na

udržování tak honosné palácové rezidence.
Kývl na sluhu, který mu řekl, že náčelník Luo podstoupil akademikovi svou vlastní knihovnu v levém křídle druhého dvora a dvornímu básníkovi vyhradil rohové apartmá v pravém křídle. Soudce nařídil chlapci, aby jej zavedl nejprve do knihovny. Když zaklepal na nádherně vyřezávané dveře, hluboký hlas zvolal: "Vstupte!"
Soudce na první pohled viděl, že Luo vytvořil ze své knihovny nádherné a pohodlné ústraní. Byla to prostorná vysoká místnost s širokými zamřížovanými okny, ukazujíc složité geometrické tvary, které vynikaly proti neposkvrněným papírovým tabulím. Dvě stěny byly zarovnány policemi zcela zaplněnými knihami, tu a tam přerušenými nikami, ve kterých byly vystavené starožitné vázy a mísy. Nábytek pozůstával z pevných kusů vyřezávaného černého dřeva, vrchní plochy stolů byly pokryty barevným mramorem a křesla byla vypolstrována červeným hedvábím. Velké vázy, plné bílých a žlutých chryzantém, stály před policemi na ebenových podstavcích po obou stranách masivní lavice. Na ní seděl pevně stavěný, širokoplecí muž a četl knihu. Odložil svazek a věnoval soudci Ti zvědavý pohled, zvedaje jedno své husté obočí. Byl oblečen do širokého safírově modrého hávu u krku rozhaleného a na hlavě měl černou hedvábnou čapku, vpředu ozdobenou kulatou plackou z průsvitného zeleného nefritu. Dlouhý konec šerpy, kterou měl kolem pasu, spadal na podlahu. Jeho široké tváře s hranatou dolní čelistí byly lemovány krátkými licousy a pečlivě střiženou kulatou bradkou, jak bylo v módě na císařském dvoře. Soudce věděl, že akademik již dosáhl šedesátky, avšak jeho bradka a licousy byly stále ještě černé.
Soudce Ti k němu přistoupil, hluboce se uklonil a uctivě, oběma rukama, mu podal svou červenou navštívenku.
Akademik na ni zběžně pohlédl. Vložil si kartu do objemného rukávu a promluvil na něj hřmotným hlasem:
"Takže vy jste Ti z Pu-jangu. Ano, mladý Luo mi řekl, že zde také pobýváte. Hezké místo, lepší než ta přecpaná místnost ve vládním hostinci, kde jsem trávil tuto noc. Rád vás poznávám, Ti. Udělal jste dobrou práci, když jste vyčistil ten chrám v Pu-jangu. Nadělal jste si u dvora mnoho nepřátel, ale také přátel. Každý úspěšný muž má jak přátele, tak i nepřátele, Ti. Budete-li se snažit být každému přítelem, nikam se nedostanete." Vstal a přešel k psacímu stolu. Usadil se v křesle a ukázal na nízkou taburetku naproti: "Posaďte se."
Soudce se usadil a začal uctivě:
"Tato osoba se dlouho nedočkavě těšila na příležitost složit poklonu Vaší Excelenci. Když nyní..."
Akademik zamával dlouhými svalnatými pažemi.
"Vynechme to, ano? Tady nejsme u dvora. Vždyť je to jen obyčejné setkání amatérských básníků. Také píšete poezii, Ti?"
Upřel na soudce své velké oči, ve kterých se černé zornice jasně rýsovaly na bílém pozadí.
"S obtížemi, pane," odpověděl soudce ostýchavě. "Učil jsem se pravidla veršování, to ano, když jsem byl student. A pročítal jsem nádherné klasické výbory, abych byl sám schopen tvořit, pane. Ale napsal jsem pouze jediné pojednání."
"Sláva mnoha vynikajících mužů spočívá právě v jediném díle." Přitáhl si velkou čajovou konvici z modrého porcelánu. "Svůj čaj jste již jistě měl, Ti." Když si akademik nalil šálek, soudce Ti ucítil vůni jemného jasmínu. Poté, co si jeho hostitel dal několik doušků, pokračoval: "Vyprávějte mi, o čem bylo vaše pojednání."
Odkašlaje si, soudce odpověděl:
"Bylo to názorné pojednání o důležitosti zemědělství, pane. Pokoušel jsem se shrnout sezónní práce rolníků ve stovce rytmických strof."
Akademik se na něj potutelně zahleděl.
"Cože jste to dělal? Proč jste si vybral toto, ehm... takové podivné téma?"
"Protože jsem doufal, že tyto rady, budou-li zveršovány a budou-li mít rytmus a rým, si prostý venkovan snadněji zapamatuje, pane."
Akademik se usmál.
"Mnoho lidí by to považovalo za směšnou odpověď, Ti. Nikoliv však já. Poezie se opravdu snadno pamatuje. Nejen proto, že je rytmická, ale hlavně proto, že se podobá tlukotu vašeho srdce a rytmu vašeho dechu. Rytmus je kostrou každé dobré poezie, a také prózy. Zarecitujte mi několik veršů z vašeho pojednání, Ti."
Soudce se neklidně zavrtěl na taburetce.
"Abych vám řekl pravdu, pane, napsal jsem to před více než deseti lety. Je mi líto, ale v této chvíli nedokáži zopakovat jediný verš. Ale pošlu vám kopii, pokud mohu, k..."
"Netrapte se tím, Ti. Abych vám řekl upřímně, musela to být špatná poezie. Kdyby v ní bylo několik dobrých řádek, nikdy byste na ně nezapomněl. Řekněte mi, četl jste někdy Císařské prohlášení k důstojníkům a vojákům Severní armády?"
"Znám to zpaměti, pane!" zvolal soudce. "Toto povzbudivé poselství ustupující armádě otočilo směr boje, pane! Tyto majestátní otevřené řádky..."
"Opravdu Ti! Tato slova nikdy nezapomenete, protože to je dobrá próza, rytmus, který pulsuje v krvi každého muže v armádě, od generála až po pěšáka. Proto ji lidé v celém našem císařství stále recitují. Mimochodem, pro Jeho Veličenstvo jsem ji napsal já. Musíte mi říci svůj názor na místní správu, Ti. Vždy si rád pohovořím s mladými úředníky, víte? Za jeden z mnoha nedostatků vysokého postavení u dvora považuji, že se vyhýbáme styku s provinciálními úředníky. A zvláště mě zajímají okresní problémy, Ti. Je to nejnižší administrativní úroveň, to ano, avšak základního významu." Pomalu vyprázdnil před závistivým pohledem soudce Ti svůj šálek, pozorně si utřel kníry a pokračoval s potutelným úsměvem:
"Sám jsem začal jako okresní náčelník, víte? Sloužil jsem však jen na jednom místě, protože pak jsem napsal své memorandum na zlepšení soudnictví, a byl jsem ustanoven prefektem na jihu, načež jsem byl přeložen právě do tohoto kraje. Byly to hrdinné časy, když se před dvaceti lety Devátý princ vzbouřil. A nyní jsme v jeho starém sídle. Ano, čas letí, Ti. No, pak jsem vydal kritické poznámky na klasiky a byl jsem jmenován lektorem na Císařské akademii. Bylo mi

umožněno doprovázet Jeho Veličenstvo při Srpnové inspekční cestě po západních krajích. Na této cestě jsem složil své Ódy na S-čchuanské pohoří. Stále to považuji za svou nejlepší poezii, Ti." Uvolnil si límec svého hávu a obnažil silný svalnatý krk. Soudce si vzpomněl, že akademik byl za svých mladých let také velice známým zápasníkem a šermířem. Jeho hostitel sáhl po knize, která ležela otevřená na lavici.
"Našel jsem ji v Luově knihovně, sbírku básní na S-čchuanskou scenérii rádce Chuanga. Navštívil stejná místa jako já. Je velmi zajímavé porovnat to s vlastními dojmy. Tyto verše jsou docela dobré, ale..." Sklonil se nad stránku a potřásl hlavou. "No, tato metafora nevyznívá příliš pravdivě..." Náhle si vzpomněl na svého hosta, vzhlédl a řekl s úsměvem: "Neměl bych vás tím obtěžovat, Ti. Nepochybně musíte před večeří zařídit mnoho věcí."
Soudce Ti se zvedl. Akademik vstal také a navzdory protestům doprovodil svého hosta ke dveřím.
"Náš rozhovor mne velmi potěšil, Ti. Vždy si rád poslechnu názory mladých úředníků. Dívají se na věci, takříkajíc, jinýma očima. Na viděnou večer."
Soudce Ti rychle vykročil do pravého křídla, protože jeho vyprahlé hrdlo již dlouho toužilo po šálku čaje. Podél otevřené galerie bylo mnoho dveří, ale on marně hledal sluhu, který by mu řekl, kde se nachází pokoj dvorního básníka. Pak jeho oči padly na hubeného muže v bledě zeleném šatu, který krmil zlaté rybky v žulové nádrži na konci galerie. Měl placatou černou čapku s tenkým červeným lemováním. Zřejmě jeden ze správců jeho kolegy. Soudce k němu přistoupil a zeptal se:
"Mohl byste mi říci, kde bych našel ctihodného Čang Lan-poa?"
Muž zvedl hlavu a pohlédl na něj přivřenýma, podivně klidnýma očima. Pak zdráhavý úsměv zkřivil jeho tenké rty nad prořídlou šedivou bradkou. Řekl podivně zbarveným hlasem:
"Je zde. Já jsem Čang Lan-po."
"Velice se omlouvám, pane." Soudce Ti rychle vytáhl z rukávu svou vizitku a s hlubokou poklonou ji básníkovi nabídl. "Přišel jsem vám složit poklonu, pane."
Básník rozpačitě zíral na kartu, kterou držel v hubené žilnaté ruce. "Je to od vás pozorné, Ti," řekl bezděčně. Ukázal na nádrž a živějším hlasem pokračoval: "Podívejte se na ty malé rybky v rohu pod vodními rostlinami. Všiml jste si zmateného pohledu jejich velkých vypoulených očí? Silně mi připomínají nás... zmatené pozorovatele." Pak pozvedl své ztěžklé oči. "Promiňte mi prosím, jak vidíte, pěstování zlatých rybek je mou vášní. Zapomínám pro ně na dobré způsoby. Jak dlouho zde již pobýváte, Ti?"
"Přijel jsem předevčírem, pane."
"Ach, ano, zaslechl jsem, že zde prefekt svolal konferenci náčelníků. Doufám, že se vám v Ťin-chua líbí, Ti. Já jsem se v tomto okrese narodil, víte?"
"Je to nádherné město, pane. Je mi nesmírnou ctí, že mám příležitost potkat skvělého a vynikajícího..."
Básník potřásl hlavou.
"Kdepak vynikající, Ti. Bohužel, již nikoliv." Vložil malou krabičku ze slonoviny s krmivem pro zlaté rybky zpět do rukávu. "Omluvte mě, Ti, ale dnes mi je poněkud nevolno. Návštěva hrobky mých předků mě nutí zabývat se minulostí..." přerušil řeč a vyslal ke svému návštěvníkovi zdráhavý pohled. "Dnes při večeři se trochu rozveselím. Musím, protože můj přítel akademik mě vždy zatáhne do složité literární polemiky. O literatuře má vskutku encyklopedické znalosti, Ti, a také nenapodobitelně dovede používat jazyka. Trochu povýšený a energický, ale..." Náhle se úzkostlivě zeptal: "Doufám, že jste jej navštívil přede mnou?"
"Ano, pane."
"To je dobře. Musím vás varovat, že navzdory svému bohémskému vzezření si je Šao vědom svého vysokého postavení a snadno se urazí. Jistě budete potěšen dnešní společností, Ti. Za přítomnosti opata Lu to jistě nebude žádná nuda. Je vzácnou příležitostí potkat skvělou kolegyni, která se náhle stala tak nechvalně známou. Musíme..." Položil si dlaň na ústa. "Skoro jsem se přeřekl. Náš společný přítel Luo mně zapřísahal, abych vám nic neřekl. Luo je ve svých malých překvapeních pošetilý, jak již nepochybně víte." Přejel si rukou po tváři. "Omluvte mě prosím, že jsem vás nepozval dovnitř na šálek čaje. Jsem opravdu unavený, Ti, měl bych si před večeří zdřímnout. Minulou noc jsem se příliš nevyspal. Hostinec byl natolik hlučný..."
"Samozřejmě, pane. To je pochopitelné." Soudce vložil uctivě ruce do dlouhých rukávů a s poklonou se vzdálil.
Když sestupoval z galerie, rozhodl se, že nyní, když splnil společenské povinnosti, musí se spojit s Luoem, aby jej spravil o tom, co se dozvěděl od služek v domě obchodníka s čajem. A konečně, aby dostal šálek čaje.

VI. KAPITOLA

Soudce Ti vešel do pracovny rádce Kaoa a zeptal se ho, zda by jej mohl náčelník Luo přijmout. Rádce se za malý okamžik vrátil.
"Můj představený vás rád uvidí, pane. Ve své soukromé pracovně tady vzadu." S obavou se na soudce podíval a dodal: "Doufám, že se vám podaří jej trochu vzpružit, pane."
Malý náčelník seděl ve vypolštářovaném křesle za mohutným psacím stolem z leštěného ebenu a hleděl strnule na hromadu dokumentů před sebou. Když spatřil soudce, vyskočil a vykřikl:
"Všichni tito samozvaní experti na sestavování kalendáře z našeho ministerstva obřadů by měli dát výpověď, Ti. Ihned! Nerozumí své práci. Hlupáci, označili dnešek jako zvláště šťastný den. A od poledne se úplně všechno hroutí." Hněvivě zafuněl a opět klesl do svého křesla.
Soudce Ti usedl do křesla vedle stolu a nalil si šálek čaje z vycpaného košíku. Dychtivě jej vyprázdnil a znova si nalil, pak se se spokojeným vydechnutím opřel a s klidem se zaposlouchal do hořekování svého kolegy.

"Nejprve ta odporná vražda studenta Sunga, zrovna po hostině, aby zničila mé trávení. Pak mi madam ze Safírové besídky oznámila, že jejich nejlepší tanečnice onemocněla. Budu se muset pro tuto noc spokojit s druhořadými tanečnicemi a pro hlavní číslo se mi podařilo sehnat jen děvče zvané Malá Fénix, jejíž vzhled se mi příliš nelíbí. Taková přihlouplá tvář a tenká je jako tyčka. Pošli mi ten čajový košík, ano?" Dolil soudci Ti i sobě, dal si malý doušek a pokračoval: "Nakonec z toho hezkého překvapení, které jsem pro tebe vymyslel, nebude nic. Akademik i dvorní básník budou také velmi zklamáni. Takže nás bude u večeře pět. Kromě tebe a mne to budou Šao, Čang a opat Lu. Lichý počet u stolu znamená smůlu. A kalendář výslovně uvádí, že by tento den měl být šťastný. Pche!" Ztěžka položil svůj šálek a mrzutě řekl: "No, a co je nového v našem případu vraždy? Před chvílí se tady zastavil velitel a oznámil, že jeho muži nezaslechli nic o žádném lumpovi, který by rozhazoval peníze. To jsme ovšem očekávali."
Soudce vyprázdnil svůj třetí šálek.
"Podle jedné ze služek, které Sunga obsluhovaly, toto město již dříve navštívil. Měl zde zřejmě dívku."
Luo vstal. "K čertu! Ne však v Safírové besídce, to je vyloučené. Popsal jsem jej děvčatům, ale ony jej nikdy nespatřily."
"Dále," pokračoval soudce Ti, "se obávám, že Sung sem přišel z zvláštního důvodu, který chtěl udržet v tajnosti, a to jeho historické bádání bylo pouze zástěrkou." Vytáhl studentovy poznámky z rukávu a podal je Luovi. "Na těchto šesti stranách jsou všechny poznámky, které během dvou týdnů udělal!"
Luo si poznámky prohlédl. Když přikývl, soudce pokračoval:
"Sung navštěvoval archiv každé odpoledne, aby udržel zdání, že pracuje. V noci vycházel za svými pravými záležitostmi. Služka jej viděla potají vyklouznout ven v tmavém oblečení."
"Nemáš zdání o tom, kam šel nebo co dělal, Ti?"
"Ne. Služčin známý číšník z čajovny v sousedství, který je, jak se zdá, ostrý chlapík, nikdy v žádné z okolních čtvrtí Sunga neviděl." Uvolnil si šat u krku: "Věřil bys, že služka pevně věří v tajemnou lišku? Tvrdí, že Sungovo děvče bylo ve skutečnosti liškou, která jej zabila."
"Ach, ano, lišky hrají u místního obyvatelstva důležitou roli, Ti. V rezidenci máme liščí svatyni, protože se věří, že ji chrání. A velká svatyně je také na zpustlém místě, nedaleko jižní brány města. Lidé říkají, že tam straší. Uděláme lépe, když se vyhneme nadpřirozeným silám, Ti. Případ je i tak dost obtížný."
"Plně s tebou souhlasím, Luo. Také počítáš s možností, že jde o vnitřní záležitost, že?"
"Ano, ovšem. Meng má tu nejlepší pověst, to však nic neznamená. Mohl Sunga poznat, když student tento okres navštívil dříve. A Meng sám udělal kus dobré detektivní práce, Ti, jen co objevil mrtvé tělo. A velice dychtil po tom, aby u nás jeho teorie prošla. Pro Menga nebylo nic snadnějšího, než obejít dům a zaklepat na vrátka vlastní zahrady. A ta věc se Sungovou dívkou se mi nelíbí. Vůbec se mi to nelíbí. Dívky znamenají potíže." Těžce si povzdechl. Tak jako tak, zítra zasedání soudního dvora nebude kvůli slavnosti ke dni podzimní rovnodennosti. Alespoň tím získáme trochu času."
Luo si nalil další šálek a ponořil se do zasmušilého mlčení.
Soudce Ti na něj netrpělivě pohlédl a čekal na vysvětlení, jaký postup plánuje při vyšetřování. Kdyby se takovýto případ stal v Pu-jangu, byl by ihned nařídil svým třem poručíkům Ma Žungovi, Ťiao Tajovi a Tao Kanovi, aby se poptali v obchodníkově okolí na samotného Menga, jeho rodinu i podnájemníka. Je neuvěřitelné, kolik informací může zkušený důstojník získat v obchodech se zeleninou, rybami a masem. Nezapomněli by ani na levné stánky, kde se scházejí nosiči a kuliové. Protože jeho kolega stále mlčel, soudce Ti promluvil:
"My sami dnes nemůžeme kvůli večeři v tomto případě nic podniknout. Vyslal jsi někoho ze svého personálu, aby pokračoval v pátrání?"
"Ne, Ti. Personál soudního dvora používám pouze pro rutinní práci. Veškeré důvěrné vyšetřování organizuje můj starý majordom." Když uviděl udivenou soudcovu tvář, rychle dodal: "Abys věděl, ten starý pavouk se narodil a byl vychován zde a zná město jako své boty. Má tady tři vzdálené příbuzné, mazané chlapíky, kteří pracují v zastavárně, u zlatníka a ve známé restauraci na tržnici. Štědře je platím z vlastní kapsy za to, že dělají volavky a tajné informátory. Systém funguje docela dobře. Umožňuje mi to mít pod kontrolou svého rádce včetně zbytku soudního personálu."
Soudce pomalu přikyvoval. On sám se naprosto spoléhal na svého starého rádce Chunga a na své tři poručíky. Každý náčelník měl možnost pracovat svým vlastním způsobem a Luoův systém vypadal docela dobře. Zvláště, když během své poslední návštěvy v Ťin-chua měl možnost Luova majordoma poznat jako lstivého starého uličníka. "Řekl ti tvůj majordom, že..." začal. Vtom někdo zaklepal na dveře. Vstoupil velitel a zahlásil:
"Slečna Ju-lan žádá o audienci, Ctihodnosti."
Luova tvář se rozjasnila v širokém úsměvu. Udeřil pěstí do stolu a zvolal: "Takže si to rozmyslela! Přese všechno to přece jen bude šťastný den. Ihned ji uveďte, člověče!" Mna si ruce, řekl soudci Ti: "Jak se zdá, mé malé překvapení pro tebe mi vyšlo, starší bratře."
Soudce povytáhl obočí.
"Ju-lan? Kdo je to?"
"Můj milý příteli! Chceš říci, že ty, jeden z největších znalců zločinu, jsi ještě neslyšel o vraždě služky v chrámu Bílé volavky?"
Soudce Ti vstal a zalapal po dechu.
"Milosrdná Nebesa, Luo! Snad nemáš na mysli případ té příšerné taoistické kněžky, která ubičovala svoji služku k smrti?"
Luo šťastně přikývl.
"Přesně tak, Ti! Velikou Ju-lan. Kurtizánu, básnířku, taoistickou kněžku, skvělou..."
Soudci se objevil na tváři ruměnec.

"Opovrženíhodná vražedkyně!" vykřikl nahněvaně.
Náčelník zvedl svou zavalitou ruku.
"Uklidni se, Ti, uklidni se, prosím! Tak za prvé, musím ti připomenout, že v učených kruzích panuje názor o jejím falešném obvinění! Její případ byl ve slyšení u okresního, prefekčního i provinciálního soudního dvora, abys věděl, a žádný z nich nevyslovil rozsudek. Proto je nyní dopravována do hlavního města, kde bude souzena Metropolitním soudním dvorem. Za druhé, je bezesporu nejlépe píšící ženou císařství. Jak akademik, tak dvorní básník ji dobře znají a byli potěšeni, když jsem jim řekl, že jsem požádal její eskortu, aby jí dovolili po dva dny setrvat v mé rezidenci." Na chvíli ustal a tahal se za kníry. "Když jsem ji však dnes odpoledne navštívil v zájezdním hostinci za Safírovou besídkou, kde se ubytovala se svojí ozbrojenou eskortou, mé osobní pozvání odmítla. Řekla, že se nechce setkat se svými starými přáteli, dokud nebude její nevina mimo veškerou pochybnost. Představ si mé zklamání, Ti. Doufal jsem, že ti poskytnu příležitost prodiskutovat nejsenzačnější případ vraždy v tomto roce přímo s obviněnou. Nabízím ti zajímavý hlavolam, který zmařil tři soudní vyšetřování. Daruji ti to takřka na podnosu. Vím, že se nijak vášnivě poezií nezabýváš, Ti, ale přesto bych rád, kdybys zde prožil zajímavé chvíle."
Soudce Ti si hladil dlouhou bradku a tápal ve své paměti po podrobnostech tohoto případu vraždy. Pak řekl s úsměvem:
"Velmi dobře ti rozumím, Luo. Přesto však doufám, že nepřijde. Protože, pokud jde o hlavolam, máme..."
Otevřely se dveře. Velitel uvedl vysokou ženu v černých šatech a kabátku. Přehlížejíc soudce Ti, přikročila ke stolu a řekla Luovi hlubokým melodickým hlasem:
"Chci vám říci, že jsem si to rozmyslela, náčelníku. Přijímám vaše pozvání."
"Skvělé, vážená paní, skvělé! Šao a Čang se těší, že se s vámi opět setkají. Víte, je zde také opat Lu. A dovolte mi, abych vám představil dalšího vašeho obdivovatele. Toto je můj přítel Ti, náčelník sousedního okresu Pu-jangu. Představuji ti velkou Ju-lan, Ti."
Věnovala soudci letmý pohled svých temperamentních očí s dlouhými řasami a nedbale se uklonila. Když soudce kývnutím hlavy pozdrav opětoval, obrátila svou pozornost k malému náčelníkovi, který se pokoušel o podrobné vylíčení dvora, který pro ni připravil vedle obydlí jeho vlastních žen v zadní části rezidence.
Soudce Ti ji hádal třicet let. Dříve musela být považována za krasavici. Její obličej byl stále pravidelný a působivý, avšak pod očima měla těžké váčky, mezi dlouhým vykrojeným obočím hlubokou rýhu a tenké vrásky po stranách plných úst, velice rudých v sinalém obličeji bez známek růže a pudru. Černé vlasy měla svázané do vysokého třípramenného uzlu, uchyceného dvěma prostými jehlicemi ze slonoviny. Strohý černý šat zvýrazňoval její široké boky, úzký pas a plné poprsí. Když se naklonila nad stůl, aby si nalila šálek čaje, všiml si bílých jemných rukou bez jediného prstenu či náramku.
"Tisíceré díky za vaši starost," přerušila proslov svého hostitele. S lehkým úsměvem na rozjasněné tváři pokračovala: "A desetitisíceré díky, protože jste mi ukázal, že mám ještě přátele. Začínala jsem si myslet, že mne všichni během několika týdnů opustili. Sejdeme se při večeři?"
"Zajisté, ale bude to jen malá událost v mé rezidenci. Zítra večer půjdeme všichni na Smaragdovou skálu, kde se zúčastníme slavnosti ke dni podzimní rovnodennosti."
"Zní to nádherně, náčelníku. Zvláště po šesti týdnech strávených v různých vězeních. Zacházeli se mnou dobře, to musím říci, avšak přesto... Řekněte svému veliteli, aby mne zavedl do vaší rezidence a představil mi matrónu ženské části domu. Musím si trochu odpočinout a před večeří se převléci. I žena za svým zenitem chce pro takovou příležitost vypadat co nejlépe."
"Samozřejmě, má milá!" zvolal Luo. "Času budete mít, kolik chcete. Večeře začne později a protáhne se hluboko do noci jako za starých časů." Když zatleskal na velitele, básnířka řekla:
"Přivedla jsem s sebou Malou Fénix. Chtěla se podívat do sálu, kde bude dnes v noci tancovat. Zvolil jste velice dobře, náčelníku." A veliteli, který vstoupil, řekla: "Přiveďte sem tu mladou ženu!"
Vstoupila štíhlá, asi osmnáctiletá dívka, a ukláněla se. Oblečena byla do prostých tmavě modrých šatů, kolem vosího pasu měla ovinutou rudou šerpu. Náčelník Luo ji kriticky sledoval a zamračeně vraštil tenké obočí.
"Ach ano. No, hm," mumlal nejasně. "No, mé děvče, nemyslím si, že shledáte na mém sále něco závadného."
"Nebuďte protivný, náčelníku!" zasáhla básnířka úsečně. "Velice si cení svého umění a chce přizpůsobit svůj tanec prostorovým možnostem. Dnes v noci bude tancovat podle okouzlující melodie Fénix mezi nachovými oblaky. Je to její nejlepší číslo. Název se také hezky hodí k jejímu jménu. No tak, nestyďte se, drahoušku! Zapamatujte si, že se půvabná mladá dívka nemusí bát žádného muže, třeba i vysoce postaveného."
Tanečnice vzhlédla. Soudce Ti překvapil její zvláštní, klidný obličej. Dlouhý špičatý nos a velké oči bez lesku s jasným záměrem dát jim strnulý výraz. Vlasy měla těsně staženy z hladkého vysokého čela a stočeny do jednoduchého uzlu na temeni dlouhého úzkého krku. Měla hranatá ramena s tenkými dlouhými pažemi. Šířila kolem sebe chladnou neproniknutelnou auru. Soudce si uměl dobře představit, že jeho kolega není příliš nadšen, protože věděl, že Luo chtěl spíše okázalou ženu s výrazným živočišným šarmem.
"Tato osoba lituje svých mizivých schopností," řekla tanečnice hlasem tak slabým, že ji bylo sotva slyšet. "Je to pro ni příliš velká čest, zejí bude dovoleno tancovat před takovou vybranou společností."
Básnířka ji lehce poklepala na rameno.
"To stačí, drahoušku. Na shledanou u večeře, pánové."
Opět udělala nedbalou poklonu a odešla svým rychlým dlouhým krokem, následována plachou tanečnicí.
Náčelník Luo zvedl obě ruce a zvolal:
"Ta žena má absolutně všechno! Krásu, výjimečný talent a silnou osobnost. Když si pomyslím, že krutý osud určil, abych ji potkal o deset let později." Smutně pokýval hlavou, otevřel zásuvku a vytáhl z ní objemný fascikl. Živě

pokračoval: "Shromáždil jsem pro tebe kopie všech závažných dokumentů, které se té vraždy týkají, Ti. Napadlo mně, že bys rád poznal všechny okolnosti případu vraždy v chrámu Bílé volavky. Pro tvou orientaci jsem také přidal několik poznámek o její kariéře. Tady, měl by ses na tyto papíry před večeří podívat."
Soudce byl dojat. Jeho kolega si dělal takové starosti jen proto, aby se jeho host nenudil. Vděčně řekl:
"Je to od tebe velice pozorné, Luo. Jsi skutečně vynikající hostitel."
"Už o tom nehovořme, starší bratře. Nedělej si žádné starosti."
Po očku se podíval na soudce a trochu kajícně pokračoval: "Ehm, musím se přiznat, že mám také, dalo by se říci, vedlejší úmysly, Ti. Věci se mají tak, že již delší čas plánuji vydat komentovaný výbor uceleného Ju-lanina básnického díla. Načrtl jsem již předmluvu. Vražda by jistě zhatila všechny mé plány. Doufal jsem, že bych jí pomohl připravit opravdu přesvědčivou obhajobu, starší bratře. Ty jsi takový mistr v sestavování veřejných dokumentů a tak dále. Víš, co mám na mysli?"
"Ano, vím," odpověděl soudce Ti přiškrceným hlasem. Věnoval svému kolegovi chladný pohled, vstal a zasunul si fascikl pod paži. "Dobře tedy, pustím se ihned do práce."

VII. KAPITOLA

Vstupuje hlavní bránou do rezidence, soudce Ti se zastavil a udiveně pohlédl na ošumělou postavu stojící u dveří jeho příbytku. Byl to malý tlustý muž v staré záplatované mnišské kutně; kulatou hlavu měl oholenou, na nohou široké rozšlápnuté slaměné sandály. S údivem nad tím, jak se žebrák dostal do rezidence, k němu soudce přistoupil a ostře se zeptal:
"Co tady pohledáváte?"
Muž se otočil. Upřel na soudce velké vypoulené oči a nevrle odpověděl:
"Ha, náčelník Ti! Na chvíli jsem k vám zaskočil, ale na mé klepání nikdo neodpovídal." Jeho hlas byl chraplavý, avšak promluvil sebevědomě, jako vzdělaný muž. Vtom soudci Ti svitlo.
"Těší mě, že vás potkávám, opate Lu. Náčelník Luo mi řekl, že..."
"Poznáte později, zda vás těší, že jste mě potkal, Ti!" přerušil ho opat. Upřeně zíral za soudce. Soudce se bezděčně ohlédl. Dvůr byl prázdný.
"Ne, soudce, neuvidíte je. Ještě ne. Netrapte se tím. Mrtví jsou s námi vždy a všude."
Soudce Ti se na něj dlouze zahleděl. Škaredý muž jej podivně zneklidňoval. Proč Luo...?
"Žasnete nad tím, proč mě Luo pozval, co Ti? To proto, že jsem básník. Píšu totiž kuplety. Mé verše nejsou nikdy delší než na dva řádky. Vy to ale nečtete, Ti. Vás zajímají úřední spisy." Ukázal tlustým prstem na svazek, který soudce nesl.
"Vstupte, pane, a dejte si šálek čaje," zdvořile navrhl soudce Ti a otevřel dveře.
"Ne, díky. Musím si pro něco dojít do svého pokoje, pak si půjdu cosi zařídit do města."
"Váš příbytek je zde v areálu, pane?"
"Bydlím v lišší svatyni v pravém rohu hlavního nádvoří."
"Ano, Luo mi řekl, že tu je taková svatyně," ušklíbl se soudce.
"Proč by neměl náčelník Luo udržovat liščí svatyni?" zeptal se opat bojovně. "Lišky jsou nedílnou součástí živého světa, Ti. Jejich svět je stejně podstatný či nepodstatný jako náš. Právě tak, jako se vyskytují zvláštní spříznění mezi dvěma lidskými bytostmi, tak také některá lidská bytost je spjata s určitým zvířetem. Nezapomeňte, že znamení zvířetníku, která ovlivňují naše osudy, sestávají ze zvířat, soudce." Soustředěně pozoroval soudcův obličej, přičemž si třel své neoholené tváře. Náhle se zeptal: "Vy jste se narodil v roce tygra, že ano?" Když soudce přikývl, opat zkřivil tlusté rty do samolibého šklebu, čímž dostala jeho ošklivá tvář ropuší výraz. "Tygr a liška! Co může být lepšího!" Vtom jeho hrubé rysy změkly; po stranách masitého nosu se objevily hluboké rýhy. "Měl byste si pospíšit, Ti!" řekl tlumeným hlasem. "Slyšel jsem, že minulou noc zde byla spáchána vražda a vše spěje k další. Spis pod vaší paží je označen Ju-lan a nad její hlavou visí trest smrti. Brzy bude kolem vás kráčet další smrt, Ti!" Zvedl svou velikou hlavu a opět pohlédl za soudce s podivným leskem ve vypoulených očích.
Soudce se mimoděk zachvěl. Chtěl promluvit, ale opat pokračoval svým předchozím nevlídným skřípavým hlasem: "Neočekávejte ode mne žádnou pomoc, Ti. Lidský soud považuji za bezcennou náhražku a já nehnu prstem, aby byl vrah chycen! Vrazi se chytí sami. Běží ve spirále, která se stále zmenšuje. Nemají úniku. Na viděnou večer, Ti."
Odkráčel a jeho slaměné sandály klapaly po vydlážděném dvoře.
Soudce za ním hleděl, pak rychle vstoupil dovnitř popuzen zmatkem ve své hlavě.
Služebnictvo zatáhlo v zadní části místnosti závěsy baldachýnového lože. S uspokojením si soudce všiml velkého vycpaného čajového koše vprostřed stolu mezi vysokými cínovými svícny. Zastavil se u toaletního stolku a třel si tvář a krk provoněným ručníkem, který služebnictvo připravilo u mosazného umyvadla. Hned se cítil lépe. Opat Lu je výstřední člověk a takovíto lidé vedou rádi podivné řeči. Posunul stůl blíže k otevřeným posuvným dveřím a usedl čelem do zahrady. Pak otevřel fascikl.
Nahoře byly Luovy životopisné poznámky o básnířce, asi dvacet listů. Byl to zručně napsaný popis, tak pozorně stylizovaný, že soudce pojal podezření, že jej Luo chce připojit k vydání Ju-lanina básnického díla. Byly v něm uvedeny všechny závažné skutečnosti, nastiňující minulost skrytými narážkami, které by nemohly přitížit, ale nebylo pochyb o jejich významu. Poté, co si popis pozorně přečetl, opřel se do křesla. Založil si ruce a probíral v mysli Ju-lanin strastiplný život.
Básnířka byla jedinou dcerou příručího v malé lékárně v hlavním městě, samouka v literatuře, který ji začal učit číst a psát již v pěti letech. Chyběly mu peníze. Když jí bylo patnáct, topil se tak hluboko v dluzích, že ji musel prodat do

věhlasného veřejného domu. Během čtyř let tamního pobytu byla neustále vzdělávána starými i mladými muži pera a díky těmto stykům se rychle zlepšila ve všech vznešených uměních, a zvláště se u ní projevil talent pro poezii. V devatenácti, když byla na nejlepší cestě stát se plně způsobilou vyhlášenou kurtizánou, náhle zmizela. Cech majitelů veřejných domů vyslal své nejlepší muže, aby ji našli, protože představovala značné investice, avšak oni ztratili její stopu. O dva roky později byla náhodou objevena v podřadném venkovském hotýlku, nemocná a zcela bez prostředků. Muž, který ji našel, byl mladý básník Wen Tung-jang, proslavený svým břitkým humorem, pěkným vzhledem a nesmírným dědictvím. Setkal se s ní již dříve v hlavním městě a stále ji miloval. Zaplatil všechny její dluhy a ona se stala jeho nerozlučnou společnicí. Žádná vznešená společnost v hlavním městě se nepovažovala za úplnou bez přítomnosti Wena a Ju-lan. Wen vydal sbírku básní, které psali jeden druhému, a tyto byly citovány milovníky literatury v celé zemi. Pár neustále cestoval, navštěvoval všechna skvělá pódia v císařství, všude byl vítán vynikajícími muži pera a často zůstával na jednom místě celé měsíce v zajetí svých obdivovatelů. Jejich soužití trvalo čtyři roky. Pak ji Wen náhle opustil, když se zamiloval do potulné akrobatky.

Ju-lan odešla z hlavního města do S-čchuanu, kde za We-nův štědrý dar na rozloučenou koupila pěkné venkovské sídlo. Usadila se tam s houfem služek a zpěvaček a její vila se stala středem intelektuálního a uměleckého života v odlehlé provincii. Svou přízeň prokazovala jen pečlivě vybraným obdivovatelům, předním mužům pera a vysokým úředníkům, kteří ji zahrnovali nákladnými dary. V tomto místě nebyl náčelník Luo schopen odolat pokušení citovat nevěstčinu zásadu: Každá její báseň byla oceněna jedním tisícem uncí zlata. Luo se zmiňoval, že Ju-lan měla několik blízkých přítelkyň a věnovala jim některé ze svých nejlepších básní. Čte-li se to ve spojitosti se skutečností, že když po několika letech musela náhle opustit S-čchuan kvůli problémům způsobených jednou ze svých studentek, dcerou místního prefekta, je skrytý význam jasný.

Poté, co básnířka opustila S-čchuan, zcela změnila způsob svého života. Koupila chrám Bílé volavky, malou taoistickou svatyni v překrásné Jezerní oblasti a prohlásila se taoistickou kněžkou. Vydržovala si pouze jednu služebnou, mužům nebylo povoleno vstoupit a psala jen nábožnou poezii. Své peníze vždy marnotratně utrácela a při odchodu ze S-čchuanu zaplatila přemrštěné odstupné všem členkám své početné družiny. Zbytek použila na koupi chrámu Bílé volavky. Stále však byla považována za zámožnou, protože jí významné osobnosti žijící v této oblasti dobře platily za výuku poezie svých dcer. Tady Luovy zápisky končí. Prosím, nahlédni do přiložených soudních dokumentů, připsal na poslední stranu.

Soudce Ti se protáhl a rychle listoval svazkem soudních dokumentů. Zkušeně dokázal rychle vytřídit hlavní skutečnosti. Před dvěma měsíci, koncem jara, vtrhli náhle bičicové místního soudního dvora do chrámu Bílé volavky a začali kopat pod třešní na konci zahrady. Nalezli nahé tělo Ju-laniny služebné, děvčete teprve sedmnáctiletého. Pitva prokázala, že zemřela pouze před třemi dny na následky krutého bičování, které rozdrásalo celé její tělo. Ju-lan byla uvězněna a obviněna z úmyslné vraždy. S opovržením toto obvinění odmítla. Řekla, že před třemi dny služka požádala, zda může na týden navštívit své staré rodiče, a odešla poté, co připravila večerní rýži pro svou paní. Bylo to naposledy, kdy ji básnířka viděla. Jakmile povečeřela, vyšla si sama na dlouhou procházku podél břehu jezera. Když se hodinu před půlnocí vrátila, našla zahradní branku vylomenou a po prohlídce zjistila ztrátu dvou stříbrných svícnů z chrámové kaple. Připomněla náčelníkovi, že brzy ráno krádež oznámila u jeho soudu. Naznačila, že služka se mohla pro něco vrátit zpět do chrámu, kde byla překvapena bandity. Pokusili se z ní dostat, kde má její paní peníze a služka mučení podlehla.

Pak náčelník vyslechl několik svědků, kteří vypověděli, že se básnířka často se služkou divoce hádala a že slyšeli službu někdy v noci křičet. Chrám byl postaven v odlehlé čtvrti, avšak onu osudnou noc tudy procházelo několik podomních obchodníků, kteří nezahlédli žádné bandity či tuláky. Náčelník prohlásil Ju-laninu obhajobu za snůšku lží a obvinil ji, že zahradní branku vylomila sama a stříbrné svícny hodila do studny. Poukázal také na její vykřičenou minulost a byl by navrhl trest smrti, když tu bandité přepadli statek v okolí a na místě na kusy rozsekali farmáře a jeho ženu. Náčelník soud nad Ju-lan pozastavil a vyslal své muže, aby chytili bandity, kteří by mohli potvrdit Ju-laninu teorii. Mezitím se zprávy o uvěznění slavné básnířky roznesly široko daleko a prefekt nařídil případ přeložit ke svému vlastnímu soudu.

Prefektovo rázné vyšetřování - byl obdivovatelem Ju-laniny poezie - objasnilo dva body v její prospěch. Za prvé vyšlo najevo, že rok před tím se náčelník pokoušel získat Ju-laninu přízeň a ona jej odmítla. Náčelník to připustil, avšak popřel, že by tato skutečnost ovlivnila jeho přístup k případu. Obdržel anonymní dopis, ve kterém stálo, že pod třesní byla zakopána mrtvola a on považoval za svou povinnost tuto zprávu ověřit. Prefekt rozhodl, že náčelník byl nepříznivě ovlivněn a dočasně jej zprostil funkce. Za druhé - vojenská policie chytila banditu, jenž byl před několika týdny členem bandy, která zaútočila na statek. Uvedl, že jejich velitel hovořil o tom, že básnířka má v chrámu hromadu zlata, a dodal, že by stálo za to, někdy se tam podívat. Vše potvrzovalo Ju-laninu teorii o vraždě. Na základě těchto skutečností předal případ provincionálnímu soudu a doporučil zprostit ji viny.

Guvernér, zaplaven dopisy ve prospěch básnířky od vysoce postavených osob z celého císařství, by bez váhání rozhodl o její nevině, kdyby se nebyl objevil mladý převozník z Jezerní oblasti. Po několik týdnů nebyl k dosažení, protože doprovázel strýčka k rodinné hrobce. Byl služčiným chlapcem a uvedl, že mu často vyprávěla, jak ji paní obtěžovala a bila ji, když se jí vzpírala. Guvernérovy pochybnosti byly posíleny zjištěním, že služka byla panna. Zdůvodnil to tím, že kdyby zavraždili službu bandité, jistě by ji nejdříve znásilnili. Nařídil vojenské policii, aby pátrala v celé provincii po banditech, kteří přepadli farmu, protože jejich svědectví bylo jistě životně důležité. Ale po banditech jako by se slehla zem. Guvernér si řekl, že od tohoto ožehavého případu dá raději ruce pryč a předá jej Metropolitnímu soudu.

Soudce Ti složku zavřel, zvedl se od stolu a vyšel na galerii. Chladivý podzimní vánek, šelestící v bambusovém houští skalky, sliboval příjemný večer.

Ano, jeho kolega měl pravdu. Je to jistě zajímavý případ. Ale také znepokojivý. Zadumaně si hladil kníry. Náčelník Luo označil tento případ jako ryze teoretickou hádanku. Tento jeho lstivý kolega jistě věděl velmi dobře, že pro něj, soudce, bude tento dárek jako osobní výzva. A nyní jej setkání s básnířkou zatáhne přímo do případu a postaví před otázku - vinna či nevinna?
Soudce se začal procházet po galerii s rukama založenýma za zády. Všechny informace, které k tomuto vzrušujícímu případu měl, byly druhotné. Náhle mu před očima vyvstala škaredá ropuší tvář opata. Ten cizí mnich mu připomínal, že pro básnířku to bude otázka života a smrti. Nejasně si uvědomoval pocit neklidu a nevysvětlitelné předtuchy. Snad by se tohoto zmatku v duši zbavil, kdyby opět rozevřel složku a prošel si všechny doslovné výpovědi svědků obžaloby. Bylo teprve pět hodin, takže do večeře měl stále asi dvě hodiny času. Tak či onak se mu nechtělo ve studiu soudních spisů pokračovat. Napadlo jej, že by měl tento úkol odložit na později, až po delším rozhovoru s básnířkou při večeři. Pak také uslyší, o čem s ní budou hovořit akademik s dvorním básníkem, takže bude moci posoudit jejich stanovisko na otázku viny. Veselý večírek, slibovaný jeho kolegou, náhle nabyl hrůzný význam soudního dvora, rokujícího o trestu smrti. Nyní měl zřetelnou předtuchu hrozícího nebezpečí.
Aby zahnal tyto znepokojivé myšlenky, prošel si v mysli vraždu studenta Sunga. To byl také zneklidňující případ. Zúčastnil se vyšetřování na místě činu, avšak prozatím nemůže dělat nic jiného, než se plně spoléhat na to, co Luovi muži vynesou na světlo. Tady by také musel pracovat s informacemi z druhé ruky.
Soudce se náhle zastavil. Jeho huňaté obočí se svraštilo; chvíli přemýšlel. Vešel dovnitř a vzal ze stolu knihu se Sungovými hudebními zápisky. Kromě studentových historických poznámek, toto jediné mělo s mrtvým mužem přímou spojitost. Znovu prolistoval hustě popsané stránky. Náhle se usmál. Je to přitažené za vlasy, ale proč by to nezkusil. Než-li sklíčeně sedět v místnosti a zírat do výpovědí všelijakých osob, je někdy lepší nepodívat se na ně.
Soudce se rychle převlékl do prostého modrého šatu. Vyšel ven s malou černou čepičkou na hlavě a s knížkou v podpaží.

VIII. KAPITOLA

Smrákalo se. Vepředu nádvoří rezidence dvě služky rozžínaly lampióny zavěšené na okapech okolních budov.
Soudce Ti si spokojeně vydechl, jakmile se vmísil do hemžícího se davu, který se valil po široké silnici před hlavní bránou soudní budovy. Jeho nespokojenost plynula hlavně z toho, že byl vtěsnán do palácové rezidence svého kolegy, oddělené od pulzujícího života města, které vlastně ani neznal. Nyní, když se odhodlal k činu, se hned cítil lépe. Nechal se unášet davem a zkoumal přitom křiklavě ozdobené vývěsní štíty obchodů. Když zahlédl znak obchodníka s hudebními nástroji, prodral si cestu ke dveřím.
Přivítal jej ohlušující rámus, protože půl tuctu zákazníků si naráz zkoušelo bubny, flétny i dvoustrunné housle. V předvečer slavnosti dne podzimní rovnodennosti se každý hudební amatér horlivě připravoval na bujaré shromáždění. Soudce zamířil do kanceláře vzadu, kde majitel chvatně hltal nudle z mísy na stole, poočku pozoruje prodavače, kteří obsluhovali zákazníky. Pod dojmem soudcova učeného vzezření muž ihned vstal a zeptal se, čím by mu mohl posloužit.
Soudce mu podal hudební partituru.
"Všechny tyto skladby jsou pro rovnou flétnu," řekl. "Byl bych potěšen, kdybyste mi je mohl objasnit."
Po zběžném prohlédnutí notace obchodník soudci knihu vrátil a řekl s omluvným úsměvem:
"My známe pouze jednoduchou, desetiznakovou partituru, pane. Toto musí být nějaký starý způsob notace. Proto byste se měl poradit se znalcem. Takovým mužem je Lao-liu, pane. Nejlepší flétnista ve městě. Zahraje každou skladbu napoprvé v jakékoliv notaci, staré či nové. Přitom bydlí nedaleko." Utřel si mastnou bradu. "Jediným problémem je Lao-liuovo pití, pane. Začne v poledne, jen co si odbude své hudební lekce, takže v tuto dobu bývá obvykle opilý. Vystřízliví až k večeru, kdy hrává na večírcích. Vydělává slušné peníze, ale všechny je rozhází za ženy a víno."
Soudce položil na stůl hrst měďáků.
"Jistě mi poskytnete jednoho ze svých mužů, aby mne k němu zavedl."
"Samozřejmě, pane. Děkuji, pane. Hej ty, Wangu! Zaveď tohoto pána do Lao-liuova domu. A ihned se vrať, rozumíš?"
Když mladý prodavač kráčel se soudcem Ti ulicí, zatahal jej náhle za rukáv. Ukázal na protější obchod s vínem, lišácky se pousmál a řekl:
"Jestli chcete u Lao-liua dobře pochodit, pane, kupte mu malou pozornost. Je úplně jedno, kolik vypije. Probudí se, hned jak mu strčíte pod nos džbán pálenky."
Soudce koupil středně velký džbán silné bílé pálenky, která se pila studená. Mladík jej vedl úzkým průchodem do tmavé páchnoucí postranní uličky, vinoucí se mezi chatrnými dřevěnými domy a osvětlené pouze světlem, které tu a tam pronikalo omšelými papírovými okny. "Je to čtvrtý dům vlevo, pane." Soudce mu dal od cesty a chlapec odkvapil.
Dveře flétnistova domu visely ve stěžejích. Za nimi se ozvalo klení a pak pronikavý ženský smích. Soudce na dveře položil ruku a ony se otevřely.
V malé, holé místnosti, osvětlené čadící olejovou lampou, se vznášel nesnesitelný zápach levného pití. Na bambusové lavici vzadu seděl tlusťoch s kulatou zarudlou tváří. Na sobě měl pytlovité hnědé kalhoty a krátkou nezapnutou halenu odkrývající jeho lesklé břicho. Na koleně mu seděla dívka. Byla to Malá Fénix. Lao-liu upřel na soudce kalné oči. Tanečnice si rychle stáhla sukni přes svalnatá a překvapivě bílá stehna a skočila do nejvzdálenějšího koutu místnosti. Její nehybnou strnulou tvář polil ruměnec.
"Kdo u čerta jste?" zeptal se flétnista silným hlasem.
Přehlížeje dívku, posadil se soudce Ti k nízkému bambusovému stolku a postavil na něj džbán.
Lao-liuovy krví podlité oči se rozšířily.

"Nebesa, džbán skutečné Růžové rosy!" připotácel se na vratkých nohách. "Vítejte, i když s tím dlouhým vousem vypadáte jako samotný vládce pekel. Otevřete to, příteli."
Soudce džbán přikryl dlaní.
"Své pití si musíte zasloužit, Lao-liu." Hodil partitury na stůl. "Chci, abyste mi řekl, jaké to jsou skladby."
Tlustý muž přistoupil ke stolku a otevřel knihu hrubými, ale kupodivu hbitými prsty. "Žádný problém," zabručel. "Jen se trochu proberu." Poklekl k umyvadlu stojícímu v rohu a začal si otírat tvář a hruď ušpiněným ručníkem.
Soudce jej klidně sledoval, stále si nevšímaje tanečnice. Co tady pohledává je jen a jen její věc. Malá Fénix zaváhala, pak přistoupila ke stolku a plaše spustila:
"Já... pokoušela jsem se jej přesvědčit, aby dnes při večeři hrál, pane. Je to protiva, ale skvělý hudebník. Když odmítal, dovolila jsem mu, aby mne trochu hladil..."
"Nebudu hrát tu uječenou skladbu Černá liška číhá, i kdybys se mnou spala až do rána!" zavrčel tlusťoch. Hrábl mezi asi tucet bambusových fléten, které visely na hřebících na stěně s rozpraskanou omítkou.
"Myslel jsem, že budete tancovat Fénix mezi nachovými oblaky" prohodil soudce bezděčně. Usoudil, že tanečnice se strnulou tváří a úzkými ohnutými rameny vypadá dosti žalostně.
"Ano, to ano, pane. Ale po... potom, co jsem viděla, kolik je v náčelníkově sálu místa... a pak, když jsem byla představena těm dvěma vysokým úředníkům z hlavního města a úžasnému opatovi Lu, řekla jsem si, že toto je šance, která by se již podruhé nemusela naskytnout. A tak jsem si pomyslela, že bych mohla zatancovat jinou skladbu. Ta umožňuje rychlý, vířivý pohyb..."
"Vrť svým malým zadkem na klidnější melodii!" vyštěkl Lao-liu. "Liška číhaje strašná skladba." Posadil se na nízkou židli a na svém velkém koleně otevřel partitury. "Hm, první jistě slyšet nechcete. Bílá oblaka mi připomínají její šat, květy její tvář. Tuto zamilovanou píseň zná každý. Druhá vypadá takto..." Přiložil flétnu ke rtům a zahrál několik taktů udávajících rytmus. "Ach ano, to je Zpívání podzimního měsíce. V minulém roce docela populární v hlavním městě."
Tlusťoch listoval knihou, tu a tam zahrál několik taktů, aby rozpoznal skladbu. Soudce jeho vysvětlování stěží sledoval. Byl nespokojen, že jeho teorie nevyšla. Musel však připustit, že to byla nadnesená myšlenka. Skutečnost, že skladby nemají názvy ani slova a jsou zapsány složitou notací, kterou nikdy předtím neviděl, jej svedla k možnosti, že se nejedná tak docela o hudební partituru, ale o studentovy tajné poznámky, zaznamenané nějakou hudební šifrou.
Sprosté klení jej vytrhlo z myšlenek.
"Proklatě!" Flétnista se zahleděl na poslední skladbu a zabručel: "Ačkoliv, první takty vypadají jinak." Přiložil flétnu ke rtům.
Nízké tóny přicházely v pomalém, truchlivém rytmu. Tanečnice vyskočila a vylekaně hleděla. Rytmus zrychlil; vysoké pronikavé tóny vytvářely podivnou melodii. Tlusťoch sklonil flétnu. "Toto je uječená Černá liška číhá," řekl znechuceně.
Tanečnice se sklonila nad stůl.
"Dejte mi tu partituru, pane! Prosím!" Její velké šikmé oči se dychtivě zaleskly. "S touto partiturou to pro mne může některý dobrý flétnista zahrát."
"Pokud to nebudu já!" zavrčel tlusťoch a hodil knihu na stůl. "Raději zůstanu u dobrého zdraví."
"Rád vám knihu půjčím," řekl soudce Ti tanečnici, "ale musíte mi toho o skladbě Černá liška číhá říci více. Hudba mne zajímá, víte?"
"Je to málo známá stará místní skladba, pane, není v žádné rukověti pro flétnu. Šafrán, dívka, která dělá strážkyni svatyně Černé lišky v jižním městě, ji vždy zpívá. Chtěla jsem, aby
mi ji napsala, ale bohužel je pomatená; neumí číst ani psát, o složité hudební partituře ani nemluvě. Stejně je to nejnádhernější hudba k tanci..."
Soudce Ti jí knihu podal. "Můžete mi ji vrátit dnes v noci na večírku."
"Ach, velice vám děkuji, pane! Teď musím běžet, protože muzikant si ji bude chtít trochu procvičit." Ve dveřích se otočila. "Prosím vás, neříkejte ostatním hostům, že předvedu tento tanec, pane. Chci, aby to bylo překvapení."
Soudce přikývl. "Podejte dva velké kalíšky," řekl tlusťochovi.
Zatímco soudce Ti vytáhl zátku ze džbánu, muzikant vzal z police dva kameninové kalíšky. Soudce naplnil Lao-liuův kalíšek po okraj.
"Skvělý mok!" zvolal muzikant, když si přičichl ke kalíšku. Pak jej jedním douškem vyprázdnil. Soudce si opatrně usrkl.
"Podivná dívka, tato tanečnice," poznamenal bezděčně.
"Pokud je to dívka! Nedivil bych se, kdyby se proměnila v liščího démona s huňatým ocasem pod sukní. Už se skoro objevil, když jste vstoupil, pane." Zazubil se, znova naplnil svůj kalíšek a lokl si. Mlaskl a pokračoval. "Ať už liškou je, či není, umí výtečně vyždímat hosty do sucha, malá zištná čubka. Bere od nich dary, dovolí jim nějaký ten polibek a pohlazení, ale když má k něčemu dojít, kdepak pane. To nikdy. A znám ji víc než rok. Vynikající tanečnice, to ona je, to musím říci." Pokrčil širokými rameny. "No, koneckonců, asi je chytrá. Napadlo mě, viděl jsem ztroskotat mnoho dobrých tanečnic, protože příliš dováděly v posteli."
"Jak jste se naučil skladbu Liška číhá?"
"Slyšel jsem ji před mnoha lety od dvou starých bab. Porodních bab, které braly peníze navíc za vyhánění démonů z domu nastávající matky. O hudbě toho moc nevíte, to vám říkám upřímně. Ale čarodějnice v té svatyni, ta je skutečně dobrá."
"Kdo je to?"
"Je to taková uječená čarodějnice! Skutečný liščí démon.
Stará žena, která po ulicích sbírá hadry, ji našla, takové hezké skvrně. Alespoň tak vypadala. Vyrostl z ní idiot, v patnácti ještě nemluvila. Pak dostávala každou chvíli záchvaty, koulela očima a říkala podivné, hrozné věci. Stará bába

dostala strach a prodala ji do nevěstince. Asi byla krasavice. No, a majitel nevěstince shrábnul od postaršího zákazníka pěkné prachy za to, že ji připraví o panenství. Starý pán si to měl rozmyslet lip, než začal laškovat s liščí dívkou. Dejme si ještě jednu, pane, je to první skutečné pití, které jsem dnes měl."
Tlusťoch položil kalíšek a smutně potřásl hlavou.
"Když se ji pokusil políbit, ta děvka mu ukousla špičku jazyka, pak vyskočila z okna a utekla do pusté svatyně blízko jižní brány. A už tam zůstala. Žádný z těch tvrdých pasáků z nevěstince si tam netroufl. Abyste věděl, ono tam straší. Byly tam zabity stovky lidí, muži, ženy i děti. Na tom pustém místě, kde svatyně stojí, je v noci slyšet kvílení jejich duchů. Pověrčiví lidé tam dávají k pobořené bráně jídlo a ona se o ně dělí s liškami. Je jich tam plno. Tancuje s nimi při měsíčku, zpívá tu uje... uječenou píseň." Hlas mu začal přeskakovat. "Ta... ta tanečnice je taky liška. Jediná, která si tam troufá jít. Uje... uječená liška, nic jiného než..."
Soudce Ti vstal. "Budete-li večer hrát, měl byste s tím džbánem zpomalit. Na shledanou."
Vyšel na hlavní ulicí a zeptal se podomního obchodníka, jak se dostane k jižní bráně města.
"Je to pěkný kus cesty, pane. Musíte jít touto ulicí, pak minete velkou tržnici a projdete celou Chrámovou ulicí. Odtud pokračujte rovně a brzy ji před sebou uvidíte."
Soudce kývl na malá nosítka a řekl dvěma nosičům, aby jej vzali ke svatyni na jižním konci Klášterní ulice. Myslel si, že bude lepší nechat se tam donést a zbytek cesty dojít pěšky. Nosiči jsou známí svojí hovorností.
"Myslíte k chrámu Hluboké prozřetelnosti?"
"Zcela správně. Když to půjde rychle, připlatím."
Muži si položili dlouhá madla na svá mozolnatá ramena a vyrazili s bujarým hej, hej, aby varovali zástupy na silnici.

IX. KAPITOLA

Soudce si přitáhl šat, protože v otevřených nosítkách pociťoval chlad večerního vzduchu. Měl dobrou náladu, jelikož Liška číhá se mohla ukázat jako první skutečná stopa ke studentově vraždě. Tržnice byla přeplněna lidmi a stánkařům vzkvétal obchod. Potom však zahnuli do široké tmavé ulice, kde bylo lidí poskrovnu. Na druhé straně se vypínaly vysoké kamenné oblouky prostřídané dlouhými zvětralými cihlovými zdmi. Soudce se z nápisů na obrovských lucernách visících nad každou bránou dozvěděl, že v Chrámové ulici jsou zastoupeny hlavní sekty buddhistické víry. Před dvoupatrovou domovní bránou nosiči nosítka položili. Na lucerně zavěšené nad černě natřenými dvojitými dveřmi byly napsány tři velké znaky: CHRÁM HLUBOKÉ PROZŘETELNOSTI.
Soudce vystoupil. Oba nosiči si hned začali utírat dosucha svá zpocená těla. Staršímu z nosičů řekl:
"Tady si můžete odpočinout. Neměl bych se zdržet déle než půl hodiny." Dal jim spropitné a zeptal se: "Jak dlouho to odtud trvá k východní bráně města?"
"Kdybyste se vydal na nosítkách, pane, trvalo by to asi půl hodiny. Ale když znáte zkratky postranními uličkami, pěšky se tam dostanete o hodně rychleji."
Soudce přikývl. To znamená, že zavražděný student mohl snadno navštěvovat liščí svatyni poblíž jižní brány. Když vstoupil dovnitř úzkými dveřmi vedle hlavní brány, objevil se na pustém vydlážděném chrámovém dvoře. Vzadu za okenními tabulkami masivní dvoupatrové hlavní haly prosvítalo světlo. Na pravé straně haly podél vnější zdi komplexu se táhl otevřený koridor. Vydal se tudy, protože měl v úmyslu opustit chrám zadními dveřmi a pokračovat v cestě k jižní bráně. To proto, aby nosiči nepoznali hlavní cíl jeho cesty.
Koridor za hlavní halou ústil do úzkého průchodu mezi dvěma temnými jednopatrovými budovami, které odhadl na ubikace mnichů. Průchod byl tlumeně osvětlen malými lucernami visícími z okapů. Rychle vykročil k zadní bráně na konci. Když míjel okno po své pravici na druhém rohu budovy, bezděky nahlédl do tmavé místnosti. Zůstal zaraženě stát. Domníval se, že zahlédl opata, schouleně sedícího na lavici vzadu holé místnosti, jak na něj civí svýma ropušíma vypoulenýma očima. Soudce položil ruce na parapet a zíral dovnitř. Mýlil se. V mdlém světle lucerny, zavěšené na protější budově, viděl na lavici jen haldu mnišských kuten a nahoře jako hlavu dřevěný bubínek na modlení. Měl vztek sám na sebe, ale pokračoval v cestě. Očividně nebyl schopen vymanit se z vlivu zneklidňující podoby tajemného mnicha. Když za klášterem procházel řídkým borovicovým hájem, snažil se držet vpravo. Brzy vyšel na širokou, pěkně dlážděnou silnici. V dálce se proti hvězdnaté obloze rýsovaly kontury věže jižní brány.
Potěšen, že jeho manévrování dopadlo úspěšně, rychle vykročil ulicí, tu a tam osvětlenou blikajícími olejovými lampami, visícími na pouličních stáncích. Na levé straně stálo několik tmavých, zpustlých domů a před nimi vyrůstala z hustého porostu spousta stromů. Tyčila se tam polorozpadlá kamenná brána. Právě když přecházel na druhou stranu, kráčela dolů ulicí dlouhá řada lidí. Ohýbali svá záda pod těžkými vaky a balíky, a přesto mezi sebou vesele klábosili. Zřejmě odcházeli z města proto, aby se zúčastnili slavnosti ke dni podzimní rovnodennosti u svých příbuzných na venkově. Jak soudce čekal, než jej výletníci minou, spekuloval nad tím, kde by asi mohla být Smaragdová skála, kterou náčelník Luo zvolil pro večírek na zítřejší noc. Asi někde v horách západně od města. Prohlížel si oblohu, ale kolem jasného podzimního měsíce neviděl plout žádné mraky. Avšak les na protější straně silnice byl temný a vypadal hrozivě. Vydal se ke stánku nalevo a opatřil si malou krytou lucernu. Takto vybaven přešel silnici.
Ze staré brány zbyly jen dva sloupy. Světlo lucerny nechal dopadnout do pískovcového žlabu u paty levého sloupu. Uviděl tam hromadu čerstvého ovoce a kameninovou misku vařené rýže, přikrytou zeleným listím. Tyto oběti naznačovaly, že to je opravdu brána do pustiny.
Soudce rychle rozhrnul větve spletitého porostu, který zakrýval úzkou stezku. Za prvním ohybem si zasunul cípy šatů za šerpu, kterou měl kolem pasu a vykasal si dlouhé rukávy. Zašmátral v křoví, a když našel silný klacek, kterým by odstranil z cesty trnité větve, vydal se klikatou pěšinou.

V této divočině panovalo zvláštní ticho; nezaslechl snad ani hlásek nočního ptáka. Jediným zvukem byl vytrvalý cvrkot cikád a pak nepatrný šelest v hustém porostu. "Tanečnice je odvážná dívka," zabručel. "I za denního světla musí být toto místo skličující."
Náhle se zarazil a pevněji sevřel svůj klacek. V tmavém houští před ním něco zapraskalo. Proti němu zaplál asi dvě stopy nad zemí pár zelených očí. Rychle se shýbl pro kámen a hodil. Oči zmizely. V listoví zahlédl prudký pohyb, pak nastal opět klid. Takže tady se nacházejí lišky. Na člověka by však nikdy nezaútočily. Potom však na něj dolehla nepříjemná myšlenka. Slyšel totiž, že se mezi divokými liškami a toulavými psi často vyskytuje vzteklina. A vzteklá liška by mohla bez váhání zaútočit. Posunul si čapku do týla a smutně přemítal, že snad jednal trochu ukvapeně, když se vydal na výlet neozbrojen. Meč, či krátká dýka by se jistě hodily. Jeho kamaše však byly silné a hůl mu dávala pocit bezpečí, takže se rozhodl pokračovat.
Brzy se pěšina rozšířila. Řídkými stromy viděl značnou část pustiny, bezútěšnou v bledém svitu měsíce. Strmá stráň, porostlá vysokou trávou a poseta balvany přerostlými bylím, vedla k černým obrysům ruin chrámu. Vnější zdi byly na několika místech pobořeny a těžký krov prohnuté střechy jediné budovy se na jedné straně nebezpečně nakláněl. Asi v polovině svahu vyskočil mrštně na balvan tmavý stín a sedl si na zadní. Soudce zřetelně rozeznal špičaté uši a dlouhý huňatý ohon. Zvíře se zdálo být neobyčejně velké.
Na chvíli se zahleděl na ruiny, ale neviděl žádné světlo nebo nějaký jiný náznak života. S povzdechem vykročil klikatou stezkou vyznačenou nepravidelně tvarovanými kameny. Když se přiblížil až k lišce, napřáhl klacek. Zvíře svižně seskočilo a ztratilo se ve tmě. Vlnící se tráva ukazovala, že tam bylo lišek povícero.
U brány se soudce zastavil a prohlížel si malý přední dvůr posetý odpadky. U paty zdi ležely dějící trámy a ve vzduchu se vznášel hnilobný zápach. V rohu na vysokém žulovém podstavci stála v životní velikosti kamenná socha lišky sedící na zadních. Červený hadr uvázaný kolem jejího krku byl jediným znakem lidské přítomnosti. Samotný chrám tvořila jednopatrová čtvercová budova z velkých cihel, léty zčernalých a porostlých břečťanem. Pravý roh byl pobořený; bylo to v místě, kde se střecha nebezpečně nakláněla. Tu a tam vypadané tašky odkrývaly silné střešní trámy. Soudce vystoupal po třech schodech a klackem zabouchal na mřížové dveře. Část shnilého vyřezávaného dřevěného mřížoví spadla s rachotem, který se ve večerním vzduchu hlasitě rozléhal. Čekal, ale zevnitř nepřišla žádná odpověď.
Soudce mřížové dveře odtlačil a vstoupil. Z malé postranní haly po jeho levici vycházelo matné světlo. Obešel roh a zůstal zaraženě stát. Ve výklenku ve stěně stál pod svíčkou vysoký tenký panák, zahalený ušpiněným pláštěm. Namísto hlavy měl lebku, která zírala na soudce prázdnými dírami místo očí.
"Zanechte té maškarády!" poručil chladně.
"Měl jsi vykřiknout a utíkat," ozval se přímo za ním měkký hlas. "Pak sis měl zlámat nohy."
Pomalu se otočil a ocitl se tváří v tvář mladé velmi útlé dívce ve volném kabátku z jakési hrubé hnědé látky a dlouhých, roztrhaných kalhotách. Měla hezkou, ale prázdnou tvář s vylekanýma velikýma očima. Tiskla do boku soudce Ti špičku velkého nože a její ruka byla naprosto pevná.
"Teď tě tady zabiju," řekla stejně měkkým hlasem.
"Jaký máš krásný nůž," pronesl pomalu. "Podívej, jak se hezky leskne."
Jakmile sklopila zrak, pustil klacek a rychle jí sevřel zápěstí. "Nedělej hloupostí, Šafrán!" promluvil ostře. "Posílá mě Malá Fénix. A navštívil jsem pana Sunga."
Přikývla a skousla si plný spodní ret. "Když mé lišky zneklidněly, myslela jsem si, že je to Sung," řekla a zahleděla se na panáka za ním. "Když jsem tě viděla přicházet po pěšině, rozsvítila jsem světlo nad svým milencem."
Soudce jí pustil zápěstí. "Můžeme se někde posadit, Šafrán? Chtěl bych si s tebou promluvit."
"Jen mluvit, ne hrát," řekla vážně. "Můj milenec je strašně žárlivý." Zasunula si nůž do rukávu a přistoupila k panákovi. Narovnala záplatovaný plášť a zašeptala: "Nedovolím mu, aby si se mnou hrál, miláčku. Slibuji!" Zlehka poklepala ze strany lebku, pak vzala z výklenku svíčku a prošla obloukem otevřených dveří v protější stěně.
Soudce Ti ji následoval do malé, plísní zapáchající místnosti. Postavila svíčku na jednoduchý stůl vyrobený z hrubých desek a posadila se na nízkou bambusovou židli. Kromě rákosové stoličky tam nebyl žádný nábytek, jen v rohu ležela hromada hadrů, která zřejmě sloužila jako postel. Horní polovina zadní zdi byla pobořena a střecha propadlá, takže bylo vidět část oblohy. Dírou se plazily mohutné shluky břečťanu a visely dolů podél hrubých cihel. Suché listí s šustěním padalo na podlahu.
"Je tady hrozné horko," zamumlala. Svlékla si kabátek a odhodila jej na hromadu hadrů v rohu. Oblá ramena a plná prsa měla umazaná od prachu. Soudce vyzkoušel rákosovou stoličku a pak se posadil. Hleděla na něj svýma prázdnýma očima a tiskla si holá ňadra. Ačkoliv bylo v místnosti dosti chladno, všiml si, že v úžlabině jejích prsou stéká tenký pramínek potu, zanechával černý proužek na plochém břiše. Své husté, rozcuchané a neupravené vlasy měla svázány červeným hadrem.
"Můj milenec vypadá strašně, že?" zeptala se náhle. "Ale má dobré srdce, nikdy mne neopustí a stále mi tak pozorně naslouchá. Ubožák neměl hlavu, takže jsem mu vybrala největší lebku, jakou jsem našla. A každý týden mu dávám nové šaty. Vykopala jsem je tady, v zadním dvoře, abys věděl. Tam je hodně lebek a kostí a pěkné kousky látek. Proč Sung dnes v noci nepřišel?"
"Má hodně práce. Požádal mě, abych ti to řekl."
Slabě přikývla.
"Rozumím. Je stále zaneprázdněn vyřešením všech těch věcí. Říkal, že se to stalo velmi dávno, před osmnácti lety. Ale muž, který zabil jeho otce, je stále tady. Když jej najde, nechá mu useknout hlavu. Na popravišti."
"Taky se ho snažím najít, Šafrán. Jak se vlastně jmenuje?"
"Jak se jmenuje? To Sung neví. Ale najde ho. Kdyby někdo zabil mého otce, taky bych..."
"Myslel jsem, že jsi nalezenec."

"Nejsem! Můj otec mě někdy navštěvuje. Je to hezký muž." Vtom se smutně zeptala: "Proč mi tedy lže?"
Když soudce viděl, že se v jejích očích objevil horečnatý lesk, řekl konejšivě:
"Asi jsem se zmýlil. Tvůj otec by ti přece nikdy nelhal."
"Lže mi! Říká, že nosí šátek přes tvář, protože je škaredý. Ale Malá Fénix jej potkala, když odtud jednou v noci odcházel, a říkala, že není tak škaredý. Proč potom nechce, abych viděla jeho tvář?"
"Kde je tvoje matka, Šafrán?"
"Zemřela."
"Aha. Kdo tě tedy vychoval? Tvůj otec?"
"Ne, má stará teta. Byla zlá, protože mě dala ke špatným lidem. Utekla jsem, ale pak sem za mnou přišli. Nejprve dva, ve dne. Vylezla jsem na střechu a vynesla tam plnou náruč lebek a kostí. Když jsem je házela na jejich hlavy, utekli pryč. Tři se vrátili v noci. Ale byl tam můj milenec a oni křičeli a utekli ven. Jeden zakopl o balvan a zlomil si nohu. Měl's vidět, jak jej ostatní odvlekli."
Prudce se zasmála, až se ostrý zvuk rozléhal v prázdné místnosti. Něco zašustilo v břečťanu. Soudce se rozhlédl. Čtyři nebo pět lišek vyskočilo zvenčí na pobořenou zeď. Pozorovaly je svýma chladnýma, zelenýma očima.
Když opět pohlédl na dívku, přikryla si rukama tvář. Její štíhlé tělo se roztřáslo a její záda byla zalita potem. Soudce rychle řekl:
"Sung mi pověděl, že sem často chodil s panem Mengem, obchodníkem s čajem."
Spustila ruce.
"Obchodník s čajem?" zeptala se. "Nikdy čaj nepiju. Jedině vodu ze studny. A už nechci, aby... aha, Sung mi říkal, že bydlí v domě obchodníka s čajem." Na chvíli se zamyslela, pak s lehkým úsměvem pokračovala: "Sung sem chodí každou druhou noc a nosí flétnu. Mým liškám se jeho hudba líbí a já se líbím jemu. Řekl, že by mě mohl vzít na hezké místo, kde bych slyšela hudbu každý den. Ale řekl, že to nikomu nesmím povědět, protože on si mě nemůže nikdy vzít. Řekla jsem mu, že odsud nikdy neodejdu a nikdy se nevdám. Protože mám svého milence a nikdy ho neopustím. Nikdy!"
"Sung mi neříkal o tvém otci."
"To víš, že ne! Otec mi řekl, že o něm nemám s nikým hovořit. A teď jsem to řekla tobě!" Polekaně na něj pohlédla. Pak si rukama sevřela hrdlo. "Nemůžu polykat... a tak strašně mě bolí hlava a v krku. A je to horší a horší..." Začala drkotat zubama.
Soudce Ti vstal. Děvče musí odsud pryč, nejpozději zítra. Je vážně nemocná.
"Řeknu Malé Fénix, že se necítíš dobře a přijdeme tě spolu zítra navštívit. Tvůj otec nikdy nechtěl, abys s ním zůstala?"
"Proč by chtěl? Řekl mi, že nemůžu odsud odejít a přitom se starat o svého milence a své lišky."
"Na lišky si raději dávej pozor. Kdyby tě kously..."
"Proč to říkáš?" zlostně vybuchla. "Mé lišky mě nikdy nekousnou! Některé se mnou támhle v rohu spí a lížou mi tvář. Odejdi, už tě tady nechci!"
"Mám zvířata velmi rád, Šafrán. Ale zvířata někdy bývají také nemocná, stejně jako my. A kdyby tě pokousaly, také bys onemocněla. Zítra se vrátím. Na shledanou."
Následovala jej do předního dvora. Ukázala na sochu lišky a nesměle se zeptala:
"Ten nádherný rudý šátek chci dát svému milenci. Myslíš, že se bude kamenná liška zlobit?"
Soudce problém zvažoval. Rozhodl se, že pro její bezpečnost bude lepší, když panák bude strašit tam, kde je, a odpověděl:
"Myslím, že kamenné lišce by se to nemuselo líbit. Raději jí šátek neber."
"Udělám svému milenci sponu na plášť ze stříbrných jehlic do vlasů, které mi Sung slíbil. Požádej ho, aby je zítra přinesl, ano?"
Soudce přikývl a prošel starou bránou. V měsíčním světle zkoumal pustinu před sebou, nezahlédl však jedinou lišku.

X. KAPITOLA

Lucernu zanechal soudce Ti pod stromem v borovém háji za chrámem Hluboké prozřetelnosti. Očistil se, jak nejlépe to dovedl, a zadní branou vstoupil do chrámového komplexu. Okno rohové místnosti, v níž se mu zdálo, že vidí opata, bylo nyní zavřené.
Dva spolu hovořící mniši stáli na schodišti hlavní haly. Soudce k nim přistoupil.
"Přišel jsem navštívit opata Lu, ale patrně odešel."
"Jeho Velebnost k nám přišel předevčírem, pane. Ale dnes ráno se přestěhoval do rezidence Jeho Excelence náčelníka."
Soudce jim poděkoval a vydal se k hlavní bráně. Jeho dva nosiči seděli na bobku na kraji silnice a hráli hazardní hru s černými a bílými oblázky. Rychle vyskočili na nohy. Soudce jim poručil, aby jej odnesli k soudní budově.
Po svém příchodu do rezidence se soudce vydal přímo k hlavnímu nádvoří. Chtěl hovořit s Luoem dříve, než se dostaví další hosté; potom se rychle převlékne do slavnostnějšího oblečení.
Půl tuctu služek pobíhalo v pěkně upravené zahradě před hlavním sálem, rozvěšuje barevné lampióny mezi květinové keře, a dva sluhové stavěli na druhé straně lotosového jezírka bambusovou konstrukci pro ohňostroj. Soudce vzhlédl k balkónu na druhém poschodí a uviděl náčelníka Luoa, stojícího vedle červeně natřené balustrády, jak hovoří se svým rádcem. Luo byl v elegantních volných šatech z modrého brokátu a vysoké okřídlené čapce z černé gázy. Potěšen, že večeře ještě nezačala, chvátal soudce Ti širokým schodištěm z leštěného dřeva.
Když malý náčelník zpozoroval, jak přichází po balkóně, zděšeně zvolal: "Milý příteli! Proč ještě nejsi převlečen? Hosté

tu budou každou chvíli!"
"Mám pro tebe naléhavou zprávu, Luo. Můžeme zůstat sami?"
"Jdi a podívej se, zda dal majordom v slavnostním sále vše do pořádku, Kao." Když rádce odešel dovnitř, zeptal se Luo úsečně: "Tak, o co jde?"
Soudce Ti, opřený o balustrádu, vyprávěl svému kolegovi, jak jej skladba Černá liška číhá přivedla k opuštěné svatyni, a sdělil mu to podstatné, co se tam dozvěděl. Když skončil, náčelník s rozzářeným obličejem zvolal:
"Skvělé, starší bratře, skvělé! To znamená, že jsme napůl cesty k vyřešení našeho případu vraždy, protože nyní již známe motiv. Sung sem přijel, aby vysledoval vraha svého otce, ale ten chlápek zjistil, že student mu je na stopě a ubohého chlapce zabil. Byly to Sungovy poznámky, týkající se té staré vraždy před osmnácti lety, které ten ničema hledal v studentově podnájmu. A také je našel." Když soudce Ti přikývl, Luo pokračoval: "Sung šmejdil v mém archívu, aby získal podrobnosti k případu svého otce. Nyní musíme projít všechny svazky z roku psa a najít případy nevyřešených vražd, zmizení, únosů a tak dále, které se týkají rodiny s příjmením Sung."
"Nic takového," opravil jej soudce. "Protože student chtěl své vyšetřování uchovat v tajnosti, mohlo být jméno Sung falešné. Měl v úmyslu odhalit svou totožnost a obvinit vraha, jakmile by jej nalezl a shromáždil důkazy o jeho zločinu. Takže muž Sunga zabil, ale nyní nás má v patách." Tahaje se za kníry, pokračoval: "Dalším mužem, se kterým bych se rád setkal, je Šafránin otec. Je hanebné, když takový bezcitný ničema nechá své utajené dítě žít v tak hnusném prostředí. A navíce nemocná. Musíme se spojit s tanečnicí, Luo. Možná zná Safránina otce, a když ne, může nám jej alespoň popsat, protože jej zahlédla, když opouštěl ruiny s tváří nezakrytou šátkem. Jen co toho člověka najdeme, musíme z něj dostat přiznání, kterou ženu svedl, abychom viděli, co lze pro tu ubohou dívku udělat. Malá Fénix ještě nepřišla?"
"Ale ano, je v improvizovaném zeleném pokoji za hodovním sálem. Je s ní Ju-lan, protože jí pomáhá s líčením a tak. Ať tam zůstanou. Další dvě tanečnice jsou také v zeleném pokoji, a my chceme hovořit s děvčetem o samotě." Pohlédl přes balustrádu. "Svatá Nebesa, akademik a Čang jsou tady! Běžím je přivítat. Pospěš si támhle tím malým schodištěm, Ti, a převlékni se, jak nejrychleji dovedeš."
Soudce Ti sestoupil úzkým schodištěm na konci balkónu a odkvapil do svého příbytku.
Zatímco si oblékal tmavě modré roucho s nevýrazným květinovým vzorem, pocítil lítost nad tím, že jeho blížící se odjezd mu může zabránit, aby se stal svědkem zdárného vyřešení tohoto spletitého případu vraždy. Poté, co zjistí totožnost studentova otce, zavražděného před osmnácti lety, bude muset Luo prověřit okolnosti jeho smrti a úplná svědectví všech osob, které s ním přišly do styku a které stále žijí v Ťin-chua. Zabralo by to mnoho dnů, ne-li týdnů. A on by rád dohlédl na to, aby byla Šafrán přemístěna do vhodného prostředí. Jakmile se jí dostane lékařské péče, měl by od ní Luo vyzvědět, o čem si povídala se zavražděným studentem. Byl zvědav, proč vlastně student Šafrán vyhledal. Jen kvůli svému zájmu o neobvyklou hudbu? To se mu příliš nezdálo. I když to vypadalo, že se Sung do ní zamiloval. Mengova služka se zmínila o Sungově zálibě v zamilovaných písních, a že ji požádal o radu při zamýšlené koupi stříbrných jehlic do vlasů, které chtěl věnovat Šafrán. Je zde tolik zajímavých možností. Před zrcadlem nad toaletním stolkem si upravil okřídlenou aksamitovou čepičku, načež si pospíšil zpět do hlavního dvora.
Na jasně osvětleném balkóně viděl třpyt brokátových šatů. Hosté se patrně před večeří kochali ozářenou zahradou. Soudci to ušetřilo rozpaky, které by pociťoval při vstupu do hodovního sálu, kdyby již hosté seděli na svých místech. Na balkóně se soudce Ti uklonil nejprve akademikovi, skvoucímu se ve vlající říze ze zlatého brokátu a vysoké čtverhranné čepici akademie se dvěma dlouhými, černými stuhami, které se mu táhly na široká záda. Opat Lu měl na sobě vínově rudou sutanu s širokou černou lemovkou, která mu dodávala na důstojnosti. Dvorní básník zvolil hnědou hedvábnou řízu se zlatě vyšívanými květinovými vzory a vysokou čepici se zlatým okrajem. Čang nyní opravdu zářil; živě diskutoval s náčelníkem Luoem.
"Budeš se mnou souhlasit, Ti," řekl Luo řízně, "že jedním z nejvýraznějších rysů poezie našeho ctěného přítele je neobyčejná síla?"
Čang Lan-po potřásl rychle hlavou.
"Nemařte náš vzácný čas prázdnými komplimenty, Luo. Od té doby, co jsem požádal o zproštění služby u dvora, jsem všechen čas zasvětil sepsání svých básní za posledních třicet let, a to, co mé poezii chybí, je právě neobyčejná síla."
Luo chtěl protestovat, avšak básník jej pozvednutím ruky zarazil. "Řeknu vám proč. Vždy jsem vedl poklidný, bezpečný život. Moje žena je, jak jistě víte, také básnířkou a nemáme spolu žádné děti. Žijeme v krásném venkovském domě, hned za branami hlavního města. Chovám zlaté rybky a věnuji se zahradní architektuře. Má žena se stará o naši květinovou zahradu. Občas se zastaví přátelé z města na večeři a dlouho do noci spolu hovoříme a píšeme. Vždy jsem se považoval za šťastného, až donedávna, kdy jsem náhle zjistil, že má poezie zrcadlí pouze pomyslný svět, vytvořený v mé mysli. Protože mým básním chybí přímé spojení se skutečným světem, jsou bezkrevné, postrádají život. A nyní, když jsem navštívil svatyni svých předků, se ptám sám sebe, zda je několik svazků neživých básní dostatečným ospravedlněním pro padesát let mého bytí."
"To, co nazýváte svým pomyslným světem, pane," řekl Luo upřímně, "je vlastně opravdovější než takzvaný skutečný život. Náš každodenní vnější svět je pomíjivý; podchytil jste trvalé základy vnitřního života."
"Díky za vaše slova, Luo. Stále cítím, že kdybych poznal citový otřes, skutečnou tragédii, něco, co by úplně převrátilo mé poklidné přežívání, byl bych..."
"Jsi zcela na omylu, Čangu!" přerušil jej akademik dunivým hlasem. "Opate, pojďte sem, chci znát také váš názor. Poslouchej, Čangu, již mi táhne na šedesát a jsem téměř o deset let starší než ty. Po čtyřicet let jsem byl mužem činu, zastával jsem snad každé důležité místo ve vládě, založil velikou rodinu, zažil jsem všechny citové otřesy, jaké muž může zakusit ve veřejném i soukromém životě. A můžu ti říci, že teprve nyní, co jsem minulý rok odešel na odpočinek a navštívil zcela sám místa, která jsem si uchoval v srdci, začínám vidět skrz vnější skutečnost a chápat, že většina

trvalých hodnot leží mimo náš pozemský život. Ty sis, Čangu, na rozdíl od toho, mohl dovolit přeskočit toto přípravné období. Ty, můj příteli, jsi viděl Cestu Nebes bez toho, abys vystrčil nos z vlastního okna."
"Takže vy citujete taoistické texty," poznamenal opat. "Vynálezce taoismu byl žvanivý starý blázen. Prohlásil, že mlčet je lepší než mluvit, načež vydal knihu pěti tisíc slov."
"Se vším nesouhlasím," protestoval dvorní básník. "Buddha..."
"Buddha byl špinavý žebrák a Konfucius všetečný hnidopich," odsekl opat. Soudce Ti, otřesen posledním výrokem, pohlédl k akademikovi, zda bude rozhořčeně protestovat. Ale Sao se s úsměvem zeptal:
"Když opovrhujete všemi třemi náboženstvími, opate, kam potom patříte?"
"Do nicoty," odpověděl pohotově tlustý mnich.
"Oho! To není pravda. Vy patříte do kaligrafie," zvolal akademik. "Řeknu vám, co uděláme, Luo. Po večeři sundáme tu velikou hedvábnou zástěnu a roztáhneme ji v hodovním sále na podlahu a starý Lu na ni napíše jeden ze svých kupletů. Koštětem, nebo co používá."
"Skvělé!" zvolal Luo. "Zástěná bude uchována budoucím generacím."
Tu si soudce Ti vzpomněl, že vídal na vnějších zdech chrámů a dalších monumentů nádherné nápisy ze znaků, více než šest stop vysokých a podepsaných: STARÝ MUŽ LU. Podíval se na škaredého tlusťocha s obdivem.
"Jak dovedete vytvořit tak ohromné nápisy, pane?" zeptal se.
"Stojím na konstrukci a vedu pět stop dlouhý štětec. A když popisuji plátno, dělám to tak, že přecházím po žebříku položeném napříč konstrukce. Raději řekněte sluhovi, Luo, ať připraví vědro inkoustu."
"Nač potřebujete vědro inkoustu?" ozval se melodický hlas básnířky. Nyní, když měla tvář pečlivě nalíčenou, byla vskutku oslnivě krásná. Její olivově zelená róba byla střižená tak, aby skryla její poněkud plnější tvary. Soudce pozoroval nenucenou lehkost, s jakou vedla povšechný rozhovor, dosahujíc stejného tónu jako akademik a Čang; důvěrný vztah lidí pera, ale s nádechem úcty. Pouze dlouhá kariéra kurtizány může dát ženě schopnost tak snadno se pohybovat mezi muži, kteří nepatří do rodiny.
Starý majordom odtáhl posuvné dveře a Luo vyzval hosty ke vstupu do hodovního sálu. Čtyři silné, červeně natřené sloupy podpíraly nádherně malované krokve. Na každém sloupu bylo velkými zlatými znaky vyobrazeno jedno příznivé znamení. To vpravo říkalo: VŠICHNI LIDÉ SE RADUJÍ ZE SPOLEČNÝCH LET OBECNÉHO MÍRU, další mělo podobný význam - JE ŠTĚSTÍ BÝT VEDEN SVATÝM A MOUDRÝM NEJVYŠŠÍM. Zaoblená zárubeň posuvných dveří na druhé straně byla složitým dřevorytem. Klenutým průchodem nalevo se vcházelo do bočního sálu, kde sluhové ohřívali víno. Ve výklenku naproti seděla skupina šesti hudebníků, dva flétnisté, dva houslisté, jedna dívka hrála na foukací harmoniku a další seděla za velikou citerou. Zatímco orchestr spustil veselou melodii Ctění hosté vítejte, malý náčelník obřadně uvedl akademika a Čanga na čestná místa u stolu pod velikou trojdílnou zástěnou z bílého hedvábí, zavěšenou na zadní stěně. Oba se zdráhali, že si nezaslouží takovou čest, ale nakonec se Luoem nechali přesvědčit. Soudce Ti usadil za stůl vlevo, takže byl Čangovým sousedem, a opata uvedl na protější místo k pravému stolu. Pak požádal básnířku, zda by si mohla sednout po pravici soudce Ti a sám si vzal nejnižší místo vedle opata Lu. Každý stůl byl přikryt kusem drahocenného červeného brokátu se zlatě vyšívaným lemováním; talíře a mísy byly z vybraného barveného porcelánu, vinné číše z ryzího zlata a hůlky ze stříbra. Podnosy byly přeplněny kořeněným masem a rybami, kousky lisované šunky, nakládanými kachními vejci a mnoha jinými studenými pochoutkami. Ačkoliv byl sál osvětlený vysokými stojacími lampami rozmístěnými podél stěn, stály na každém ze tří stolů dvě vysoké červené svíčky nasazené na stříbrné svícny. Poté, co služky nalily víno, pozvedl náčelník Luo svou číši a připil na štěstí a zdraví všech přítomných. Pak se chopili svých hůlek.
Akademik si ihned začal s Čangem vyměňovat novinky o společných známých z hlavního města. Soudce Ti měl tedy možnost oslovit básnířku. Vyptal se zdvořile, kdy přibyla do Ťin-chua. Ukázalo se, že přijela před dvěma dny s eskortou, seržantem a dvěma vojáky a byl jí přidělen pokoj v malé hospůdce za Safírovou besídkou. Bez známek rozpaků dodala, že stará madam pracovala v proslulém nevěstinci v hlavním městě, do kterého ona sama patřila, a že ji navštívila, aby si spolu popovídaly o starých časech. "V Safírové besídce jsem potkala Malou Fénix," řekla. "Skvělá tanečnice a velice veselá dívka."
"Na můj vkus je příliš ctižádostivá," poznamenal soudce Ti.
"Vy muži nikdy ženu nepochopíte," řekla básnířka suše. "Což je pro nás nejspíše veliké štěstí." Ztrápeně se podívala na akademika, který začal rozvíjet řeč:
"Jsem si jistý, že hovořím za vás za všechny, když vyjádřím hluboké poděkování náčelníkovi Luovi, nadanému básníkovi, vynikajícímu správci a skvělému hostiteli. Poděkujme mu za toto setkání v předvečer Měsíční slavnosti, za to, že pozval tuto skupinku starých přátel, milých duší, spojených v bezchybné harmonii u této slavnostní tabule." Obrátil svůj jiskrný pohled na básnířku a řekl: "Ju-lan, složíš pro nás ódu na počest této chvíle. A téma bude Šťastné shledání. "
Básnířka pozvedla vinnou číši a chvíli jí otáčela v prstech. Pak zarecitovala sytým, zvučným hlasem:

V zlaté číši horké jantarové víno
jídlo na stříbře podané
pečené a zvěřina
a rudé svíce hoří vysoké

Odmlčela se, náčelník Luo přikývl se spokojeným úsměvem. Avšak soudce Ti postřehl, že opat sleduje básnířku s neklidným leskem ve vypoulených očích. Začala recitovat podobný kuplet:

Avšak víno, toť pot a krev bídných
pečené a zvěřina - maso a kosti v těle
a rudé svíce kanou
jak slzy jejich beznaděje

Zavládlo ticho. Tvář dvorního básníka zrudla. Věnoval básnířce vzteklý pohled, a snaže se opanovat svůj hlas, řekl:
"Narážíš na problémy, které trvají jen dočasně, Ju-lan. A to jen v oblastech postižených záplavami a suchem."
"Panují stále a všude. A ty to víš!" odsekla.
Náčelník Luo rychle zatleskal. Hudebníci nasadili veselou, kouzelnou melodii a do sálu vpluly dvě tanečnice. Obě byly velmi mladé. Jedna měla dlouhé vlající šaty z průhledné bílé gázy a druhá azurově modrou róbu. Poté, co vystřihly hluboké pukrle k čelnímu stolu, zdvihly paže nad hlavu a pomalu jimi začaly vlnit. Stále zrychlovaly, až jejich dlouhé rukávy vířily v širokých kruzích. Zatímco jedna tancovala na špičkách drobných nožek, druhá se skláněla k zemi, a takto se střídaly v rychlém sledu. Bylo to dobře známé číslo Dvě vlaštovky na jaře, a ačkoliv dívky dělaly co mohly, bylo zřejmé, že si uvědomují nahotu pod tenkými hávy a také postrádají zaujetí zkušených tanečnic. Hosté jim příliš pozornosti nevěnovali, a zatímco služebnictvo nosilo kouřící mísy, věnovali se hovoru.
Soudce Ti skrytě pozoroval upjatou tvář své sousedky, která se lhostejně nimrala v jídle. Věděl z jejího životopisu, že skutečně poznala chudobu a oceňoval její upřímnost. Jenže báseň byla k bodrému hostiteli bezcitná, snad i krutá. Naklonil se k ní a řekl:
"Nemyslíte, že vaše báseň byla poněkud necitelná? Vím, že navzdory svým nenuceným způsobům je náčelník Luo nejsvědomitějším úředníkem, který využívá svých osobních prostředků nejen pro naše pohoštění, ale také velkoryse přispívá mnoha dobročinným organizacím."
"Kdo chce dobročinnost?" zeptala se pohrdavě.
"Chce nebo nechce, přesto pomáhá mnoha lidem," poznamenal soudce Ti suše. Nedokázal tuto zvláštní ženu pochopit.
Hudba ustala a dvě mladé tanečnice se hluboce uklonily. Sklidily vlažný potlesk. Nové mísy byly přinášeny na stoly a vychladlé víno bylo odnášeno. Pak se Luo zvedl a s širokým úsměvem řekl:
"Podívaná, které jste byli právě svědky, byla jen skromným číslem v hlavním programu. Než přinesou dušeného kapra, což bude chvíli trvat, shlédneme z balkónu v zahradě ohňostroj. Potom uvidíme jedinečný starý tanec, příznačný pro tento kraj. Bude předveden tanečnicí Malá Fénix za doprovodu dvou fléten a malého bubnu. Název skladby zní Černá liška číhá."
Posadil se za udiveného šepotu hostů.
"Skvělá myšlenka Luo," zvolal akademik, "přece jen tanec, který jsem nikdy dříve neviděl."
"Zajímavé," poznamenal dvorní básník. "Jako rodák z tohoto okresu vím, že se zde uchovává stará liščí tradice. Přesto jsem nikdy o takovémto tanci neslyšel."
Opat se zeptal Luoa svým chraplavým, skřehotavým hlasem:
"Myslíte, že je vhodné uvést kouzelný tanec na toto..."
Přestávka byla ukončena živou hudbou, kterou orchestr spustil. Soudce chtěl pokračovat v dalším rozhovoru s básnířkou, ale ta jen odsekla:
"Později, prosím! Mám ráda tuto hudbu. Kdysi jsem na ni tančila."
Soudce se začal věnovat kapru, dušenému v sladkokyselé omáčce, který byl opravdu delikátní. Náhle se zvenčí ozval ostrý svištivý zvuk. Vylétla raketa a zanechávala za sebou světelnou barevnou stopu.
"Na balkón, prosím!" zvolal náčelník Luo. A majordomovi, který stál u zástěny, poručil: "Zhasni všechna světla."
Společnost vstala a přešla na balkón. Soudce Ti se opíral o balustrádu hned vedle básnířky. Luo byl z druhé strany a rádce Kao se starým majordomem postávali opodál. Přes své rameno soudce nejasně uviděl vysokou postavu akademika. Předpokládal, že Čang s opatem tam stojí také, neviděl je však, protože všechny lampy a svíčky byly zhašeny a hodovní sál halil černý stín.
Velký kruh barevných světel, točící se na konstrukci dole v zahradě, chrlil z raket upevněných po obvodě množství jisker. Točil se rychleji a rychleji, až splynul v mračno mnohobarevných hvězd.
"Velmi pěkné," poznamenal akademik, stojící za soudcem Ti. Následovala kytice květů, která po chvíli hlasitě vybuchla v létající motýly. Pak přišla dlouhá řada symbolických znaků v oslnivých barvách. Soudce chtěl začít rozhovor s básnířkou, ale raději od toho upustil, když viděl její napjatou, sinalou tvář. Vtom se básnířka obrátila k Luovi a řekla:
"To se vám povedlo, náčelníku. Je to nádherná podívaná."
Skromné ohrazení na její lichotku zaniklo v sérii hlasitých detonací. Soudce s uspokojením nasál palčivý zápach střelného prachu, který se zvedal ze zahrady. Pročistilo mu to trochu hlavu, protože vypil v rychlém sledu mnoho pohárů. Nyní se zjevila velká scéna, představující tradiční trojici znaků pro štěstí, bohatství a dlouhý život. Prskavky naposledy zapraskaly a zahrada potemněla.
"Mnohokrát děkujeme, Luo," řekl dvorní básník. Na balustrádu přišel spolu s akademikem a opatem Lu. Když skládali náčelníkovi komplimenty, Ju-lan řekla soudci hlubokým hlasem:
"Tyto tradiční znaky jsou pěkná hloupost. Jste-li šťastný, bohatství z vás udělá nešťastného a dlouhý život trvá déle, než vaše štěstí. Pojďme dovnitř, začíná být chladno a již rozžínají svíčky."
Když hosté zasedli na svá místa, přineslo šest sluhů šest mís kouřících knedlíků. Básnířka neusedla.
"Půjdu se podívat, zda je již Malá Fénix připravená ke svému tanci," řekla soudci. "Dívka si chce udělat jméno vystoupením před touto vybranou společností, víte? Domnívám se, že sní o pozvání do hlavního města." Vešla do klenutých dveří za jejich stolem.
"Navrhuji připít našemu velkorysému hostiteli," zvolal akademik. Všichni pozvedli vinné číše. Soudce ochutnal knedlík,

byl naplněn sekaným vepřovým a cibulí a okořeněn zázvorem. Všiml si, že opatovi byla podána zvláštní zeleninová mísa smažených bobů s tvarohem; on se jí však ani nedotkl. Svými tlustými prsty drolil kousky kandovaného ovoce a vypoulenýma očima civěl na dveře, kterými básnířka zmizela. Vtom náčelníku Luovi vypadly hůlky na stůl. S přidušeným výkřikem ukázal na dveře. Soudce Ti se otočil v křesle. V oblouku dveří stála básnířka. Její tvář byla smrtelně bledá a udiveně hleděla na své ruce. Byly potřísněny krví.

XI. KAPITOLA

Když se začala na svých nohách naklánět, soudce Ti, který byl nejblíže, vyskočil a zachytil ji. "Jste poraněna?" zeptal se prudce.
Básnířka na něj upřela prázdné oči.
"Ona... ona je mrtvá," zajíkla se. "V zeleném pokoji. Strašná rána... na jejím krku. Já... mám to na svých rukou..."
"Co to, k čertu, říká?" vykřikl akademik. "Pořezala si ruce?"
"Ne, zdá se, že nehoda postihla tanečnici," řekl soudce Ti rozvážně. "Podíváme se, co její stalo." Kývl na Luoa a vedl básnířku ven; ztěžka se opřela o jeho paži. V bočním sále dávali rádce Kao a majordom příkazy služce. Vyděšeně pohlédli na básnířku a služka upustila tác, který s řinčením dopadl na podlahu. Když náčelník Luo přiběhl, soudce jim řekl šeptem: "Tanečnice byla zavražděna."
Luo vyštěkl na svého rádce:
"Běž k hlavní bráně a řekni jim, aby nikoho nepouštěli. Dej příkaz úředníkovi, ať povolá ohledače mrtvol." A k majordomovi: "Ihned zkontroluj, zda jsou zamčeny všechny brány rezidence a zavolej matrónu!" Prudce se otočil na ohromenou služku a vyštěkl: "Vezmi slečnu Ju-lan do předsíně na konci balkónu, ať si na pohovce odpočine a zůstaň s ní, dokud matróna nepřijde."
Soudce Ti vytáhl zpod služčiny šerpy ubrousek a rychle jím utřel Ju-laniny ruce. Nebyly poraněné. "Jak se dostaneme do zeleného pokoje?" zeptal se svého kolegy a předal ochablou ženu služce.
"Jdeme!" řekl Luo prudce a sestoupil úzkou boční chodbou podél levé strany hodovního sálu. Otevřel dveře na konci a zastavil se, aby si vydechl. Po zběžném pohledu na tmavé schodiště, které vedlo dolů ke dveřím, jej soudce Ti následoval do úzké, protáhlé místnosti, která páchla potem a parfémy. Místnost byla opuštěná až na polonahé tělo Malé Fénix, ležící na zádech přes ebenovou lavici, osvětlené vysokou stojací lampou s bílým hedvábným stínítkem. Byla oděna pouze v průsvitném spodním prádle; její bílé svalnaté nohy visely dolů na podlahu. Tenké, holé paže byly rozhozeny a prázdné oči zíraly ke stropu. Krk byl na levé straně zalit krví, která pomalu kapala na rákosovou podložku na lavici. Na jejích kostnatých ramenou zůstaly krvavé otisky prstů. Strnulá tvář s hrubou vrstvou líčidla, dlouhým nosem a zkřivenými ústy, které ukazovaly řadu malých ostrých zubů, soudci Ti připomínala liščí tlamu.
Náčelník Luo položil ruku pod její malé zašpičatělé ňadro.
"Muselo k tomu dojít před několika minutami," zabručel jakoby pro sebe. "A tamhle je vražedná zbraň." Ukázal na podlahu na nůžky potřísněné krví.
Zatímco se Luo pro nůžky shýbl, soudce Ti rychle pohlédl na ženský oděv, pečlivé složený na křesle u jednoduchého toaletního stolku. Na vysokém věšáku v rohu visela nabíraná zelená hedvábná róba s širokými rukávy, rudou šerpou a dvěma dlouhými šátky z průsvitného hedvábí. Otočil se ke svému kolegovi a řekl:
"Byla zabita, když se chystala vklouznout do taneční róby." Sebral studentovu knihu partitur ze stolu a zasunul ji do rukávu. Jeho oči padly na malé dveře, které byly v opačném rohu než ty, kterými vstoupili. "Kam tyhle vedou?"
"Do hodovního sálu. Hned za záštěmi."
Soudce Ti otočil koulí. Když se pootevřely, uslyšel hlas dvorního básníka: "... že Luo povolal na místo doktora. Pro..."
Když soudce dveře opatrně zavřel, řekl:
"Jistě si musíš všechno dobře zvážit, Luo. Nemyslíš, že by bylo dobré, abych se vrátil do hodovního sálu a zastoupil tě jako hostitel?"
"Prosím, vrať se, Ti. Raději řekni, že to byla nehoda. Snažme se, abychom hosty nerozrušili. Řekni, že se pořezala nůžkami. Uvidíme se později, až všechny vyslechnu."
Soudce přikývl a odešel. Řekl skupince vystrašených sluhů ve vedlejším sále, aby si šli po své práci, a vrátil se do hodovního sálu. Usedl na své místo a řekl:
"Tanečnice si upustila nůžky na nohu a přeťala si žílu. Básnířka se pokoušela zastavit krvácení, ale začalo jí být nevolno, a tak se vrátila pro pomoc. Budu zastupovat Luoa, když dovolíte."
"Pravda, ženy ztrácejí v takovýchto případech hlavu," poznamenal akademik. "Jsem rád, že se nezranila Ju-lan. Ačkoliv té dívky Fénix je mi také líto. Nemůžu říct, že bych zrovna tanec lišky postrádal. Sešli jsme se zde pro vznešenější cíle, než koukat na poskakující děvče."
"Hrozná smůla pro tanečnici, zranit si nohu," poznamenal básník. "Takže teď, když jsme čtyři, bychom mohli zanechat formalit. Co kdybychom spojili tyto tři stoly dohromady? Až se Ju-lan vzpamatuje, uděláme jí místo."
"Proč ne?" odpověděl soudce. Zatleskal a nařídil sluhům, aby přisunuli boční stoly k čelnímu stolu. On a opat přitáhli křesla, takže seděli proti Šaovi a Čangovi. Pokynul služkám, aby jim naplnily číše. Poté si připili na rychlé uzdravení tanečnice. Dvě služky přinesly tác s restovanou kachnou a orchestr spustil další skladbu. Akademik spráskl ruce a zvolal:
"Řekněte jim, ať ty tácy odnesou, Ti! A ty houslisty pošlete také pryč. Jídla a muziky už bylo dost. Teď už můžeme začít opravdu pít."
Dvorní básník pronesl další přípitek, po něm opat Lu a nakonec připil na zdraví třem hostům za chybějícího hostitele

soudce Ti. Akademik zatáhl básníka do složitého rozhovoru o rozdílnosti hodnot mezi klasickou prózou a moderními styly. To umožnilo soudci navázat rozhovor s opatem Lu. Opat nezřízeně pil; jeho řádový slib asi vůbec nezakazoval pití vína. Široký obličej zalitý potem se více než jindy podobal ropuše. Soudce Ti promluvil:
"Před večeří jste říkal, že nejste buddhista, pane. Proč si tedy ponecháváte titul opata?"
"Hodnost mi byla udělena, když jsem byl mladý a tak to zůstalo," odpověděl rozmrzele. "Připouštím, že nezaslouženě. Proto si ji ponechám do smrti, ať si mě také pohřbí." Vyprázdnil svoji číši jedním douškem.
"Zdá se, že v tomto okrese je mnoho buddhistů. Všiml jsem si ulice s půl tuctem buddhistických chrámů. Měl jsem čas zhlédnout jen jediný, chrám Hluboké prozřetelnosti. Co vlastně znamená toto pojmenování?"
Opat na něj pohlédl svýma vypoulenýma očima, které nyní dostaly zvláštní narudlý lesk.
"Vůbec nic. Objevili, že nejkratší cesta k absolutní pravdě leží v cestě samotné. Nepotřebujeme Buddhu, aby nám řekl, kde a jak ji nalezneme. Žádné obřadné oltáře, žádné svaté knihy, ani řvavé nápisy nepomohou. Je to klidné místo a vždy tam pobývám, když sem přijedu."
"Hej, opate!" zvolal akademik. "Tady Čang mi říká, že jeho básně stárnou s dobou. Nakonec bude psát jen dvojsloupcové jako vy."
"Kéž bych to uměl," řekl básník toužebně. Jeho tváře byly zarudlé. Soudce si pomyslel, že Čang nesnese tolik pití jako akademik, jehož hranatá pobledlá tvář byla věčně mrtvolně bledá. Básník potřásl hlavou a pokračoval: "Na první pohled vypadají vaše tahy kostrbatě, opate, někdy jako by nedávaly smysl. Stále nic neříkají, až náhle přijde čas, kdy pochopíte jejich význam. Připíjím na našeho velkého kupletistu, pánové!"
Poté, co vyprázdnili své číše, básník pokračoval:
"Nyní, když máme místo, tak říkajíc, sami pro sebe, což kdybyste, opate, popsal tu plachtu pro našeho hostitele? Vaše jedinečná kaligrafie vynahradí Luovi všechny přípitky, které propásl."
Škaredý mnich postavil svoji číši.
"Nejsem tak lehkovážný jako vy," řekl opat chladně. "Ke své práci přistupuji zodpovědně."
"Ale, ale, opate!" vykřikl akademik. "Žádné výmluvy se nepřijímají. Netroufáte si psát, protože jste přebral. Sázím se, že vaše nohy již ztratily jistotu. Začněte teď, nebo nikdy!"
Dvorní básník se začal chechtat. Opat jej ignoroval a tiše pronesl k soudci:
"Bude obtížné dostat tak velkou plachtu dolů a sluhové pobíhají kdovíkde. Když mi dáte list papíru, napíši báseň pro našeho hostitele tady na stole."
"Dobře tedy!" řekl akademik. "Budeme velkodušní. Protože jste příliš opilý, než abyste mohl psát své obrovské znaky, spokojíme se s mrňavým nápisem. Řekněte mládencům, aby přinesli inkoust a papír, Ti."
Dva sluhové uklidili stůl a služka přinesla roli čistého papíru a tác s psacími potřebami. Soudce Ti vytáhl list hrubého bílého papíru, pět krát dvě stopy velkého, a vyhladil jej na stole, zatímco opat roztíral inkoust a cosi si mumlal tlustými rty. Když vzal tlusťoch psací štětec, soudce položil ruce na horní okraj papíru, aby se nepohnul.
Opat vstal. Chvíli na papír civěl, najednou jeho ruka vystřelila a on napsal dva sloupce, každý jakoby jediným tahem štětce, tak rychle a s jistotou jako prásknutí bičem.
"Nebesa!" zvolal akademik. "To je přesně to, čemu klasici říkají požehnané psaní. Nemohu říci, že by mě příliš zajímal obsah, ale kaligrafie si zaslouží být vyryta do kamene pro budoucí generace."
Dvorní básník četl sloupce nahlas:
"Všichni se vrátíme tam, odkud jsme přišli - kde plamen uhasil svíčku. Nechtěl byste nám to objasnit, opate?"
"Nechtěl." Opat vybral menší štětec, napsal věnování náčelníkovi Luovi a podepsal se jediným tahem: STARÝ MUŽ LU.
Soudce řekl služkám, aby list připíchly na prostřední panel zástěny. Napadlo jej, že je to výstižný epitaf pro mladou tanečnici, jejíž mrtvé tělo leží v místnosti za zástěnou.
Vstoupil rádce Kao. Sklonil se k soudci Ti a cosi mu pošeptal. Soudce přikývl a řekl:
"Můj kolega mi vzkázal, abych vám řekl, pánové, že velice lituje, ale musí se zříci pocty věnovat se vám. Básnířka Ju-lan také žádá o prominutí, protože ji rozbolela hlava. Doufám, že vybraná společnost dovolí, abych hostitele zastoupil já sám."
Akademik vyprázdnil svojí číši. Tahajíc si za kníry, řekl:
"Jste velice laskav, Ti, ale myslím, že to necháme na zítra, ne, pánové?" Vstal. "Poděkujeme Luovi ráno, až se uvidíme u Měsíčního oltáře." Soudce Ti jej doprovodil k širokému schodišti. Rádce s básníkem a opatem je následovali. Když sestupovali, řekl Šao s širokým úsměvem:
"Příště si spolu musíme pohovořit déle, Ti. Toužím slyšet váš názor na administrativní problémy. Vždy jsem si rád vyslechl, co říkají mladí úředníci o..." Náhle věnoval soudci neurčitý pohled, jako by chtěl naznačit, že tím řekl všechno. Problém zakončil zvesela: "Nu což, uvidíme se zítra. Dobrou noc."
Poté, co se soudce Ti a rádce Kao s hosty rozloučili a opustili je s mnoha hlubokými úklonami, soudce se zeptal:
"Kde najdu náčelníka, pane Kao?"
"Dole v předsíni hlavní haly, pane. Zavedu vás k němu."
Malý náčelník se hrbil v křesle s lokty na čajovém stolku a hlavou svěšenou. Když uslyšel, jak soudce vstoupil, vzhlédl s vyčerpaným pohledem. Jeho kulatá tvář byla stažená bolestí a snad i kníry měl svěšené.
"Jsem ztracen, Ti," řekl chraplavě. "Úplně zničen. Nadobro!"

XII. KAPITOLA

Soudce Ti vytáhl druhé křeslo a posadil se proti svému kolegovi.

"Stěží to může být horší," řekl konejšivě. "Není to žádná radost, dojde-li k vraždě ve vlastní rezidenci, ale takové věci se stávají. A jaký byl motiv této brutální vraždy? Bude tě jistě zajímat, že flétnista ve městě, se kterým jsem konzultoval Sungovo hudební zápisky, mi řekl, že Malá Fénix byla přebornicí v oškubávání zákazníků. Dívka, která popichuje muže a pak je v poslední chvíli odmítne, si nadělá hodně nepřátel. Domnívám se, že někdo využil hemžení dodavatelů a obchodníků chodících dovnitř a ven, nepozorovaně vklouzl dovnitř a dostal se do zeleného pokoje tmavým padacím schodištěm, které je, jak jsem si všiml, naproti těmto dveřím."
Luo zkroušeně naslouchal. Nyní ovšem pozvedl hlavu a unaveně řekl:
"Dveře na konci tohoto schodiště byly zamčené po celou dobu, co tady bydlím. Moje ženy nejsou vždy tak poslušné, jak bych si přál, ale přesto nevyužívám Chotina schodiště."
"Chotino schodiště? Co to k čertu je?"
"Aha, vlastně, ty nečteš moderní poezii, že? Věc se má tak, že neblaze proslulý Devátý princ, který zde žil před dvaceti lety, nebyl jen zrádcem, ale také mužem pod pantoflem. Někteří říkají, že to bylo popichování a podněcování jeho choti, co jej dohnalo k pokusu o tu nešťastnou vzpouru. Ona to byla, která vše řídila, jak se říká, v pozadí. Dala vybudovat tu místnost za hodovním sálem a padací schody, které spojují přízemí s chodbou, jež vede přímo do ženských komnat. Vysoká zástěna, visící na konci haly, tam byla stejně jako teď. Když princ seděl při audienci na trůně před zástěnou, jeho choť vešla touto místností a za zástěnou naslouchala jednání. Když klepla na zástěnu jednou, princ věděl, že má říci ne, když dvakrát, znamenalo to ano. Příběh je natolik známý, že se název Chotino schodiště hojně využívá jako literární narážky ve významu manžela pod pantoflem."
Soudce Ti přikývl. "Takže, nemohl-li se vrah dostat do zelené místnosti zadním schodištěm, jak to tedy udělal..."
Luo si ztěžka oddechl a smutně potřásl hlavou.
"Ty to nevidíš, Ti? Jistě to byla ta zatracená básnířka, kdo to udělal."
Soudce se napřímil v křesle. "Nemožné, Luo! Chceš říci, že Ju-lan vešla do zeleného pokoje ve chvíli, když tanečnice..." v půli věty se zarazil "Svatá Nebesa!" zamumlal. "Ano, ona to jistě mohla udělat. Ale proboha, proč?"
"Četl jsi životopis, který jsem napsal, ne? Pokud se nemýlím, tam jsem věci dostatečně ozřejmil. Mužů měla po krk. Když potkala Malou Fénix, našla v ní zalíbení. Myslím, že to bylo trochu podivné, když osobně přivedla tanečnici do mého úřadu. Má milá sem a má milá tam. Dnes večer přišla do hodovního sálu mnohem dříve, aby pomohla tanečnici s přípravou. S přípravou, hloupost! Okouněla v zelené místnosti déle než půl hodiny. Jistě, chtěla to děvče nalíčit. Tanečnice vyhrožovala, že si bude ztěžovat. Během první části večeře si tato proklatá básnířka vypracovala plán, jak ji umlčet."
"Jen proto, že tanečnice hrozila stížností?" zeptal se soudce nedůvěřivě. "Ju-lan se nemusela na nic ohlížet. Nakonec, byla členkou..." Poklepal si rukou na čelo. "Velice se omlouvám, Luo, jsem dnes trochu nechápavý. Milosrdná Nebesa, úřední stížnost tanečnice by mohla přivést Ju-lan na popraviště. To by podpořilo výpověď milence zavražděné služky a obrátilo misky vah proti ní."
"Skutečně. Aféra, která ji donutila odejít ze S-čchuanu, byla úplně ututlána. Děvče, kterého se dotýkala, bylo prefektovou dcerou, takže odtud nepřišly žádné nebezpečné, kompromitující důkazy. Ale představ si profesionální tanečnici, která se objeví u dvora s otevřenou výpovědí a se všemi podrobnými detaily o poklesku, který se stal právě tady za dveřmi sálu, kde se konala oficiální hostina. To by jistě Ju-lan zničilo jednou provždy. Básnířka byla zoufalá."
Otřel si zavalitou dlaní zpocený obličej. "Ale nebyla zoufalejší, než jsem já teď. Byl jsem to právě já, náčelník tohoto okresu, který zadržel obviněnou eskortovanou přes své území. A samozřejmě jsem se zaručil, že se o ní postarám. Je to černé na bílém, s mou pečetí i podpisem, že přebírám úplnou odpovědnost za vězněnou na celou dobu, po kterou bude pobývat pod mou střechou. A teď tady ta žena spáchala vraždu, a to vraždu úplně stejnou, za jakou byla obviněna. Krucinál, já bych do toho kop'. Jistě ode mne očekává, že oznámím zločin s vysvětlením, že jej spáchal neznámý vetřelec zvenčí. Tak, aby to zachránilo její i mou kůži. Ale to se ve mně pořádně plete."
Náčelník si vydechl a zachmuřeně pokračoval:
"Je to, sakra, pořádný pech, Ti. Jakmile podám zprávu o tomto hanebném činu, Metropolitní dvůr mě odvolá pro zanedbání povinností a zločinnou nedbalost. Budu-li mít štěstí, budu odsouzen na těžké práce na hranicích. Myslím, že jedním z důvodů, proč jsem sem tu ženu pozval, bylo získat si pochvalu u mandarína v hlavním městě za to, že jsem ulehčil slavné básnířce v nouzi." Vytáhl z rukávu velký hedvábný kapesník a otřel si tvář.
Soudce se uvelebil v křesle. Kroutil si huňaté obočí. Jeho přítel byl opravdu v nepříjemné situaci. Akademik by se jistě mohl pokusit zařídit, aby se případ v hlavním městě projednával za zavřenými dveřmi. Publicita by neprospěla ani akademikově pověsti. Na druhou stranu... ne, to by bylo příliš jednoduché. Vzchopil se a klidně se zeptal:
"Co říkala básnířka?"
"Ta? Říkala, že když vstoupila do zeleného pokoje a viděla tam ležet zakrvavenou tanečnici, přiskočila k ní a pokoušela se ji zvednout, aby zjistila, co se stalo. Když uviděla, že je mrtvá, běžela pro pomoc. Teď úpí na pohovce v pokoji mé první dámy se studeným ručníkem na čele."
"Neříkala něco o tom, kdo by to mohl udělat?"
"Ale ano, přišla se stejnou teorií jako ten flétnista ve městě, jen si ji trochu přibarvila. Ju-lan tvrdí, že Malá Fénix byla poctivá dívka a hodně odporných, protivných mužů ji proto nenávidělo. Řekla, že jeden z odmítnutých nápadníků vklouzl dovnitř a zabil ji. Touto pohádkou mě chtěla zviklat. Nechal jsem to bez povšimnutí, pouze jsem ji požádal, aby o tomto neštěstí zatím pomlčela."
"Co říká zpráva ohledače mrtvol?"
"Nic, co bychom nevěděli anebo nemohli uhádnout, Ti. Potvrdil, že byla zabita krátce předtím, než jsme ji našli - nanejvýš deset, patnáct minut. Dodal, že byla panna. Což mne vůbec neudivilo. Ta poďobaná tvář, plochá ňadra! Poslední z těch, kdo ji viděl živou, byly dvě mladé tanečnice, které Malé Fénix přinesly čaj a zákusky ještě předtím, než

se sbalily a vrátily do Safírové besídky. Děvče bylo zdravé jako řípa."
"Co řekli sluhové? A hudebníci?"
"Oni si myslí, že to byl neznámý vetřelec, pche? Kéž by to byla pravda! Se svým rádcem jsem vyzpovídal každého. Hudebníci sledovali ohňostroj z vedlejšího sálu a nikdo nezůstal uvnitř. A služebnictvo bylo celou dobu na hlavních schodech a na schodišti na druhém konci balkónu. Pro neznámého vetřelce bylo zhola nemožné dostat se nepozorovaně do druhého patra. Podrobil jsem každého křížovému výslechu, zda nebyl ve spojení s tanečnicí. A nic. Byla poctivá dívka, vzpomeň si! A také nůžky jsou typicky ženskou zbraní. Konec, případ je vyřešen! Nádherně jednoduché." Bouchl pěstí do stolu. "Veliká Nebesa, to bude proces. Celonárodní senzace. A já se nacházím na té špatné straně, chápeš? Hanebný konec slibné kariéry."
Soudce zůstal chvíli tiše a zadumaně si hladil licousy. Nakonec pochybovačně zakroutil hlavou.
"Je ještě jiné řešení, Luo. Ale obávám se, že se ti také nebude zamlouvat."
"Nelze říci, že bys mě příliš povzbudil, starší bratře. Ale spusť, ať je to jakkoliv. Člověk se v zoufalství stébla chytá!"
Soudce Ti se opřel lokty o stůl.
"Nejde o nic jiného, než o další podezřelé, Luo. Totiž o tvé tři významné hosty od večeře."
Malý náčelník vyskočil.
"Nepřebral jsi tak trochu, Ti?"
"Možná ano. Napadá tě snad jiná možnost? Vzpomeň si, když jsme sledovali na balkóně ohňostroj, Luo. Vzpomeň si, jak jsme stáli tam u balustrády. Básnířka byla po mé levici a ty jsi stál hned vedle ní. Rádce a majordom byli trochu stranou. A ačkoliv byla podívaná nádherná, občas jsem se ohlédl a vím, že nikdo z nás se od balustrády nevzdálil. Nevím ale o Šaovi, Čangovi a opatovi, kteří byli někde za námi. Akademika jsem zahlédl někdy na začátku a potom až na samém konci podívané, když přistoupil spolu s Čangem a opatem Luem. Víš, co každý z nich dělal během ohňostroje?"
Náčelník, který přecházel sem a tam, se nyní zastavil a znovu si sedl.
"Když ohňostroj začal, Ti, dvorní básník stál hned za mnou. Nabídl jsem mu své místo, ale řekl, že přes mé rameno vidí docela dobře. A zahlédl jsem opata Lu, jak stál vedle Čanga. Během podívané jsem se chtěl opatovi omluvit za to, že mezi symbolickými znaky chyběly buddhistické motivy, ale jakkoliv jsem se rozhlížel, nikoho jsem neviděl. Hodovní sál byl ponořen do tmy a mé oči byly oslněny září ohňostroje."
"Právě toho jsem se obával. Ty sám jsi mi pověděl, že každý současný milovník poezie zná příběh Chotina schodiště s místností za sálem a s dveřmi ve stěně, ukrytými za zástěnou. To znamená, že každý z tvých hostů měl skvělou příležitost zavraždit tanečnici v zeleném pokoji. Věděli předem, kde je, protože jsi oznámil, že bude tancovat hned po ohňostroji. Bylo dost času na vypracování jednoduchého a účinného plánu. Když sluhové zhasli všechna světla a každý hleděl do zahrady, vrah se vrátil zpět do sálu, vklouzl za zástěnu a do zeleného pokoje. Něco jí povídal, sebral nůžky a zabil ji. Pak se klidně vrátil stejnou cestou na balkón. Všechno to nemohlo trval déle než tři minuty."
"A co, když našel dveře zamčené, Ti?"
"V tom případě si mohl dovolit zaklepat, protože tvůj ohňostroj nadělal pořádný rámus. A kdyby objevil u Malé Fénix služku, mohl říci, že jej ohňostroj nudil a že si odskočil na přátelský rozhovor. Odložil by svůj vražedný plán na vhodnější dobu. Pro vraha to byla snadná práce, Luo."
"To jistě byla, když jsi to vymyslel," řekl Luo zamyšleně, tahaje se za krátké kníry. "Ale, Dobrá Nebesa, Ti, není absurdní, že by některý z těch velkých mužů mohl..."
"Jak dobře je znáš, Luo?"
"No... víš, jak to je s takovými slavnými osobami, Ti. Setkal jsem se s nimi dvakrát, jenomže vždy ve společnosti. Hovořili jsme o literatuře a umění a tak podobně. Jejich skutečné povahy znám velmi málo. Ale podívej se, starší bratře. Jejich kariéra je veřejným tajemstvím. Kdyby měl někdo z nich nějaký vroubek, lidé by... Výjimkou je opat, samozřejmě. On by se nezastavil před ničím, absolutně před ničím. Abys věděl, ten člověk nebyl vždy tak povznesený jako teď. Dříve se staral o velkou část církevního majetku v Jezerní oblasti a do krve odíral nájemné farmáře. Později toho litoval, jistě, ale..." Vyčerpaně se usmál. "Abych ti řekl pravdu, Ti, stále nemohu tento nový vývoj strávit."
"To je docela pochopitelné, Luo. Je to opravdu trochu šokující, představit si, že takové tři význačné osobnosti jsou podezřelé z vraždy. Pokud jde o opata, napsal pro tebe na hodovním stole nádherný svitek. Dal jsem jej připíchnout na zástěnu. Takže zapomeňme na jakýkoliv velký talent a vysoké postavení a považujme naše tři muže za obyčejné podezřelé v případu vraždy. Víme, že všichni tři měli příležitost. Další otázkou je motiv. Nejprve se musíme pozeptat na tanečnici v Safírové besídce. Všichni tři hosté, jak víme, jsou v Ťin-chua již den či dva, což znamená, že mohli Malou Fénix poznat ještě předtím, než jim byla dnes odpoledne představena. Mimochodem, jak se s nimi setkala?"
"Když jsem vystupoval do schodů s Šaoem a Čangem, abychom si prohlédli hodovní místnost, Ju-lan a tanečnice zrovna mířily dolů a já jsem je představil. Pak jsem z balkónu zahlédl, že Malá Fénix běží k opatovi Lu, který stál před liščí svatyní. Bydlí v malé místnosti za svatyní, víš?"
"Vím. Takže, jakmile se vrátíš ze Safírové besídky, musíme hledat v archívu, kterou složku tam Sung studoval. Protože..."
"Svatá Nebesa. Vražda studenta. Řešit dvě vraždy. Počkej, co mi to jen můj majordom řekl o Sungovu domácím? Ach, ano, jeho chlapi čmuchali v okolí té čtvrti, jenže obchodník s čajem tam je velmi oblíben. Žádný náznak skandálu nebo podezřelého chování. Myslím, že jeho touha podstrčit nám teorii byla pouze pokusem ukázat nám svoji chytrost. To víš, mnoho lidí si rádo zahraje na amatérské detektivy."
"Ano, Menga můžeme vynechat. Pohrával jsem si s myšlenkou, že by Sung mohl mít tajné milostné pletky s Mengovou dcerou. Je to velice hezká mladá dívka a její služka mi řekla, že ve své místnosti naslouchala po nocích, jak Sung hraje na flétnu své tklivé skladby. Kdyby Meng jejich poměr objevil... Ovšem dnes již víme, že to byla Šafrán, kterou Sung vyhledal, a právě jí chtěl koupit stříbrné jehlice. A Sung se Šafrán o svém domácím zmínil bez jediného

slůvka o tom, že by jej podezíral z vraždy svého otce, takže proti obchodníkovi s čajem nemáme zhola nic." Hladil si svoji dlouhou černou bradku. "Vraťme se k Malé Fénix. Chtěli jsme se jí zeptat na popis Šafránina otce. Mohl by ses poptat v Safírové besídce, zda se tam tanečnice nezmínila, že Šafrán je nemanželské dítě a že se její otec stále zdržuje někde tady v Ťin-chua. Načrtněme si program na zítřek, Luo. Za prvé, tvá návštěva v Safírové besídce. Za druhé, pátrání ve tvém starém archívu po osmnáct let starém případu, který zajímal zavražděného studenta. Za třetí..."
"Budeš se muset postarat o Safírovou besídku za mě, Ti. Slíbil jsem své manželce a dětem, že vezmu své hosty k prohlídce Měsíčního oltáře, který vystavěli ve čtvrtém dvoře, a kterou jsem naplánoval na zítřejší ráno. Bude-li se moje stará matka cítit dobře, přijde také."
"V pořádku, navštívím Safírovou besídku hned po snídani. Prosím tě, Luo, abys mi poslal do mého příbytku doporučující list pro tamní madam. Pak se k vám připojím, abych viděl Měsíční oltář, a jakmile to bude možné, půjdeme spolu do kanceláře, abychom prošli archív. A k mému třetímu bodu, který musím udělat sám. Musím totiž zajít do svatyně černé lišky a přesvědčit Šafrán, aby opustila to strašné místo. Předpokládám, že zde máš nějaký osamělý kout, kde by mohla zůstat." Když jeho kolega přikývl, soudce pomalu pokračoval: "Nebude pro ni snadné odloudit si od svých lišek a strašného milence, ale doufám, že budu schopen ji přesvědčit. Když hovoříme o Šafrán, Luo, musím ti říci, že opat Lu bydlí v klášteře jen nedaleko od toho pustého místa. A má podivnou teorii, že někteří lidé mají zvláštní spřízněnost s liškami." Zatahal se za kníry. "Je to škoda, že jsem se nezeptal Šafrán, zda je její otec štíhlý nebo tlustý."
"To nemá význam, Ti," řekl Luo netrpělivě. "Šafrán ti řekla, že podle tanečnice byl muž hezký."
Soudce souhlasně přikývl. Přesto, že se jeho kolega zdál duchem nepřítomný, byl to velmi dobrý posluchač.
"To opravdu říkala, Luo. Ale Malá Fénix to mohla říci, jen aby potěšila tu ubohou dívku. Po obědě půjdu do zbořeného chrámu, abych ji odtud dostal, takže budu celé odpoledne zaneprázdněn. Jedině, ovšem, že by si mě předvolal prefekt."
"Chraň Bůh!" vykřikl zděšeně náčelník Luo. "Nejsem schopen vyslovit ti svou vděčnost, Ti. Vykřesal jsi ve mně jiskřičku naděje."
"Naneštěstí, jen velmi malou jiskřičku. Mimochodem, kdy si myslíš, že začne hostina na Smaragdové skále? Předpokládám, že to místo leží za městem."
"Přesně tak. Je to naše nejkrásnější místo, starší bratře. Na vrcholu nejbližšího horského hřebenu, asi půl hodiny nosítky od západní městské brány. Jak víš, při slavnosti dne podzimní rovnodennosti se pořádají výstupy na vyvýšená místa. Na kraji stoletého borovicového lesa stojí pavilón. Bude se ti to líbit, Ti. Sluhové tam půjdou už odpoledne, aby vše připravili. My vyrazíme kolem šesté, takže tam budeme v čase, kdy lze obdivovat západ slunce."
Vstal. "Minula půlnoc a já jsem unavený jako pes, Ti. Myslím, že bychom měli jít do postele. Skočím si na chvíli nahoru, abych se podíval na svitek, který pro mne napsal opat Lu."
Soudce Ti se také zvedl.
"Najdeš kaligrafický skvost," řekl. "Ale obsah naznačuje, že on ví o smrti tanečnice."

XIII. KAPITOLA

Soudce Ti se probudil časně ráno. Otevřel posuvné dveře a zůstal stát v noční košili na verandě, aby se nadýchal čerstvého ranního vzduchu. Skalka byla ve stínu; na listech bambusu se ještě třpytily kapky rosy.
Z rezidence za ním se neozýval žádný zvuk. Zdálo se, že si každý přispal. Služebnictvu muselo trvat dlouho přes půlnoc, než po hostině uklidili. Zepředu soudního komplexu přicházely výkřiky povelů a řinčení zbraní. Strážní prováděli ranní dril.
Po zběžné hygieně si soudce oblékl širokou řízu z modrého hedvábí a na hlavu si nasadil čtverhrannou čepici z tvrdé černé gázy. Zatleskal, a chlapci s kruhy pod očima řekl, aby mu přinesl čajový košík a misku rýžové kaše s nakládanou zeleninou. Když se chlapec vrátil, nesl podnos se spoustou jídla; kouřící bílou rýži, různé druhy nakládané zeleniny, studené kuře, krabí omeletu, dušené kyselé boby, bambusovou krabici s kousky koláče a mísu čerstvého ovoce. Tak bohatá snídaně byla v této rezidenci zřejmě pravidlem. Soudce Ti mu přikázal, aby stůl přenesl ven pod okap verandy. Sotva se pustil do snídaně, přinesl mu úředník zapečetěnou obálku. Bylo v ní pár řádek od jeho kolegy:

Starší bratře,
majordom odnese tělo tanečnice do Safírové
besídky. Přesvědčí je, aby ve svém vlastním
zájmu drželi případ až do zítřka v tajnosti, kdy
jej budou projednávat u soudu. Přikládám
doporučující dopis pro madam.
Tvůj nehodný mladší bratr, Luo Chuan-čung.

Soudce si vložil dopis do rukávu a řekl úředníkovi, aby jej zavedl k postrannímu východu ze soudní budovy, protože si chce vyjít na ranní procházku. Na rohu ulice si pronajal malá nosítka a nařídil nosičům, aby jej odnesli k Safírové besídce. Když jej nesli ulicemi zaplněnými časnými trhovci, divil se, jak jeho kolega dokázal zařídit, aby se skutečnost, že je tanečnice mrtvá, udržela v tajnosti u té spousty služebnictva. Nejspíše udělal ten prohnaný majordom nezbytná opatření. Nosiči položili křeslo před jednoduchými černými dveřmi v tiché, obydlené ulici. Zrovna jim chtěl soudce říci, že si museli splést adresu, když si všiml dvou znaků SAFÍROVÁ BESÍDKA, napsaných na malé mosazné tabulce na zárubni.
Když jej nevrlý vrátný vpustil, ocitl se v pečlivě udržovaném, vydlážděném dvoře, zkrášleném několika rozkvetlými

stromky v květináčích vytesaných z bílého mramoru. Nad červenými dvojitými vraty v zadní části byla bílá tabule popsaná velikými modrými znaky MEZI KVĚTINAMI PANUJE VĚČNÉ JARO. To nebylo oznámení, ale kaligrafie věrně zosobňující jeho kolegu.
Ramenatý hromotluk s podobanou tváří přijal dopis od soudce Ti s přihlouplým výrazem, ale když spatřil na zadní straně velké červené razítko soudu, vystřihl podlézavou poklonu. Vedl soudce do malé předsíně otevřeným koridorem, lemovaným červenou vyřezávanou balustrádou, obklopující okouzlující květinovou zahradu. Soudce Ti se usadil u čajového stolku z leštěného santalového dřeva. Pod nohama cítil měkkost modrého chlupatého koberce, stěny pokrývaly modré brokátové drapérie. Z bílé porcelánové kadidelnice, která stála na stolku u zdi, vyřezávaného z růžového dřeva, vystupoval dým z ambry. Otevřenými posuvnými dveřmi viděl roh dvojpodlažní budovy obrácené do zahrady. Z balkónu s pozlaceným mřížovím se ozývalo drnkání na citeru. Chovanky již zřejmě braly své hudební lekce.
Vstoupila vysoká žena v černé damaškové róbě následovaná ostýchavou služkou, nesoucí čajovou misku. S rukama zasunutýma do dlouhých rukávů pronesla madam zdvořilou uvítací řeč. Soudce se zahleděl do její bledé tváře s povislými lícemi a úskočnýma malýma očima a usoudil, že jí nepadl do oka. "Přišel již majordom rezidence?" ostře přerušil její projev.
Řekla služce, aby položila čajovou misku na stůl a nechala je o samotě. Rovnajíc si dlouhýma bílýma rukama róbu, řekla:
"Tato osoba hluboce lituje toho hrozného neštěstí, pane. Doufám, že nezpůsobilo nepříjemnosti vzácným hostům."
"Můj kolega jim oznámil, že si tanečnice pouze poranila nohu. Mohl bych vidět její doklady?"
"Tušila jsem, že byste je mohl potřebovat, pane," řekla se samolibým úsměvem.
Ze svého rukávu vytáhla svazek dokumentů a podala jej soudci. Ihned poznal, že tam nenajde nic zvlášť zajímavého.
Malá Fénix byla nejmladší dcerou obchodníka se zeleninou, který ji před třemi roky prodal, protože měla již čtyři starší sestry a otec si nemohl dovolit žádné další věno. V domě ji učil tancovat velmi známý učitel a brala také hodiny čtení a psaní.
"Neměla mezi hosty nebo mezi chovankami nějaké přátele?" zeptal se soudce.
Madam mu obřadně naplnila šálek čaje.
"Co se týče pánů, kteří podporovali toto zařízení," řekla klidně, "téměř všichni Malou Fénix znali. Jako skvělá tanečnice byla na večírcích velice žádaná. Protože nebyla nijak zvlášť hezká, o její přízeň usilovalo pouze několik starších pánů, kteří byli nepochybně uneseni její chlapeckou postavou. Vždy je odmítala a já jsem na ni nečinila nátlak, protože její tanec byl dostatečným přínosem." Jak pokračovala, objevila se na jejím bílém hladkém čele nepatrná vráska. "Byla to mírná dívka, kterou nebylo třeba kárat a při tanečních lekcích byla velmi pilná. Ostatní dívky ji však nenáviděly. Říkaly, že... smrdí a že je ve skutečnosti liškou, která na sebe vzala lidskou podobu. Je velmi obtížné, pane, udržovat mezi těmito mladými ženami pořádek... Vyžaduje to mnoho ohleduplnosti a trpělivosti..."
"Nezapletla se tu a tam do nějakého menšího vydírání?"
Madam zvedla ruce na protest.
"Promiňte, pane!" zvolala, věnujíc mu vyčítavý pohled. "Všechny mé dívky ví, že první, která by se odvážila nějakého podvodu, by byla ihned zbičována. Tento dům má mnohaletou pověst, pane. Samozřejmě tolerujeme spropitné a... no, ano, vypadalo to, že se vyzná ve zvyšování ceny, takříkajíc... různými, ale zcela přijatelnými prostředky. Protože byla poslušná, dovolila jsem jí někdy navštívit podivnou ženu, která ochraňuje svatyni Černé lišky. A to jen proto, že učila Malou Fénix zajímavé písně, které se staly mezi hosty oblíbené." Sevřela své tenké rty. "V okolí jižní brány se pohybuje mnoho různých lotrů, pane. Jistě tam navázala nějakou nevhodnou známost, a musel to být on, kdo spáchal ten ukrutný čin. Jak se ukazuje, tato děvčata se nikdy nemají pouštět bez dozoru. Když si pomyslím na ty peníze, které jsem investovala do jejích tanečních lekcí, a..."
"Když už hovoříme o strážkyni liščí svatyně, byl to váš dům, ze kterého kdysi utekla?"
Podruhé mu madam věnovala vyčítavý pohled.
"Jistěže ne, pane! Dívka byla prodána do malého podniku nedaleko východní brány. Je to dům velmi nízké úrovně, kde se střídají kuliové a ostatní spodina. Prostě... bordel, s prominutím, pane."
"Rozumím. Nezmínila se někdy Malá Fénix, že strážkyně svatyně je sirotek a že její otec stále žije v tomto městě?"
"Nikdy, pane. Jednou jsem se tanečnice ptala, zda ta žena někdy přijímá pány... návštěvníky, ale řekla, že jen ona sama někdy navštěvuje svatyni."
"Ctěná Ju-lan byla odchodem tanečnice nesmírně otřesena. Byl mezi nimi nějaký zvláštní vztah?"
Madam sklopila oči.
"Ctěná Ju-lan byla zřetelně unesena plachostí tanečnice a jejími mladistvými způsoby," řekla upjatě. Pak rychle dodala: "A samozřejmě jejím velkým talentem. Velice toleruji přátelství žen, pane. Protože jsem měla tu čest poznat básnířku již dříve v hlavním městě..." Pokrčila svými těžkými rameny.
Soudce Ti vstal. Když jej madam vyprovázela k bráně, jakoby mimochodem poznamenal:
"Jeho Excelence akademik, Ctihodný Čang Lan-po a Jeho Svatost Lu byli velice rozčarováni, že neuvidí tancovat Malou Fénix. Domnívám se, že museli její představení vidět již dříve."
"Nezdá se mi to pravděpodobné, pane. Tyto dvě známé osobnosti poctily tento okres svou návštěvou již dříve, ale nikdy se neúčastnili veřejného či soukromého večírku. Ve městě se povídá, že přijali pozvání Jeho Excelence. A Jeho Excelence Luo je velice obdivuhodný muž. Vždy tak vlídný a chápající... Jakže znělo jméno toho zbožného muže, o němž jste se zmínil, pane?"
"To není důležité. Na shledanou."
Když se vrátil do soudní budovy, dal se soudce Ti úředně ohlásit u náčelníka Luoa. Svého kolegu nalezl v soukromé kanceláři, jak stojí u okna s rukama založenýma za zády. Luo se otočil a řekl sklesle:

"Doufám, že ses dobře vyspal, Ti. Protože já měl mizernou noc. Hodinu po půlnoci jsem se odplazil do své ložnice, domnívaje se bláhově, že si dobře odpočinu, protože má První dáma chodí vždy brzy spát. Jenže jsem ji našel čilou jako rybičku. Moje Třetí a Čtvrtá dáma stály u její postele a křičely na sebe. První řekla, že musím jejich roztržku vyřešit. Nakonec jsem doprovodil svou Čtvrtou dámu a ona mě držela vzhůru ještě další hodinu a dopodrobna mi líčila, jak roztržka začala." Ukázal na velkou úřední obálku na svém stole a rozrušeně dodal: "Tento dopis mi byl doručen zvláštním kurýrem z prefektury. Pokud to bude předvolání k prefektovi, vrhnu se do řeky."
Soudce Ti obálku rozlepil. Byla to krátká úřední zpráva, ve které stálo, aby se soudce bez meškání vrátil ke svým povinnostem, jelikož prefekt již nepožaduje jeho přítomnost. "Ne, mám rozkaz vrátit se do Pu-jangu. Nejpozději zítra ráno musím odjet."
"Nebesa, chraňte mne! Alespoň, že nám nechali dnešek. Co jsi zjistil u madam?"
"Pouze fakta, která Ju-lan přitěžují, Luo. Za prvé, básnířka měla opravdu pro tanečnici slabost. Za druhé, žádný z našich třech hostů nikdy Safírovou besídku nenavštívil a madam považuje za nepravděpodobné, že by některý z nich tanečnici potkal již dříve." Když malý náčelník zasmušile přikývl, soudce se zeptal: "Víš, co plánují naši hosté na toto odpoledne?"
"Ve čtyři se shromáždíme v knihovně, abychom si přečetli a prodiskutovali můj poslední svazek veršů. Nemyslel jsem si, že se budu na toto setkání tak nedočkavě těšit." Zakroutil svou kulatou hlavou.
"Myslíš si, že muži tvého majordoma jsou ve své práci natolik dobří, aby sledovali některého z tvých hostů, kdyby si vyšel po polední rýži ven?"
"Dobrá Nebesa, Ti! Ty si myslíš, abych je dal sledovat?" Pak odevzdaně přisvědčil. "No což, má kariéra je už asi nenávratně zničena. Ano, myslím, že již nemám co ztratit."
"Dobře. Také chci, abys nařídil seržantovi, velícímu u jižní brány, aby postavil dva ozbrojené strážné k jednomu ze stánků. Musí hlídat bránu, která vede k opuštěnému chrámu. Ať zatknou každého, kdo by chtěl navštívit svatyni Černé lišky. Nerad bych, aby se té ubohé dívce stalo něco špatného, a myslím, že budu někoho potřebovat, až tam dnes odpoledne půjdu. Kde jsou nyní tví hosté?"
"Zrovna snídají. Ju-lan je s mou První dámou. Tím mi poskytují čas, abych tě vzal do soudního archívu, Ti."
Zatleskal, a když se objevil velitel, nařídil mu, aby se osobně vydal k jižní bráně a dal pokyny seržantovi stráže. Když byl na odchodu, řekl rádci Kaovi, že bude v archívu.
Náčelník vedl soudce Ti labyrintem chodeb do studené, prostorné místnosti. Stěny byly zakryty až k vznosnému kazetovému stropu dlouhými policemi, zaplněnými krabicemi na dokumenty v červené kůži, účetními knihami a fascikly. Ve vzduchu se vznášel příjemný zápach vosku, který se používá na leštění krabic, a kafru, rozsypaného mezi papíry jako ochrana proti hmyzu. Na jednom konci velikého třínohého stolu ve středu červeně dlážděné podlahy, třídil starý úředník nějaké papíry. Na druhém konci seděl opat Lu shrbený nad pořadačem.

XIV. KAPITOLA

Obtloustlý opat byl nyní oblečen v hnědé konopné tunice, sepnuté na levém rameni sponou ze zašlého kovu. Chraplavě odpověděl na pozdravy obou náčelníků a pak tiše naslouchal Luovým tisícerým díkům za svitek, který pro něj minulou noc napsal. Zaťukal na nadpis fasciklu svým tlustým ukazováčkem a řekl chraplavým hlasem:
"Zaskočil jsem sem, abych si přečetl o selském povstání, které vypuklo před dvěma sty lety. U jižní brány došlo k masakru. Kdyby se tam všichni lidé, kteří byli tehdy posekáni, nyní shromáždili, nebyl byste schopen proklestit si k bráně cestu. Budete tento spis potřebovat, Luo?"
"Ne, pane. Také jsme přišli vyhledat dokument."
Opat mu věnoval svůj ropuší pohled.
"Říkáte, vyhledat? Když jej nebudete moci najít, zapečeťte tuto místnost a zapalte v liščí svatyni vonnou tyčinku. Až se sem vrátíte, najdete fascikl, který potřebujete, v polici, vysunutý nad ostatními. Liščí duch úředníkům pomáhá. Občas." Zavřel pořadač a vstal. "Nenastal čas ke zhlédnutí vašeho Měsíčního oltáře?"
"Zavedu vás tam, pane. Doufám, že se později sejdeme, Ti. Ha, můj rádce. Pomoz mému kolegovi hledat mezi fascikly, Kao."
Luo uctivě otevřel opatovi dveře.
"Jak vám mohu pomoci, pane?" zeptal se Kao svým jasným hlasem.
"Myslím si, že v roce psa byla spáchána vražda, která nebyla vyřešena, pane Kao. Rád bych se podíval do fasciklu tohoto případu."
"Rok psa je neblaze proslulý zradou Devátého prince, pane. Ale nevyřešená vražda, ne, nepamatuji se, že bych o něčem takovém četl. Tamten stařec to snad bude vědět, pane. Narodil se a byl vychován zde. Hej, Liu, nevzpomínáš si na nevyřešenou vraždu v roce psa?"
Starý úředník se zamyslel, pohrávaje si se svou otřepenou bradkou.
"Ne, pane. Pro nás v Tin-chua za velezrady generála Muo Ťie-linga to byl špatný rok, jen co je pravda. Ale nevyřešená vražda, ne, pane."
"Chci si přečíst záznamy o případu generála Muoa," poznamenal soudce Ti. "Byl spiklencem vzpurného Devátého prince, že?
"Ano, pane. Všechny dokumenty jsou ve velké červené krabici nahoře na páté polici, tamhle vpravo. Papírové složky vedle se zabývají dalšími soudními případy ze stejného roku."
"Sundejte je všechny dolů a položte je na tento stůl, pane Kao."

Starý úředník vystoupal po schůdcích stojících vedle polic a podával rádci jeden fascikl za druhým a ten je chronologicky ukládal na stole. Jak řada rostla a rostla, soudce Ti si začal uvědomovat závažnost svého úkolu. Vůbec nemusí jít o nevyřešenou vraždu. Stejně tak dobře může být případ zaznamenaný jako vyřešený, a přitom byl odsouzen nevinný člověk. Udavač pak byl vlastně vrahem popraveného.
"Udržujete archív ve skvělém pořádku, pane Kao," poznamenal. "Nikde není špetka prachu."
"Mí úředníci jedenkrát za měsíc všechny svazky vyndají, pane," řekl rádce s radostným úsměvem. "Krabice se vyleští a dokumenty provzdušní, čímž se také chrání před hmyzem."
Soudce přemítal, že v tomto případě je to na škodu, když je archiv jako ze škatulky. Kdyby ty staré složky na policích byly pokryty prachem, čerstvé šmouhy by vypověděly o tom,
do kterých dokumentů student nahlédl. "Předpokládám, že zavražděný student pracoval u tohoto stolu."
"Ano, pane. Dokumenty naskládané tamhle na dolní polici se týkají rolnického povstání, které Sung studoval. Byl to velice inteligentní mladý muž, pane, s velkým zájmem o administrativní problémy. Často jsem jej našel, jak si pročítá spisy mnohem mladšího data. Byl skutečným badatelem, nikdy nepotřeboval, abych mu radil. To je všechno, pane."
"Děkuji. Nebudu vás zdržovat od práce, pane Kao. Budu-li potřebovat nějaký dokument, obrátím se na starého úředníka."
Když rádce odešel, soudce Ti si sedl za stůl a otevřel první fascikl. Stařec se vrátil k papírům na druhém konci stolu a třídil je. Soudce se brzy ponořil do rozličných kriminálních případů. Jeden nebo dva předkládaly zajímavé problémy, ale žádný nenaznačoval, že by šlo o justiční omyl a jméno Sung se vyskytlo jen jednou u obžalovaného v menším případě podvodu. Když mladý úředník přinesl čerstvý čaj, soudce Ti se ke svému údivu dozvěděl, že do poledne zbývá pouze jediná hodina. Úředník jej také informoval, že náčelník se stále zdržuje spolu se svými hosty na čtvrtém nádvoří rezidence. Jak se zdá, bude se tam také podávat polední jídlo.
S těžkým povzdechnutím se soudce rozhodl, že se pustí do krabice obsahující papíry, které se vztahují k velezradě generála Muo Ťie-linga. Byl shledán vinným ze zločinu proti státu a popraven spolu se všemi svými společníky, takže se mohlo stát, že některý z nich byl falešně nařčen.
Hned jak otevřel krabici, spokojeně se uculil. Fascikly byly naházeny bez jakékoliv posloupnosti. V tak mimořádně dobře udržovaném archívu to značilo, že narazil na správnou stopu. Student do těchto složek zjevně nahlížel a chvatně desky zavřel, když někdo do místnosti vstoupil. Soudce na stole pečlivě rozložil fascikly podle jejich pořadových čísel. První fascikl obsahoval souhrnná fakta proti Devátému princi. Opatrně vybranými výrazy se naznačovalo, že princ byl duševně nevyrovnaný: chorobně podezíravý, náchylný k záchvatům deprese, žárlivosti a svárlivosti. Poté, co v záchvatu zlosti málem zabil dvořana, jej císař vykázal do paláce v Ťin-chua doufaje, že klidný život na něj bude mít blahodárný vliv. Jenže princ začal přemýšlet nad domnělými křivdami. Jeho patolízalští dvořané jej ujišťovali, že je oblíbeným princem národa a jeho ctižádostivá, pánovitá choť jej popichovala, až nakonec zosnoval šílený plán na podnícení vzpoury a uzurpení Dračího trůnu. Když se pro svůj záměr pokusil získat několik nespokojených civilních a vojenských úředníků, neobratný komplot se vyzradil. Císař vyslal do Ťin-chua cenzora s trestnými oddíly a regimentem císařské gardy. Garda obklíčila palác a cenzor vyzval prince a jeho choť k výslechu. Vzkázal princi, že císař ví všechno, ale je ochoten mu odpustit, pokud nařídí své tělesné stráži složit zbraně a pokud se on a jeho choť ihned vrátí do hlavního města. Princ tasil meč a na místě svou choť zabil, načež si podřízl hrdlo. Garda vnikla do paláce, uvrhla obyvatele do žaláře a cenzor zabavil všechny dokumenty. Toto se stalo čtvrtý den druhého měsíce před osmnácti lety. Ve stejný den zahájil cenzor vyšetřování. Všichni dvořané, kteří se podíleli na spiknutí a všichni další princovi spoluviníci byli popraveni. Ačkoliv byl císař ochoten princi odpustit pro jeho churavou mysl, ostatním spiklencům neodpustil. Během hektických dnů, které následovaly, se mnoho zákeřných lidí chopilo příležitosti zbavit se pomocí falešných obvinění svých osobních nepřátel, jak se často stává při takovýchto kritických událostech s rozsáhlými následky. Tato obvinění, často anonymní, cenzor vyřizoval s přepečlivou opatrností. Byl mezi nimi dlouhý, nepodepsaný dopis, který uváděl, že se na spiknutí podílel generál ve výslužbě Muo Ťie-ling a že usvědčující korespondence mezi ním a Devátým princem by mohla být ukryta na tom a tom místě v komnatách generálových žen. Cenzor generálovo sídlo prohledal, a když byly dopisy na uvedeném místě opravdu nalezeny, uvěznil jej za podezření z velezrady. Generál všechno popřel s tvrzením, že dopisy byly padělány a ukryty v jeho sídle některým ze starých nepřátel. Nyní cenzor poznal, že se generál Muo domnívá, že bylo opominuto jeho povýšení, proto se vzdal služby dříve, než měl nastat jeho čas, odešel na odpočinek a vrátil se do svého rodiště v Ťin-chua, aby dumal o bezpráví na něm spáchaném. Dřívější generálovi společníci vypovídali, že s nimi často hovořil o blížících se změnách a že nabízel všem schopným mužům, aby se k němu připojili. Cenzor dopisy prostudoval a shledal je zcela pravými. Generál byl odsouzen a spolu se svými dvěma dospělými syny popraven, jak ukládal krutý zákon za velezradu. Celý jeho majetek byl zkonfiskován státem.
Soudce Ti se uvelebil v křesle. Byl to strhující popis a skutečnost, že jej studuje zde, ve stejné soudní budově, kde se odehrálo napínavé přelíčení, tomu dávala bezprostřednost, kterou většina starých právních dokumentů postrádala. Soudce vytáhl seznam členů generálovy domácnosti a jeho zkonfiskovaného majetku. Náhle zalapal po dechu. Generál měl tři ženy a dvě konkubíny. Jedna konkubína měla příjmení Sung. Další podrobnosti o ní již nebyly uvedeny, protože nebyla vyslýchána. Ráno třetího dne druhého měsíce, den před cenzorovým příjezdem do Ťin-chua, se oběsila. Dala generálovi jednoho syna jménem I-wen, kterému bylo pět let, když tato pohroma postihla Muovu domácnost. Vše do sebe zapadalo. Byla to konečně stopa, kterou hledal. Se spokojeným úsměvem se v křesle protáhl.
Avšak náhle mu na tváři smích zamrzl. Student se vrátil, aby pomstil svého otce. To znamenalo pouze jediné: Sung objevil důkaz o nevině generála Muoa, takže podezíral pisatele anonymního dopisu z podvržení důkazů a považoval jej tedy za vraha svého otce. Skutečnost, že tento neznámý muž studenta zavraždil, byla nezvratným důkazem, že student měl pravdu. Nebesa, před osmnácti lety se stal strašný justiční omyl.

Soudce vzal fascikl se záznamem projednávaného případu. Tahal se za vousy a pročítal jej. Byl tam jeden bod v generálův prospěch, a to ten, že žádný ze spiklenců nevěděl, že Devátý princ získal generála na svou stranu. Cenzor to ovšem pominul z důvodu, že Devátý princ byl chorobně podezíravý a nedůvěřoval ani vlastním spojencům. Svůj případ založil na dopisech nalezených v generálově rezidenci. Byly psány princovým rukopisem na jeho vlastním soukromém papíře a opatřeny byly jeho osobní pečetí.
Kroutě hlavou, soudce prošel text anonymního dopisu. Byl to soudní opis úředníka s obstojným rukopisem. Všechny originální důkazné dokumenty byly dopraveny do hlavního města. Soudě však podle dokonalého stylu, musel být napsán vyzrálým mužem pera. Na okraji každé kopie byla cenzorova osobní poznámka: Tento dopis pravděpodobně pochází od nespokojeného dvořana. Okamžitě prověřit obsah a rukopis. Při pročítání dalšího dokumentu se soudce dozvěděl, že přes veškeré úsilí cenzorových mužů nebyl pisatel identifikován. Vláda vydala veřejné prohlášení, které mu slibovalo značnou odměnu, ale on se nepřihlásil.
Soudce si pomalu hladil plnovous a případ zvažoval. Bylo by nemožné padělat dopisy Devátého prince, ověřené jeho vlastní pečetí, kterou nosil vždy při sobě. Cenzor se těšil pověsti s absolutní bezúhonností, byl schopným kriminálním vyšetřovatelem, který skvěle vyřešil několik jiných složitých případů, týkajících se vysoce postavených osob. Soudce Ti si vzpomněl, jak jeho otec, státní rádce, o těchto případech hovořival a vysoce oceňoval cenzorovu bystrost. Protože shledal generála vinným, musel si být jeho případem naprosto jistý. Soudce vstal a začal přecházet sem a tam. Jaký nový důkaz by mohl student objevit? Bylo mu teprve pět let, když se to stalo, takže muselo jít o další svědecký nebo písemný důkaz. Jak přijít na to, co Sung objevil? Student byl zavražděn a vrah odcizil dokumenty, které Sung ukryl v podnájmu. Nejprve bude asi nutné pátrat po rodině Sungovy matky. Kývl na starého úředníka a zeptal se:
"Nachází se zde mnoho rodin s příjmením Sung?"
Staroch těžce přikývl.
"Velmi mnoho, pane. Bohatých i chudých, spřízněných i nespřízněných. Za starých časů se celá tato země nazývala Sung, víte?"
"Dejte mi registr daní z roku psa, část daňových výměrů, ale pouze tu, která pojednává o rodinách s příjmením Sung."
Když starý muž položil otevřenou účetní knihu na stůl, prohlédl soudce část s nejnižšími příjmy Sungů. Protože Sungova matka byla jen druhou konkubínou, musel být její otec nájemným farmářem, majitelem malého obchodu nebo řemeslníkem. To představovalo pouze půl tuctu položek. Třetí se týkala Sung Wen-ta, majitele obchodu se zeleninou, jedné ženy a dvou dcer; starší se provdala za obchodníka s železným zbožím jménem Chuang, mladší byla prodána generálu Muovi jako druhá konkubína. Soudce Ti položil ukazováček na tuto položku a řekl:
"Vyhledejte, prosím, populační registr z letošního roku, zda pan Sung ještě žije."
Starý úředník přešel k policím u boční stěny a přišoural se s tlustými rolemi pod paží. Několik jich rozbalil a upřeně hleděl na drobně napsané záznamy, mumlaje si přitom pod vousy, "Sung Wen-ta... Sung Wen-ta..." Nakonec pozvedl zrak a potřásl hlavou. "On a jeho žena museli zemřít bez mužských potomků, pane, protože tato Sungova rodina nemá žádný další záznam. Přejete si vědět v kterém roce zemřeli, pane?"
"Ne, to není nutné. Dejte mi seznam členů cechu obchodníků se železným zbožím." Soudce se zvedl z křesla. Toto je poslední šance.
Staroch otevřel velkou krabici označenou MALÉ CECHY. Vytáhl tenkou knihu a podal ji soudci. Zatímco starý muž opět urovnával role populačního registru, soudce Ti prolistovával knihu. Ano, obchodník se železným zbožím se jmenoval Chuang a vzal si ženu s příjmením Sung. Položka byla poznačena v rohu malým kroužkem, což znamenalo, že Chuang byl pozadu s placením členských poplatků. Žil v ulici blízko východní brány. Soudce Ti si zapamatoval adresu a se spokojeným úsměvem hodil knihu na stůl.
Sklonil se nad složkou Muovy domácnosti, aby si ověřil, že po popravě byla generálova rodina rozprášena. Zemřelý konkubínin syn, Sung I-wen, byl adoptován vzdáleným strýčkem v hlavním městě. Soudce vytrhl ze složky kopii anonymního dopisu se svědectvím proti generálovi a vložil si ji do rukávu. Poděkoval starému úředníkovi a řekl mu, aby všechny fascikly vrátil na své místo. Pak vykročil do rezidence.
Při vstupu na čtvrté nádvoří přivítal soudce křik a smích dětí. Byla to kouzelná scéna. Asi dva tucty dětí, všechny oblečeny do křiklavých šatů, pobíhaly kolem Měsíčního oltáře velikosti dospělého člověka, který byl umístěn ve středu dlážděného nádvoří. Na vrcholu byla bílá figurka měsíčního králíka s dlouhýma ušima, uhněteného z těsta a stojícího na sloupu z měsíčních koláčků, obloženého moučnými koláči plněnými sladkými boby. Základnu tvořilo množství podnosů a misek plných čerstvého ovoce a cukroví a v rozích stály vysoké rudé svíce a bronzové kadidelnice; takto bude i po setmění oltář osvětlen.
Soudce Ti prošel dvorem k široké mramorové terase, kde postávaly malé skupinky lidí: dvorní básník a opat Lu na mramorové balustrádě, Luo, akademik a básnířka za nimi vedle širokého vyřezávaného ebenového křesla, stojícího na malém stupínku. V křesle seděla křehká stará dáma v dlouhých černých šatech. Její sněhobílé vlasy byly vyčesány z čela dozadu. Ve vráscitých rukách držela ebenovou špacírku s rukojetí ze zeleného nefritu. Za křeslem stála hezká vysoká žena středního věku, velmi strohá a vypjatá v dokonale padnoucí róbě z vyšívaného zeleného hedvábí. Byla to bezesporu První dáma náčelníka Luoa. Asi dva tucty žen, postávající ve stínu haly za ní, byly jeho další ženy se svými osobními služkami.
Aniž by si všiml ostatních, přistoupil soudce k staré dámě a před stupínkem se hluboce uklonil. Zatímco si jej prohlížela zpytavýma starýma očima, sklonil se k ní Luo a uctivě jí pošeptal:
"Toto je můj kolega Ti z Pu-jangu, matko."
Stará dáma přikývla malou hlavou a přivítala soudce slabým, ale překvapivě čistým hlasem. Zdvořile se jí zeptal na stáří a dozvěděl se, že jí bylo sedmdesát dva let.
"Mám sedmnáct vnoučat, náčelníku," oznámila pyšně.

"Počestný dům je požehnán mnoha potomky, paní," prohlásil akademik svým hřmotným hlasem. Stará paní pokývala hlavou s radostným úsměvem. Soudce Ti pozdravil Šaoa a uctivě kývl na dvorního básníka a opata Lu. Nakonec se poptal na básnířčino zdraví. Odpověděla, že se cítí být v pořádku, díky pozorné péči náčelníkovy První dámy. Soudce však nepřehlédl napjatost a sinalost v její tváři. Vzal svého kolegu stranou a promluvil na něj tichým hlasem:
"Student byl synem generála Muo Tie-linga a nepotvrzené konkubíny příjmením Sung. Přišel, aby dokázal, že jeho otec byl křivě nařčen. Přesně, jak říkala Šafrán. Nepřišel pod falešným jménem, protože odsud odešel jen jako pětiletý a naživu zůstala pouze teta. Hlavu vzhůru, Luo! I kdyby básnířka opravdu tanečnici zabila, ty budeš moci současně oznámit odhalení, že generál Muo Ťie-ling byl popraven bez viny, zůstane ti dobrá šance vyhnout se hrozící krizi."
"Pane na nebi, Ti, to je zázračná novinka! Řekneš mi o tom více u stolu. Tamhle na čerstvém vzduchu."
Ukázal na otevřený koridor vybíhající za terasou. Mezi sloupy stály stoly naložené střídavě podnosy se studeným občerstvením a kousky měsíčních koláčků, umělecky navršených do pyramid.
"Musím teď odejít, Luo. Chci někoho navštívit ve městě a pak jít do svatyně Černé lišky. Pokusím se však vrátit do čtyř, než začne tvé básnické shromáždění."
Poté, co se vrátili k ostatním, naznačila stará dáma, že si chce odpočinout. Všichni se jí hluboce uklonili a Luo s První dámou ji odvedli dovnitř. Soudce Ti řekl akademikovi, že obdržel po poslovi naléhavou zprávu z Pu-jangu a omluvil se z účasti na občerstvení.
"Nejprve povinnost, pak zábava. Jen jděte, Ti."

XV. KAPITOLA

Soudce šel nejprve do svého příbytku, protože se musel na svou návštěvu náležitě připravit. Příbuzní muže popraveného za velezradu, nezáleží na tom jak vzdálení, mají vždy smrtelný strach z úřadů. I po mnoha letech se mohou na světlo dostat nové důkazy, které je zatáhnou do nebezpečných problémů. Z krabice na psací potřeby vzal proužek červeného papíru a napsal na něj velkými znaky SUNG LIANG. Napravo doplnil: KOMISIONÁŘ, a nalevo pak vymyšlenou adresu ve městě Kantonu. Převlékl se do jasně modrých bavlněných šatů, na hlavu si položil malou černou čepičku a vyšel boční branou z tribunálu.
Na rohu ulice si pronajal malá nosítka. Když nosičům nařídil, aby jej vzali do Chuangova železářství, protestovali, že cesta je dlouhá a že to je chudá čtvrť, kde jsou velmi špatné cesty. Jakmile soudce s cenou bez smlouvání souhlasil a předem přidal velkorysé spropitné, ochotně vyrazili.
Prosperující obchody na hlavní ulici soudci připomněly skutečnost, že Chuang je pozadu s placením cechovních poplatků. Ten ubohý muž musel být zoufale chudý. Řekl nosičům, aby zastavili, a zaplatil stříbrňák za velký štůček nejlepší modré bavlny. Ve vedlejším obchodě koupil dvě uzené kachny a krabici s měsíčními koláčky. S tímto nákupem se znova vydal na cestu.
Za tržnicí prošli obývanou částí města, ve které soudce poznal čtvrť, kde žije obchodník s čajem Meng. Když vstoupili do chudinských čtvrtí, procházeli úzkými, páchnoucími postranními uličkami s nesouměrnými dlažebními kameny. Polonahé děti, hrající si mezi odpadky, se zastavovaly a zíraly na nosítka, dopravní prostředek, který nebyl v těchto místech běžně k vidění. Protože soudce nechtěl na svého navštívence přitahovat zbytečnou pozornost, nařídil položit nosítka před malou čajovnou. Jeden z nosičů zůstal u nosítek a ostatní se se soudcem vydali pěšky, nesouce štůček látky a košík s kachnami. Soudce byl rád, že si vzal muže s sebou, protože se brzy ocitli uprostřed skutečného bludiště uliček, kde se nosiči museli ptát na cestu v místním nářečí.
Chuangův obchod byl otevřený pouliční stánek se záplatovanou plátěnou roletou přichycenou ke střeše hliněné chatrče. Nad prknem na kozách, na kterém se kupily misky a tácy, byla na šikmých tyčích zavěšena řada levných kameninových čajníků. Za improvizovaným pultem navlékal ramenatý, chatrně oděný muž na provázek tucet měďáků. Když soudce položil na pult červenou kartičku, muž zakroutil hlavou. "Umím přečíst pouze jméno Sung," řekl rozmrzelým, chraplavým hlasem. "Co chcete?"
"Moje karta říká, že se jmenuji Sung Liang, komisionář z Kantonu," vysvětloval soudce. "Jsem vzdálený bratranec vaší ženy, víte? Přišel jsem se na vás na své cestě do hlavního města podívat."
Chuangova snědá tvář se rozjasnila. Otočil se na ženu, sedící na lavici u zdi a sklánějící se nad vyšíváním ve svém klíně, a zavolal: "Zdá se, že si konečně na tebe jeden z tvých příbuzných vzpomněl, ženo. Je to bratranec Sung Liang z Kantonu. Prosím, pojďte dál, pane, máte za sebou dlouhou cestu."
Žena rychle přicupitala. Soudce nařídil nosičům, aby jí předali nákup a počkali na něj u protějšího stánku. Obchodník se železným zbožím jej vzal do malé místnosti, která sloužila zároveň jako ložnice, obývací pokoj i kuchyně. Zatímco Chuang rychle utřel hadrem mastný stůl, usedl soudce na bambusovou stoličku a řekl ženě:
"Třetí strýc mi z hlavního města napsal, sestřenice, že tví rodiče zemřeli, ale neuvedl tvou adresu. Když jsem tudy projížděl, pomyslel jsem si, že bych se mohl zastavit, a protože je slavnostní den, přinést několik malých dárků."
Otevřela krabici a s rozšířenýma očima hleděla na štůček látky. Soudce ji odhadl asi na čtyřicet. Její tvář byla pravidelná, až na tenké, hluboké vrásky. Chuang překvapeně zvolal:
"Vy jste tedy šlechetný, bratranče! Milostivé Nebe, taková nádherná látka. Jak mohu oplatit tak cenný..."
"Snadno! Dovolit osamělému pocestnému poobědvat u svátečního stolu se svými příbuznými. Přinesl jsem nepatrný příspěvek." Nadzvedl víko košíku a podal Chuangovi krabici s měsíčními koláčky. Chuangův zrak padl na obsah košíku.
"Celé dvě kachny. Naporcuj je pořádně, ženo. A přines z obchodu nové misky a šálky. Na dnešní slavnost jsem ušetřil malý džbán vína, ale nikdy bych si nepomyslel, že budeme také obědvat. A takovou drahou kachnu."

Nalil soudci šálek čaje, pak se zdvořile poptal na jeho rodinu v Kantonu, na jeho obchody a na cestu, kterou má za sebou. Soudce Ti vyprávěl přesvědčivý příběh, dodaje, že musí ještě toto odpoledne pokračovat v cestě. Pak řekl: "Jednu kachnu si dáme teď. Druhou si schovejte na večer."
Chuang zvedl ruku.
"Od této chvíle se mezi nás mohou plést už jen Nebesa, bratranče," prohlásil slavnostně. "Teď budeme jíst, co hrdlo ráčí." Obrátil se k ženě, která naslouchala rozhovoru s radostným úsměvem na ustarané tváři. "Slibuji, ženo, že mými rty již neprojde o tvé rodině jediné špatné slovo." Nesměle na soudce pohlédla a řekla:
"Abys rozuměl, bratranče, po té strašné události si nikdo více netroufl, aby nás navštívil."
"O generálově případu se hovořilo až dole na jihu," poznamenal soudce. "Je velmi smutné, že tvoje sestra spáchala před tím neštěstím sebevraždu, ale když se na to podíváme z širšího hlediska rodinných zájmů, bylo to nejlepší řešení. Ochránilo nás to od zatažení do případu." Když Chuang a jeho žena těžce přikývli, řekl: "Co se stalo s I-wenem?"
Chuang se nadechl. "I-wen? Necelý půlrok se proslýchá, že se stal mužem pera. Je příliš nafoukaný, než aby si vzpomněl na svou tetu."
"Proč tvá sestra spáchala sebevraždu, sestřenko? Spatně se s ní v generálově domě zacházelo?"
"Ne, to ne," odpověděla žena pomalu. "Zacházelo se s ní dobře, zvláště když její narodil I-wen, statný, hezký chlapec. Ale má sestra byla..."
"Byla to zatracená..." začal Chuang. Jeho žena jej však rychle přerušila: "Dávej si pozor na svůj sprostý jazyk!" A k soudci: "Nemohla tomu zabránit, opravdu. Snad to byla otcova chyba, po všech..." Hluboce si povzdechla a nalila víno. "Bylo jí teprve patnáct a byla velice tichým, poslušným děvčetem, víš, ona měla ráda zvířata. Jednou přišla domů s malým liščetem, které našla. Když je otec uviděl, hrozně se polekal, protože bylo černé a byla to liška. Na místě ji zabil. Pak moje sestra dostala záchvat a již nikdy nebyla jako dřív."
Obchodník se železným zbožím se na soudce znepokojeně zahleděl. "Vstoupil do ní zlý liščí duch."
Jeho žena přikývla. "Otec najal taoistického kněze a ten pronášel mnoho zaříkadel, ale liščího ducha se mu nepodařilo vyhnat. Když jí bylo šestnáct, ohlížela se za každým mladým mužem. Protože byla hezká, matka z ní nespustila oči od rána do večera. Jedna stará žena, která prodávala hřebeny a pudry ve velkém domě, řekla otci, že První dáma generála Muoa hledá pro svého starého pána konkubínu. Otec byl velice potěšen, a když vzal sestru za První dámou a ona si ji prohlédla, dohoda byla ujednána. Všechno šlo dobře; ve velkém domě měla těžce pracovat, avšak první dáma jí při každém svátku darovala nové šaty, a když pak porodila I-wena, nebyla již nikdy bita."
"Všechno shrábla pro sebe, čubka!" zabručel Chuang. Vztekle vyprázdnil svůj pohár. Jeho žena si odhrnula z čela šedivou kadeř.
"Jednou jsem na tržnici potkala služku První dámy a ona mi řekla, že musím být šťastná, když mám sestru, která na nás nezapomněla a trvá na tom, aby jednou v týdnu navštívila své rodiče. Hned jsem věděla, že se muselo stát něco strašného, protože má sestra se na nás více než půl roku nepřišla podívat. Nakonec se objevila. Čekala dítě a nebylo to s generálem. Vzala jsem ji k porodní bábě, která jí dávala pít všelijaké nápoje, ale nic nepomohlo. Narodilo se jí děvčátko. Odložila je na ulici a generálovi řekla, že měla potrat."
"Tak, taková byla!" vykřikl Chuang zlostně. "Krutá, bezcitná liščí žena."
"Svého činu litovala," protestovala jeho žena. "Zabalila dítě do pěkného kousku hnědé indické vlny, takže nemohlo prochladnout. Tuto drahou, šafránově zbarvenou látku používají buddhisti k..." Když uviděla překvapenou tvář soudce Ti, rychle pokračovala: "Promiň, bratranče, to není pěkný příběh. Je to tak dávno, ale já stále..." Začala plakat.
Chuang jí poklepal na rameno. "No tak, nebreč, když máme dnes tak hezký den." Obrátil se k soudci: "Nemáme vlastní děti, víte? Pokaždé, když o tom hovoří, vezme ji to za srdce. Takže, abych zkrátil tu dlouhou historku, starý generál na to přišel. Jeden jeho nosič nám řekl, že starý pán křičel, aby ji i toho chlápka přitáhli do haly, že jim vlastnoručně utne hlavy. Ona se oběsila a generál se již nedostal k tomu, aby jejímu milenci setnul hlavu, protože hned druhý den přišli císařští vojáci a sťali hlavu jemu. Je to hrozný svět, bratranče. Raději si dejme ještě sklenku. Pojď, ženo, dej si také."
"Kdo byl jejím milencem?" zeptal se soudce.
"Nikdy mi to neřekla, bratranče," pronesla žena, utírajíc si oči. "Řekla jen, že to byl velice vzdělaný pán, který do velkého domu chodíval."
"Štěstí, že jsem si vybral tu správnou sestru," vykřikl Chuang. Jeho tvář znachověla. "Má stará žena těžce pracuje, bere si šití, a tak vystačíme s příjmem. Ale neví nic o mužských záležitostech. Chce, abych přestal platit poplatky svému cechu. Já říkám ne, prodejme své zimní oblečení. Když muž nikam nepatří, není ničím jiným, než toulavým psem. Měl jsem toho akorát tak dost, ale díky tomuto hezkému štůčku, bratranče, budeme moci být po léta hezky oblečeni. Mému obchodu také prospěje dobře oblečený muž za pultem."
Jen co soudce dojedl svou rýži, řekl ženě:
"Vezmi zítra mou vizitku k zadní bráně náčelníkovi rezidence, sestřenko. Udělal jsem s majordomem obchod, a když vizitku uvidí, dostaneš tam zakázku na šití." Soudce vstal.
Chuang a jeho žena jej přemlouvali, aby zůstal, ale on se vymluvil, že se zanedlouho bude muset přepravit přes řeku. Nosiči jej doprovodili zpět k čajovně, kde čekala nosítka. Když jej nesli zpět k hlavní ulici, hlavou se mu honily zmatené myšlenky. Na rohu vyplatil nosiče a k soudní budově se vracel pěšky. Když jej dveřník vpouštěl boční branou, dozvěděl se od něj, že náčelník Luo je v předpokoji na druhém patře hlavní budovy. Básnické shromáždění v knihovně zřejmě ještě nezačalo. Soudce se rychle vydal do svého dvora. Ze zásuvky vzal Luovy složky s případem básnířky. Stoje u stolu listoval jimi, dokud nenašel text anonymního dopisu, který varoval náčelníka, že pod třešní v chrámu Bílé volavky je zahrabáno mrtvé tělo. Pak vytáhl ze svého rukávu anonymní dopis, obviňující generála Muo Ťie-linga, a položil je vedle sebe. Pomalu si hladil černý vous a dopisy porovnával. Oba byly soudními kopiemi, psanými neosobní rukou úředníka, styl však mohl ukázat, zda je psala stejná osoba. Pochybovačně kroutil hlavou, vložil oba listy do

svého rukávu a vykročil k hlavnímu dvoru.
Malý náčelník seděl u čajového stolku plného rozházených papírů, v ruce štětec a rty sešpulené. Vzhlédl a nedočkavě řekl:
"Vytřiďuji a opravuji svou poslední práci, Ti. Myslíš, že akademik schválí periodický verš této balady?" Chtěl začít recitovat opravovanou báseň, avšak soudce rychle řekl:
"Jindy, Luo. Musím tě zpravit o neobyčejném objevu." Usedl proti svému kolegovi. "Budu stručný, protože se musíme co nevidět vydat do tvé knihovny. Blíží se čtvrtá hodina." "Ach ne, tolik hodin, starší bratře! Pohoštění venku na čtvrtém nádvoří se totiž změnilo v zdlouhavou záležitost. Dvorní básník a Ju-lan napsali několik básní a za vydatného přispění vína je rozebírali. Pak se všichni čtyři hosté odebrali přímo do svých pokojů, aby si odpočinuli, a prozatím se žádný neukázal."
"Dobře. Nikdo z nich nešel ven, a tak není nutné, aby je muži tvého majordoma sledovali. Tak tedy, matka zavražděného studenta byla konkubínou generála Muo Ťie-linga. Dopustila se cizoložství s neznámou osobou a svou nemanželskou dceru odložila. Není to nikdo jiný než Šafrán, strážkyně svatyně Černé lišky." Když uviděl překvapenou Luovu tvář, zvedl ruku a pokračoval: "Odložené dítě bylo zabaleno do kousku šafránové vlny a lidé často nalezence pojmenují podle oděvu, který má na sobě, když jej najdou. To znamená, že Šafrán je Sungovou nevlastní sestrou, a proto student Šafrán řekl, že si ji nikdy nebude moci vzít. To také znamená, že Šafránin otec a studentův vrah je jeden a tentýž muž. Den předtím, než byl generál uvězněn, řekl své konkubíně, že přišel na její cizoložství s jedním ze svých přátel, a dodal, že je oba zabije vlastní rukou. Konkubína se ihned sama oběsila. Generál byl uvězněn hned druhý den, dříve, než se mohl vypořádat s jejím milencem."
"Dobrotivé nebe! Kde jsi to všechno našel, Ti?" "Převážně ve tvém archívu. Student Sung byl skutečně přesvědčen, že, matčin milenec v anonymním dopise generála falešně nařkl z velezrady, aby generálovi zabránil označit jej za cizoložníka. V prvním bodě se Sung mýlil. Pročetl jsem úřední záznam a jsem přesvědčen o generálově vině. A milenec jeho konkubíny musel být také spiklencem. V druhém bodě měl Sung úplnou pravdu. Muž napsal anonymní dopis, protože věděl, že bude trvat nějakou dobu, než se cenzor ke generálovi dostane, a chtěl se pojistit, aby byl generál uvězněn hned první den vyšetřování, čímž mu zabrání proti sobě zasáhnout."
Náčelník Luo zvedl ruku.
"Ne tak rychle, Ti. Kdyby byl generál vinen velezradou, proč by pak udavač zavraždil studenta? Vždyť ten chlápek vykonal záslužný čin, když generála udal."
"Musel mít vysoké postavení, Luo, takže si nemohl dovolit, aby bylo proti němu vzneseno obvinění z cizoložství. Navíc byl hluboce zapojen do generálova spiknutí, jinak by přece nevěděl, kde jsou usvědčující dopisy od Devátého prince ukryty. Proto se nepřihlásil otevřeně, ačkoliv mu vláda slíbila odměnu."
"Svatá Nebesa! Kdo je to, Ti?"
"Je mi líto, ale musí to být jeden z tvých tří hostů, Šao, Čang nebo Lu. Ne, neprotestuj! Mám nezvratný důkaz, že to musí být jeden z nich. Šafrán nám řekne který. Přestože měl její otec zakrytou tvář, když ji navštívil, jsem si jistý, že jej bude schopna poznat podle hlasu a povšechných rysů."
"Snad si nemyslíš, že to byl opat Lu, Ti. Která žena by si vybrala za milence tak škaredého muže?"
"Nebyl bych si tím tak jistý, Luo. Studentova matka byla perverzní žena. Mimochodem, její rodina to přičítala tomu, že ji posedl duch zlé černé lišky. Proč ne, perverzní a zklamané ženě - bylo jí sotva sedmnáct, když ji přivedli do generálova domu, a jemu táhlo na šedesátku - by se docela dobře mohl opat líbit, přestože je šeredný. Kromě toho byl energickou a mimořádně silnou osobností a mnoho žen právě takovým mužům podlehne. Během básnické selanky se pokus zjistit, Luo, zda nebyli v době generálova procesu Čang a opat v Ťin-chua. Víme, že akademik byl tehdy prefektem této oblasti. Mohl bys zavolat svého majordoma?"
Luo zatleskal a dal příkaz sloužícímu chlapci. Soudce Ti pokračoval:
"Budu rád, když také zjistíš, Luo, zda nebyl některý z našich podezřelých v Jezerní oblasti letos na jaře v době, kdy byla v chrámu Bílé volavky Ju-lan uvězněna."
"Proč to chceš vědět, Ti?" zeptal se udiveně jeho kolega.
"Protože v Ju-lanině případě úřady také zasáhly z podnětu anonymního dopisu psaného učeným mužem. Zločinec se vždy rád drží stejné metody. V případě obvinění generála Muo Ťie-linga z velezrady měl pravdu; udáním pomocí anonymního dopisu dosáhl svého cíle, totiž zabránil generálovi, aby proti němu zasáhl. Nyní, po osmnácti letech, se může učený muž opět uchýlit k anonymnímu dopisu, aby oznámil další zločin, vraždu služebné, a opět docílí potřebného cíle. A to..." Soudce ztichl, protože vstoupil majordom.
Soudce Ti vzal Luoův štětec a poznamenal na kousek papíru jméno a adresu obchodníka se železným zbožím Chuanga a jméno Sung Liang. Podal lístek majordomovi a řekl: "Zítra ráno přijde paní Chuang k zadním dveřím rezidence s vizitkou pan Sung Liang. Jeho Excelence si přeje, abyste dohlédl na to, že zde dostane práci k vyšívání. Na chvíli ji zdržte rozhovorem, abychom si ji mohli prohlédnout. Nyní požádejte pana Kaoa, aby sem přišel."
Když majordom s hlubokou poklonou odešel, zeptal se Luo podrážděně:
"Říkal jsi pan Sung Liang? Kdo to, k čertu, je?" "Ve skutečnosti jsem to já." Krátce svému kolegovi popsal návštěvu u obchodníka se železným zbožím a uzavřel: "Je to slušný pár a nemají děti. Pohrával jsem si s myšlenkou, že ti navrhnu, aby jim byla Šafrán svěřena poté, co se ta ubohá dívka zcela uzdraví. Musím ji teď s tvým rádcem přivést." Z rukávu vytáhl dva anonymní dopisy, podal je Luovi a pokračoval: "Jsou to soudní kopie anonymních dopisů. Ty jsi znalec jemných rozdílů v literárním stylu. Dobře se na ně, prosím, podívej, zda nějaké znaky neukazují, že by je napsal jeden a tentýž učenec. Schovej je do rukávu, člověče! Vidíš, že přichází rádce!"
Když se rádce hluboce uklonil, malý náčelník mu řekl: "Chci, abys doprovázel mého kolegu do svatyně Černé lišky nedaleko jižní brány, Kao. Rozhodl jsem se, že ten kus divočiny vyčistíme, a prvním krokem bude dostat odtud

pološílenou ženu, která svatyni stráží."
"Půjdeme tam spolu v úředním palankýnu, pane Kao," dodal soudce Ti. "V druhém, uzavřeném palankýnu, bude domácí doktor a matróna, protože jsem slyšel, že je ta žena vážně nemocná."
Rádce se uklonil.
"Půjdu to ihned zařídit, pane." A k náčelníkovi dodal: "Venku je akademikův chlapec se zprávou, Vaše Ctihodnosti, že Jeho Excelence je již připravena Vaši Ctihodnost navštívit."
"Svatá Nebesa, mé básně!" zvolal Luo.
Soudce Ti mu pomohl posbírat a vytřídit papíry rozházené po stole. Doprovodil svého kolegu na druhé nádvoří, načež se sám vydal k soudní budově.
Rádce Kao jej čekal před hlavní bránou, kde byl připraven velký úřední palankýn.
"Doktor a matróna jsou v tomto zavřeném palankýnu, pane," informoval soudce. Ještě ani neprošli monumentální klenutou bránou, když Kao opět začal: "Tak, divočina bude přeměněna na veřejný park, pane. Nedělá dobrotu, když máme uvnitř městských zdí místo, kde se mohou scházet všelijací lumpové. Co vy na to, pane?"
"Máte pravdu."
"Doufám, že jste našel v archívu to, co jste dnes ráno hledal, pane?"
"Našel."
Rádce Kao pochopil, že soudce nemá náladu na prázdné řeči a ztichl. Když však procházeli Klášterní ulicí, opět začal: "Včera ráno jsem navštívil opata Lu v klášteře na konci této ulice, pane. Bylo dosti obtížné přesvědčit jej, aby přijal pozvání Jeho Excelence. Opat souhlasil až poté, kdy jsem mu řekl, že také vy jste v rezidenci hostem."
Soudce Ti se napřímil.
"Proč to říkal?"
"Zmínil se o vašem velikém věhlasu kriminálního vyšetřovatele, pane. A říkal něco o zajímavém pokusu, o liškách, pokud si dobře pamatuji."
"Rozumím. Nevíte náhodou, co tím chtěl říci?"
"Ne pane. Opat je velice záhadná osoba. Zdálo se, že klade velký důraz na to, že sem přijel noc předtím, ale... Nebesa, proč tady stojíme?" Vyhlédl ven.
Velitel nosičů přistoupil k okénku a podal rádci zprávu:
"Dav blokuje silnici, pane. Chviličku, prosím, řeknu jim, aby uvolnili cestu."
Soudce Ti slyšel zmatený hluk rozčilených hlasů. Jejich palankýn se na chvíli pohnul, pak se opět zastavil. U okýnka se objevil seržant stráže. Prudce zasalutoval a řekl Kaovi:
"Je mi líto, pane, ale neměli byste pokračovat. Čarodějnice z pustého kláštera dostala psí šílenství. Vyběhla..."
Soudce rychle odhrnul dveřní závěs a vystoupil z nosítek. Šest strážných s plochými kopími zatarasilo ulici, zadržujíce malou skupinku zvědavců. Opodál na zemi ležela Šafrán roztažená na zádech. Její útlá postava v roztrhaných ušpiněných hadrech vypadala žalostně. Dva vojáci ji přidržovali za krk na zemi vidlicovým, deset stop dlouhým dvojzubcem. Opodál, vprostřed prázdné silnice, zapálili ostatní vojáci hranici.
"Raději se nepřibližujte, pane," varoval seržant soudce Ti. "Mrtvé tělo spálíme, to bude nejjistější. Moc toho o tom, jak se nemoc přenáší, nevíme."
Přistoupil k nim rádce Kao. "Co se stalo, seržante?" zeptal se ostře. "Je ta žena mrtvá?"
"Ano, pane. Před půl hodinou mí muži, kteří seděli támhle u stánku, uslyšeli v tamhleté houštině divoký řev a podivný štěkot. Protože si mysleli, že na někoho zaútočil vzteklý pes, přiběhli na strážnici, a tak jsme se se vrátili s dvojzubci. Právě, když jsem chtěl projít tamtou starou bránou, vyběhla ven čarodějnice a strašně ječela. Její tvář byla hrozně znetvořena a kolem úst měla pěnu. Vrhla se na nás, ale jeden z mých mužů ji chytil tyčí za hrdlo a hodil na zem. Chytla tyč a házela sebou tak divoce, že musel přispěchat na pomoc druhý muž, aby ji udrželi na zemi. Pak jí ruce klesly a byla mrtvá." Seržant si posunul železnou helmu do zátylku a utřel si pot. "Náš náčelník je zázračný muž, pane. Očekával, že se tady něco stane. Dostal jsem rozkaz umístit několik svých mužů k tomuto stánku, aby nespustili oči ze staré brány. Proto mohli na místě zasáhnout, ještě než se stačila vrhnout na kolemjdoucí."
"Náš náčelník je myslivna," zazubil se voják.
Soudce Ti pokynul doktorovi, který vystoupil z druhých nosítek.
"Mrtvá žena má vzteklinu," řekl mu stroze. "Souhlasíte, aby bylo tělo spáleno?"
"Samozřejmě, pane. Také dvojzubec, kterým je chycena. A křoví, ze kterého vyběhla, by se mělo spálit také. Je to strašná choroba, pane."
"Zůstaňte zde a dohlédněte, aby se vše jaksepatří udělalo," nařídil soudce rádci Kaovi. "Já se vrátím do soudní budovy."

XVI. KAPITOLA

Houf mladých služek pobíhal kolem tří úředních palankýnů, stojících na hlavním nádvoří rezidence. Některé kladly na polštáře brokátové přikrývky, jiné nakládaly čajové košíky a krabice s laskominkami. Jejich veselé švitoření šlo soudci Ti na nervy. Přistoupil k majordomovi. Staroch hovořil s velitelem dvou tuctů nosičů, čistě oblečených v hnědé haleny s širokými rudými šerpami, kteří dřepěli na zemi u boční zdi. Majordom soudci Ti oznámil, že setkání básníků v knihovně skončilo. Hosté se šli převléci do svých pokojů a náčelník Luo následoval jejich příkladu.
Soudce se odebral do svého pokoje. Přitáhl si křeslo k otevřeným posuvným dveřím a ztěžka dosedl. Vloze si loket do levé dlaně, spočinul bradou na pevně zaťaté pěsti a zamračeně hleděl na zahradní skalku, poklidnou v ponuré sluneční

září pozdního odpoledne.
Dlouhý, ostrý křik jej přinutil zvednout zrak. Hejno divokých husí táhlo modrou oblohou, ladně mávajíc křídly. Neklamný znak podzimu.
Nakonec vstal a vešel dovnitř. Bez zájmu se převlékl do stejného tmavě fialového šatu, jaký měl na sobě předešlé odpoledne. Když si nasazoval na hlavu vysokou čepici z tvrdé černé gázy, zaslechl z předního nádvoří klapot okovaných bot. To přicházela vojenská eskorta, což znamenalo, že společnost se již brzy vydá na cestu.
Křižujíc hlavní nádvoří, připojil se k opatu Lu. Opat byl navlečen do vybledlé modré sutany, kolem statného pasu měl omotán slaměný provaz a na bosých nohou měl slaměné sandály. V ruce držel pokřivenou hůl, na níž visel uzel šatů.
Když oba muži vystoupili na mramorovou terasu před hlavní bránou, kde stáli skvoucí se v brokátových řízách, náčelník Luo, akademik a dvorní básník, opat mrzutě pronesl:
"Netrapte se mým úborem, pánové. Převléknu se v klášteře na skále. Tento ranec je mým nejlepším hávem."
"Vy, Lu, vypadáte impozantně v každém obleku," řekl akademik bodře. "Pojedu s tebou, Čangu. Musíme prodiskutovat naše názorové rozdíly na básnické eseje."
"Poslužte si," řekl opat. "Já půjdu pěšky."
"To není možné, pane!" protestoval náčelník Luo. "Horská cesta je příkrá a..."
"Znám tu cestu velice dobře a slézal jsem příkřejší stezky," odsekl opat. "Mám rád horskou scenérii, a taky tělesný pohyb. Přišel jsem vám říci, abyste se nevzrušovali mou dopravou." Odkráčel s holí přes rameno.
"V tom případě doufám, že pojedeš se mnou, Ti," řekl Luo. "Slečna Ju-lan si vezme třetí palankýn s komornou mé První dámy, která se o ni postará." Otočil se k akademikovi a zeptal se: "Mohu vás zavést k prvnímu palankýnu, pane?"
Náčelník s akademikem a dvorním básníkem sestoupili po mramorových schodech a třicet vojáků je pozdravilo svými halapartnami. Právě když Luo a soudce Ti vstupovali do druhých nosítek, zahlédli básnířku, která se objevila na terase. Její dokonalá postava byla oděna do tenké róby z bílého hedvábí vlající jí kolem nohou a do modrého brokátového kabátku s dlouhými rukávy a stříbrným květinovým motivem. Záplava vlasů byla pečlivě upravena do vysokého účesu, přichyceného dlouhými stříbrnými jehlicemi na koncích ozdobených zlatými, jemně propracovanými přívěsky, ve kterých se třpytily modré safíry. Následovala ji starší služka v modrých plátěných šatech.
Luo se pohodlně uvelebil v polštářích a rozmrzele se zeptal:
"Vidíš ty šaty a jehlice do vlasů, Ti?" Půjčila si je od mé První dámy. Naše básnické setkání velmi dlouho netrvalo. Akademik a Čang nebyli příliš ochotni projevit otevřený názor na mou poezii. A opat se vůbec nesnažil zakrýt, že se nudí. Nepříjemný chlápek. Musím dodat, že Ju-lan měla několik trefných poznámek. Ta stará slečna má velký cit pro jazyk." Kroutil si konečky svých malých knírků. "S dotazem na místo jejich pobytu v době přelíčení s generálem Muoem, Ti, jsem neměl vůbec žádné problémy. Jakmile jsem se o případu zmínil, zahájil akademik přednášku. Cenzor jej předvolal, aby mu podal zprávu o místní situaci. Byl zde také Čang Lan-po, kvůli jednání s nespokojenými nájemnými farmáři. Rodina toho člověka totiž vlastní polovinu orné půdy v okrese. Čang se zúčastnil jednání u soudu, aby sledoval protichůdné lidské vášně. Alespoň to tak řekl. Opat zde byl ve starém klášteře a vedl řadu přednášek o buddhistických textech. K tomu, abych se jich zeptal, zda byli v Jezerní oblasti před dvěma měsíci, kdy byla uvězněna básnířka, jsem se nedostal. Kde jsi zanechal tu dívku ze svatyně Černé lišky, Ti?
"Je mrtvá, Luo. Měla vzteklinu. Jistě se nakazila od lišek. Stále se k nim tulila, snad ji taky lízaly tvář. A tak..."
"Svaté Nebe, to je zlé, Ti!"
"Velmi zlé. Protože teď nemáme nikoho, kdo..." zarazil se, protože se hlasitě rozezněly zvony.
Palankýny byly neseny od rezidence k soudní budově a nyní se blížily k hlavní bráně komplexu. Dvacet konstáblů se seřadilo v čele skupiny, čtyři z nich tloukli do mosazných bubnů. Další nesli dlouhé tyče s červeně natřenými deskami, z nichž některé měly vepsáno zlatými znaky SOUD ŤIN-CHUA, jiné zase UVOLNĚTE CESTU. Zbývající drželi lucerny se stejnými nápisy, aby byly čitelné, až se bude společnost vracet v noci do města.
Těžká tepaná hlavní brána se otevřela a průvod vyrazil na ulici. Nejprve konstáblové, pak tři palankýny doprovázené deseti vojáky na každé straně a nakonec deset vojáků, po zuby ozbrojených, uzavíralo řadu. Hemžící se, slavnostně vyšňořené zástupy, jim chvatně uhýbaly z cesty. Tu a tam se ozývaly výkřiky: "Dlouhý život náčelníkovi!" Soudce Ti s uspokojením zaznamenal další důkaz popularity svého kolegy v tomto okrese. Poté, co za sebou zanechali obchodní ulici a dostali se do klidnější čtvrti, soudce pokračoval:
"Počítal jsem s tím, že Šafrán pozná našeho muže. Její smrt je hroznou ranou, Luo, protože nemám sebemenší důkaz. Mohu samozřejmě dokázat, že je to některý z tvých tří hostů. Jeden z nich je Šafránin otec, a on zavraždil jejího nevlastního bratra, studenta Sunga, jak jsem ti říkal po své návštěvě u Šafrániny tety. Nyní mohu doplnit, že to byl tentýž muž, který zavraždil tanečnici Malou Fénix."
"Milosrdné Nebe!" vykřikl náčelník. "To znamená, že já..."
Soudce Ti pozvedl ruku.
"Naneštěstí ti má zjištění mnoho nepomohou, dokud nebudeme moci dokázat, který z těch tří je oním mužem. Pokusím se situaci zhodnotit. Včerejší vražda tanečnice Malé Fénix poskytuje vhodný odrazový bod. Pak budu pokračovat vraždou studenta z předvčerejšího dne, přičemž vezmu do úvahy dávný, osmnáct let starý proces s generálem Muoem. Nakonec k tomu přidám vraždu služky v Klášteře Bílé volavky. Takto budeme schopni vidět všechny problémy ve správném časovém sledu.
Takže začneme vraždou tanečnice. Rozhodujícím bodem je, že Malá Fénix viděla Šafránina otce ve zpustlém chrámu, jak se vrací z návštěvy své dcery. Tehdy pro tanečnici setkání nic neznamenalo, protože předtím toho muže nikdy nespatřila. Včera odpoledne si chtěla Malá Fénix prohlédnout tvou hodovní síň, kde měla mít ten večer vystoupení, a Ju-lan, která se do ní zamilovala, ji vzala s sebou do tvé rezidence. Řekla básnířce, že předvede Fénix mezi purpurovými oblaky, což považovala za své nejlepší číslo. Pak se setkala s tvými třemi hosty. Bylo to ono krátké setkání, Luo, které

způsobilo, že se tanečnice náhle rozhodla změnit program. Upustila od záměru tancovat Purpurová oblaka, jež tak dobře uměla a s nimiž měla vždy na audiencích úspěch, ale rozhodla se předvést tanec Černá liška číhá, který nikdy předtím na veřejnosti neuvedla a k němuž neměla ani dobrou hudební partituru."
"Nebesa!" vykřikl Luo. "To děvče poznalo muže, kterého potkalo v pustině."
"Přesně tak! Poznala jej, ale on na sobě nedal znát, že by poznal ji. Takže ona mu chtěla oživit paměť. Připomenout mu to měl tanec Černá liška. Po tanci by chvíli poseděla, jak je zvykem, s každým z hostů u číše vína. Tehdy by mu řekla, že ví, že on je Šafránin otec a požádala by jej o laskavost. Protože byla ctižádostivou dívkou, která zasvětila život svému umění, domnívám se, že v případě Šaoa nebo Čanga by mohla požádat o uvedení do nejvyšších kruhů v hlavním městě, pravděpodobně s žádostí o pevný měsíční příjem. A v případě opata trvat na tom, že se ustanoví jejím patronem, například ji adoptuje jako svou dceru a podpoří celou vahou svého jména její uměleckou kariéru. Prostě a jednoduše - vydírání."
Soudce si pohladil plnovous a s povzdechem pokračoval:
"Bylo to chytré děvče, avšak podcenilo svou oběť. Jakmile ji poznal, začal snovat plány k jejímu odstranění. Tvé oznámení, že bude tancovat Černá liška číhá, bylo jasným varováním, že v něm poznala návštěvníka zpustlého kláštera a chce jej doopravdy využít. Proto se ji rozhodl zabít, jakmile se mu naskytne vhodná příležitost. Ta nastala a on jí využil způsobem, jak jsem ti to vysvětlil minulou noc. Na základě této úvahy, Luo, trvám na tom, že mám nezvratný důkaz, že jeden z tvých tří hostů je vrahem."
"Jsem rád, že to neudělala Ju-lan," zvolal náčelník. "Je pravda, že nevíme, kdo z těch tří to udělal, ale ty jsi zachránil mou kariéru, starší bratře. Proto mohu nyní s klidným svědomím ohlásit vraždu tanečnice jako místní událost, aniž by se to dotklo básnířky. Nikdy ti to nebudu schopen vrátit, protože..."
Byl přerušen hlasitými povely a třeskotem zbraní. Skupina míjela západní bránu města. Soudce Ti rychle začal:
"Za druhé, vražda studenta Sunga. V době procesu s jeho otcem mu bylo pět let a strýc jej bez meškání odvedl do hlavního města. Můžeme jen hádat, kdy a jak získal informace, že jeho otec byl odsouzen na základě falešných důkazů. Předpokládám, že znal historku o cizoložství své matky; jakmile vyrostl, jeho strýc nebo někdo z příbuzných mu to musel říci, protože jeho teta řekla, že nikdy Ťin-chua nenavštívil. Nějakým způsobem se musel dozvědět, že Šafrán je plodem tohoto cizoložného vztahu, proto sem přijel a spojil se se svou nevlastní sestrou. Současně hledal ve tvém archivu záznamy týkající se podrobností procesu se svým otcem. Šafrán mu neřekla o svém otci, který ji občas přichází navštívit, ale otci o studentovi jistě pověděla. Řekla, že se jmenuje Sung I-wen a že přijel do Ťin-chua, aby vraha svého otce pohnal k soudu, a že se ubytoval u obchodníka s čajem Menga. Zločinec vnikl do Mengova domu a studenta zabil."
Malý náčelník horlivě přikyvoval.
"Pak prošmejdil Sungův podnájem, Ti, aby našel záznamy, které by mohly odhalit jeho totožnost. Snad nalezl staré dopisy generála Muoa, či své matky. Úřady zkonfiskují celý generálův majetek, rodina si odnese jen pár hadříků, a po mnoha letech student objeví důvěrné listiny nahlížející pod pokličku, bůhví čeho."
"To se, Luo, dozvíme jen tehdy, až budeme znát vraha a shromáždíme dostatečné důkazy, abychom jej mohli vyslechnout. Ale prozatím nevidím jediný náznak, že to kdy nastane. Než se však pustíme do tohoto problému, chci probrat třetí bod, a to nevyřešený případ básnířky, v němž údajně k smrti zbičovala svou služku v klášteře Bílé volavky. Řekni mi, co jsi zjistil z těch dvou anonymních dopisů, které jsem ti dal."
"Nic moc, Ti. Oba byly sestaveny velmi učeným mužem, a sám víš, jak přísná pravidla vládnou v našem literárním stylu. Každá stránka nebo nepředvídaná skutečnost, či každá činnost lidského žití má svůj pevný výraz a učený muž použije vždy správné úsloví na správném místě. Kdyby byl dopis napsán nevzdělanou osobou, pak by tam byly rozdíly, samozřejmě. Bylo by snadné vyhledat jednotlivé znaky, nebo jednotlivé chyby. Ale takto mohu pouze říci, že jsem si všiml podobnosti v použití některých předložek, což by mohlo znamenat, že dopisy napsal stejný muž. Je mi líto, Ti."
"Kdybych tak mohl vidět originály obou dopisů," pronesl soudce. "Pečlivě bych prostudoval rukopis a jsem si jistý, že bych to pak bezpečně poznal. K tomu by byla nezbytná cesta do hlavního města. Nejsem si jist, zda by mi Metropolitní soud povolil dopisy prohlédnout." Rozčileně si drbal licousy.
"Proč to o těch dopisech potřebuješ vědět, Ti? S tvým ostřížím zrakem, starší bratře, máš jistě i jiný způsob, jak poznat, který z mých tří hostuje vrahem. Nebesa, ten člověk musí vést dvojí život. Musíš zachytit něco v jejich řeči nebo v jejich..."
Soudce Ti důrazně zakroutil hlavou.
"To nemá naději, Luo. Našim základním problémem je, že všichni tři jsou mimořádnými muži, jejichž počínání a reakce nelze měřit běžnými prostředky. To musíš připustit, Luo. Tito tři muži jsou učenější než my, talentovanější i zkušenější, nemluvě o významném místě, které zaujímají v životě našeho národa. Vyslýchat je přímo by znamenalo pohromu pro nás oba, tebe i mne. A pokusit se je dostat běžnými triky našeho povolání by nebylo nic platné. Tito muži, můj příteli, mají skvělé intelektuální schopnosti, sebeovládání a jsou protřelí světem. Akademik, například, má delší zkušenosti jako kriminální vyšetřovatel než ty nebo já. Pokusit se je oklamat nebo přistihnout při přeřeknutí by bylo ztrátou času."
Luo potřásl hlavou a řekl sklíčeně:
"Abych řekl pravdu, Ti, nemohu si stále zvyknout na myšlenku, že jeden z těchto tří velkých spisovatelů je podezřelý z vraždy. Jak bys chtěl vysvětlit, že takový muž spáchá brutální, otrlý zločin?"
Soudce Ti pokrčil rameny.
"Můžeme jen hádat. Umím si představit, například, že akademik je sužován přemírou prožitků. Je pln všeho, co normální život nabízí, proto vyhledává neobvyklá dobrodružství. Dvorní básník, naopak, je zřejmě zatížen představou, že žil jen druhořadými prožitky, a proto jeho poezie není dobrá. A pocit frustrace může zplodit nejneočekávanější jednání. No, a opat Lu, říkal jsi mi, že než se vydal novou cestou, nelidsky dřel nájemní farmáře svého kláštera. A nyní se zřejmě sám

rozhodl soudit dobro a zlo, a to je velice nebezpečný postoj. Uvedl jsem několik jednoduchých příkladů, které mě právě napadly, Luo. Je to nepochybně mnohem složitější."
Malý náčelník přikývl. Otevřel jeden z košů, nabral hrst pamlsků a začal je žvýkat. Soudce Ti si chtěl z čajového košíku pod sedadlem nalít šálek čaje, když tu se palankýn prudce naklonil dozadu. Odhrnul okenní záclonku. Vystupovali příkrou horskou cestou, lemovanou vysokými borovicemi. Luo si uhlazeně utřel ruce do kapesníku a znovu začal:
"Běžný postup nelze vůbec použít, Ti. Alespoň pokud jde o Šaoa a Čanga. Oba mi řekli, že předevčírem, kdy byl student zavražděn, šli brzy spát. Již víš, že vládní hostinec, kde bydleli, je velké a rušné místo; věčně tam přicházejí a odcházejí všelijací úředníci. Je nemožné zaznamenat jejich pohyb. Zvláště, pokud si některý z nich dá dobrý pozor, aby nebyl viděn, když vyklouzne pozdě v noci ven. Ačkoliv, co opat?"
"Taky nic. Do kláštera může vstoupit nebo z něj odejít kdokoliv, sám jsem to zjistil. A do čtvrti u východní brány, kde bydlí obchodník s čajem, je odtamtud kousíček. Nyní, když nás Šafrán opustila, mám veliký strach, že jsme se dostali do mrtvého bodu, Luo."
Oba náčelníci upadli do zasmušilého mlčení. Soudce Ti nechal své prsty pomalu klouzat skrz licousy. Po dlouhé chvíli náhle řekl:
"Právě jsem si prošel v mysli večírek z poslední noci. Nezarazilo tě, Luo, jak hezky se tví hosté chovali jeden k druhému? Všichni čtyři, včetně básnířky. Zdvořile, ale zdrženlivě, přátelsky, avšak neosobně, a přesně s takovými náznaky lehkého škádlení, jaké lze očekávat v malé společnosti lidí pera, z nichž každý dosáhl na svém poli působnosti vrcholu. Navíc se tito lidé tu a tam nepravidelně vídali po několik let. Kdoví, co si skutečně myslí, jaké jsou jejich vzájemné vzpomínky, milují se, či je pojí nenávist? Nikdo z těch tří mužů neprojeví ani za mák skutečného citu. Básnířka je ovšem jiný oříšek. Ona je přirozeně vášnivou ženou a šest týdnů ve vězení a při jednáních ji stálo mnoho vypětí. Minulou noc odkryla kousíček ze své masky. Pouze jednou, ale na malou chvilku jsem ucítil ve vzduchu zvýšené napětí."
"Myslíš poté, co zarecitovala tu podivnou báseň na téma Šťastné shledání"
"Přesně. Má tě ráda, Luo, a jsem pevně přesvědčen, že by nikdy tuto báseň nestvořila, kdyby nebyla v takovém stavu pohnutí citů, že jednoduše zapomněla, kde se nachází. Později, když jsme sledovali z balkónu ohňostroj a ona se uklidnila, se ti více méně omluvila. Báseň byla určena jednomu z tvých tří hostů, Luo."
"Jsem rád, že to říkáš," pronesl malý náčelník suše. "Byl jsem skutečně otřesen jejím náhlým projevem opovržení. Zvláště proto, že báseň byla zatraceně dobrá, ačkoliv byla vytvořena na místě."
"Co jsi říkal? Promiň, Luo, zase jsem přemýšlel o těch dvou anonymních dopisech. Kdyby je napsal tentýž muž, znamenalo by to, že jeden z tvých hostů Ju-lan nenávidí. Nenávidí ji tak hluboce, že ji chce dostat na popraviště. Opět se vracíme k rozhodující otázce: Který z těch tří to je? Slíbil jsem ti, že rozeberu případ Bílé volavky s básnířkou. Doufám, že dnes v noci k tomu budu mít příležitost. Pak se zaměřím na téma anonymního dopisu a budu sledovat jejich reakce, a zvláště reakci básnířky. Musím však říci na rovinu, že si od toho příliš neslibuji."
"Veselé!" zabručel náčelník. Opřel se do polštářů a odevzdaně složil ruce na své břicho. Po nějakém čase se opět dostali na rovinu. Palankýn zastavil uprostřed zmateného hluku hlasů.
Byli na náhorní rovině v otevřeném prostoru mezi mohutnými starými borovicemi, jejichž sytá, modrozelená barva dala tomuto místu jméno Smaragdová skála. Opodál, na samém okraji skály se vypínal jednopatrový pavilón, na všechny čtyři strany otevřený, jehož těžká střecha byla podepřena řadou velkolepých silných dřevěných sloupů. Skála se tyčila nad hlubokou horskou roklinou. Naproti se vypínaly dva horské masivy, první hřeben dosahoval asi úrovně pavilónu a druhý se vypínal do červánky zbarvené oblohy. Na opačném konci skály byl malý chrám, jehož špičatou střechu zpola zakrývaly dlouhé větve borovic. Před chrámem stálo mnoho malých stánků s jídlem, nyní kvůli náčelníkově návštěvě zavřených. Luovi kuchaři tam postavili otevřenou kuchyni. Služebnictvo nosilo koše, velké džbány s vínem a pobíhalo kolem stolů rozložených pod stromy. Tam měli být pohoštěni všichni konstáblové, stráže a ostatní úředníci soudu. O zbytek jídla a vína se postarají nosiči a kuliové.
Když se náčelník Luo postavil k prvnímu palankýnu, aby pozdravil akademika a dvorního básníka, objevila se neupravená postava opata Lu. Cípy vybledlé modré sutany, zastrčené za slaměným opaskem, odhalovaly jeho svalnaté, chlupaté nohy. Uzel šatů na křivé holi si nesl přes rameno, jako to dělají rolníci.
"Vypadáte jako skutečný horský poustevník, opate," zvolal akademik. "Ale kterému prospívají lepší věci než borová semena a ranní rosa."
Tlustý mnich se zakřenil, odhaluje zažloutlé, křivé zuby. Vydal se k chrámu. Náčelník Luo doprovázel své hosty cestičkou posetou borovým jehličím, která vedla k žulovým schodům mírně vyvýšené základny pavilónu. Soudce Ti, který se vzadu zastavil, si všiml, že tři vojáci nenásledovali ostatní k provizorní kuchyni. Dřepli si spolu pod vysokou borovici na půli cesty mezi pavilónem a chrámem. Měli špičaté železné helmy a na bocích připásané meče. Poznal širokoplecího seržanta, kterého viděl v soudní budově: byla to stráž, básníčina eskorta vyslaná prefektem. Záruky náčelníka Luoa za básnířku platily pouze pro její pobyt v rezidenci. Nyní, když byla venku, ji eskorta opět střežila. Byli na místě, protože za její ostrahu zodpovídali svými hlavami. Z jejich hrozivé přítomnosti na této veselé výpravě na soudce náhle padla svíravá úzkost.

XVII. KAPITOLA

Soudce Ti následoval ostatní do pavilónu. Rychle vypili šálek horkého čaje, pak je náčelník Luo zavedl k nízké mramorové balustrádě, která lemovala okraj skály. Na balustrádě se zastavili a tiše sledovali, jak rudý sluneční kotouč zapadá za hory. Nad roklinou se rychle stahovaly stíny. Soudce Ti se vyklonil a viděl, že strmý sráz klesá do hloubky

více než sta stop. Od horské říčky se zvedala lehká mlha, která se válela po rozeklaných skalách hluboko dole.
Dvorní básník se otočil.
"Nezapomenutelný pohled!" zvolal uneseně. "Přál bych si zachytit několika čarami tu nádheru, vyvolávající..."
"Pokud mne nebudeš kopírovat?" přerušil jej akademik se slabým úsměvem. "Poprvé, když jsem toto úchvatné místo navštívil - doprovázel jsem tehdy státního rádce Ču - jsem na západ slunce napsal čtyři sloky. Domnívám se, že je rádce vyryl zde na tuto krokev. Podívej se, Čangu!"
Všichni si prohlíželi tucty velkých i malých destiček, visících z krokve pavilónu, které obsahovaly eseje a básně vytvořené vynikajícími návštěvníky. Akademik řekl číšníkovi, který rozsvěcel stojací lampy, aby jednu podržel výše. Zíraje nahoru, dvorní básník zvolal:
"Ano, Šao, tady je tvá báseň! Hodně vysoko, ale přesto mohu rozeznat text. Hezký, klasický styl."
"Pokulhávám za starými citáty," řekl akademik. "Přesto mohly být na lepším místě. Ach, ano, už si vzpomínám! Při té příležitosti označil rádce naši schůzku jako Setkání nad oblaky. Má někdo dobrý podnět pro označení dnešní schůzky?"
"Setkání v mlze," promluvil krákoravý hlas. Byl to opat, který vystupoval po schodech, nyní oděn v dlouhém vínově rudém hávu s černým lemováním.
"Výborně!" vykřikl dvorní básník. "Tady je opravdu hodně mlhy. Podívejte se na ten velký cár, jak se vznáší mezi stromy."
"To jsem na mysli neměl," poznamenal opat.
"Doufejme, že brzy vyjde měsíc," promluvil soudce Ti. "Slavnost v den podzimní rovnodennosti je zasvěcena měsíci."
Sluhové naplnili vinné číše na kulatém, červeně natřeném stole, který stál těsně u mramorové balustrády. Byl naložen podnosy se studenými talíři. Malý náčelník pozvedl svou číši.
"Uctivě vás všechny vítám na Setkání v mlze. Protože je jídlo prosté, venkovské, navrhuji, abychom se usadili bez ohledu na společenské zvyklosti."
Přesto dával pozor, aby akademikovi nabídl místo po své pravici a básníkovi po své levici. Vzduch byl chladný, proto přes křesla byly přehozeny tlusté prošívané deky a podlaha byla zakryta dřevěnými rohožemi. Soudce Ti se posadil proti svému kolegovi mezi opata Lu a básnířku. Číšníci položili na stůl velké mísy s vařícími knedlíky. Luoův kuchař si byl zřejmě vědom, že hosté v takové chladné noci na skále nebudou věnovat příliš pozornosti studeným talířům. Dvě služky opět naplnily číše. Opat svou vyprázdnil jedním douškem, načež promluvil krákoravým hlasem:
"Byl to pěkný výstup. Zahlédl jsem zlatého bažanta a dva gibony, jak skáčou po stromech. A také lišku. Byla pěkně velká. Je..."
"Doufám, že nás dnes svých strašidelných liščích příběhů ušetříte, opate!" přerušila jej se smíchem básnířka. Otočila se k soudci: "Naposledy jsme se setkali v Jezerní oblasti a všichni měli husí kůži." Soudce Ti si pomyslel, že vypadá mnohem lépe než v poledne. Ale také to mohlo způsobit její dokonalé nalíčení.
Opat na ni zíral svýma vypoulenýma očima.
"Občas mívám šestý smysl," řekl klidně. "Říkám-li ostatním, co vidím, dělám to jednak proto, abych se předváděl, a jednak proto, abych potlačil vlastní strach. Protože věci, které vidím, se mi nelíbí. Osobně se raději dívám na zvířata. V divočině."
Soudce Ti napadlo, že je opat v neobvykle podmanivé náladě.
"Na mém dřívějším místě v Chan-juanu," poznamenal soudce, "bylo v lese hned za mou rezidencí mnoho gibonů. Pozoroval jsem je každý den z galerie při svém ranním čaji."
"Je dobré mít rád zvířata," řekl opat pomalu. "Nikdo neví, jakým zvířetem byl v dřívějším životě. Ani do kterého zvířete se nastěhuje jeho duch v příštím vtělení."
"Řekla bych, že vy jste byl lítým tygrem, náčelníku," promluvila básnířka šibalsky.
"Spíše hlídacím psem, dámo," odvětil soudce. A k opatovi: "Vy jste, pane, prohlásil, že již nejste buddhistou. Stále věříte v teorii převtělování?"
"Samozřejmě, věřím! Proč někteří lidé žijí od kolébky až po hrob v nejhorší bídě? Anebo proč zemře mladý člověk bolestivou a strašnou smrtí? Jediné přijatelné vysvětlení je, že si odpykává hříchy spáchané v dřívějším životě. Jak by mohly Vyšší Síly očekávat, abychom pykali za všechny své chyby, pokud bychom žili jeden jediný život?"
"Ne, ne, trvám na tom, Luo!" Akademikův hlas vstoupil do jejich rozhovoru. "Musíte zarecitovat jednu ze svých rozpustilých milostných básní a potvrdit tak svou pověst velkého milovníka!"
"Luo je milovník lásky," poznamenala suše básnířka. "Pohrává si s vícero ženami, protože postrádá schopnost opravdově milovat jedinou."
"Krutá poznámka na našeho ctěného hostitele!" zvolal dvorní básník. "Raději zarecituj některou svou milostnou báseň, Ju-lan!"
"Nerecituji milostnou poezii. Již nikdy. Ale napíšu ti jeden verš." Náčelník Luo pokynul majordomovi a ukázal na příruční stolek, kde byl připraven papír a inkoust. Soudce Ti si všiml, že jeho kolega zbledl. Ju-lanina poznámka se zřejmě dotkla jeho citlivého místa. Majordom vybral list papíru, ale akademik vykřikl:
"Naše velká Ju-lan nebude psát své nesmrtelné verše na cár papíru! Piš támhle na sloup, ať mohou být tvé verše vyryty do dřeva, aby je četly a obdivovaly budoucí generace!"
Básnířka pokrčila rameny. Vstala a přistoupila k prvnímu sloupu. Jedna ze služek ji následovala se čtvercovou vaničkou na inkoust a psacím štětcem, další se k ní postavila se svíčkou. Ju-lan přejížděla po sloupu dlaní, až našla hladké místo. Soudce opět překvapila útlost a jemnost jejích rukou. Namočila štětec v inkoustu a psala čistými vytříbenými znaky:

Trpce hledám pravá slova
pro verše psané pod svící.
Nemohu spát, noc je dlouhá
a strach v samotě tísnící.

A venku v zahradě
měkce šustí listí podzimní,
měsíc září bezútěšně
skrze gázu okenní.

"Ha!" zvolal akademik. "Všechna tklivost podzimu ve čtyřek sloupcích. Naší básnířce je odpuštěno! Připijme na ni!"
Připili si ještě mnohokrát, zatímco číšníci podávali další teplé jídlo. Čtyři velké měděné brazíry naplněné žhavým uhlím byly umístěny do čtyř rohů kolem společnosti, protože nyní, když nastala noc a z rokle vystupoval vlhký opar, se na skále ochladilo. Tmavé mraky zakryly měsíc. Náčelník Luo, který bezmyšlenkovitě civěl do světla lampiónů rozvěšených venku po borovicích, se náhle naklonil dopředu.
"Kdo k čertu jsou ti tři vojáci, co rozdělali oheň tam pod těmi stromy?"
"To je moje stráž, náčelníku," odpověděla mu klidně básnířka.
"Drzí darebáci!" vykřikl Luo. "Ihned je..."
"Vaše záruky se vztahují pouze na můj pobyt ve vaší rezidenci," rychle jej upozornila.
"Ah... hm. Ano, jistě," zabručel Luo. Pak se ostře zeptal: "Kde je kapr ve sladké omáčce, majordome?"
Soudce Ti osobně naplnil Ju-laninu číši a oslovil ji:
"Můj přítel mi poskytl své poznámky k případu, který je proti vám veden, paní. Domnívá se, že bych byl schopen pomoci vám sestavit vaši obhajobu. Nejsem sice dobrý písař, ale pozorně jsem prostudoval úřední spisy a..."
Básnířka položila číši.
"Vážím si dobrého úmyslu, pane. Avšak šest týdnů strávených v různých věznicích mi poskytlo dostatek času, abych si připravila hlavní body své obhajoby. Ačkoliv mi samozřejmě chybí vaše úžasné znalosti právnických obratů, přesto si myslím, že má vlastní osoba je nejpovolanější pro sestavení obhajoby. Mohu vám ještě nalít?"
"Nebuďte blázen, Ju-lan!" řekl opat bryskně. "Na tomto poli má Ti docela dobrou pověst."
"Napadlo mě," pokračoval soudce Ti, "že na skutečnost, že byl případ založen na anonymním dopise, nebyl položen patřičný důraz. Nemohu nalézt žádný náznak, že by si někdo položil otázku: Jak se pisatel dozvěděl o zahrabaném těle? Dopis byl napsán vynikajícím učencem, což vylučuje člena lupičské bandy. Nemáte nějaké podezření, kdo by to mohl být, paní?"
"Kdybych měla," odpověděla odměřeně, "řekla bych to soudci." Vyprázdnila svou číši a dodala: "Snad ano, snad ne."
Zavládlo ticho. Pak dvorní básník suše poznamenal:
"Rozporuplnost je vlastností nádherných a talentovaných žen. Na tvé zdraví, Ju-lan!"
"Připojuji se k přípitku!" zahřímal akademik. Ozval se smích, ale soudce cítil, že nezní opravdově. Pilo se mnoho, on však věděl, že tři muži mají ohromnou výdrž a nikdo z nich neprojevil sebemenší náznak, že by nad sebou ztratil kontrolu. Oči básnířky se však horečnatě leskly; zdálo se, že je na pokraji zhroucení. Musí ji přimět k hovoru, protože její poslední záhadná poznámka mohla znamenat, že někoho podezírá a že on sedí zde u stolu;
"Anonymní dopis, který vás obvinil, paní," pokračoval, "mi připomenul dopis napsaný zde v Ťin-chuaj před osmnácti lety. Dopis, který způsobil pád generála Muo Tie-linga. Také jej napsal vynikající učenec, víte?"
"Před osmnácti lety, říkáte? To mi asi příliš nepomůže!"
"Věc se má tak," pokračoval soudce Ti, "že jsem poznal člověka, který byl s generálovým případem spojen. Nepřímo, to je pravda. Nicméně, náš rozhovor odhalil zajímavé skutečnosti. Ta osoba byla dcerou generálovy konkubíny. Její příjmení bylo Sung."
Pohlédl na opata. Zdálo se však, že otylý mnich rozhovor nesleduje; zabýval se jídlem, mísou dušených bambusových výhonků. Akademik a dvorní básník naslouchali, avšak jejich tváře prozrazovaly jen zdvořilý zájem. Koutkem oka zahlédl na básnířčině tváři vylekaný výraz. Udiven si vše rychle spočítal: tehdy jí bylo teprve dvanáct. Zřejmě jí o případu někdo řekl. Někdo, koho zná. Opat položil své hůlky.
"Sung, říkáte? Není to jméno toho studenta, který byl včera zavražděn?"
"Ano, pane. Ve spojení s touto vraždou jsme se, můj kolega a já, dostali k případu velezrady generála Muoa."
"Nechápu, co byste tam mohli nalézt," zapojil se akademik do rozhovoru. "Ale pokud si myslíte, že rozhodnutí o generálovi je chybné, Luo, to jste pěkně vedle. Působil jsem jako cenzorův rádce, sledoval jsem zblízka celý proces. A mohu říci, že ten muž byl zrádce. Škoda, protože to byl dobrý voják. Navenek to byl bodrý chlapík, ale v jádru pěkná krysa. Lpěl na svém povýšení."
Dvorní básník přikývl. Usrkl ze své číše a řekl zvučným hlasem:
"Nevím nic o justičních záležitostech, Luo, ale velice se zajímám o hádanky. Mohl byste vysvětlit, jaké spojení je mezi tím starým případem velezrady a vraždou toho studenta?"
"My si myslíme, pane, že zavražděný student jménem Sung, o kterém se zmínil kolega Ti, mohl být nevlastním bratrem konkubíniny dcery."
"Zdá se mi, že to není nic jiného než střílení naslepo!" protestoval básník.
Ju-lan chtěla promluvit, ale soudce ji předběhl:
"To ne, pane. Abyste věděl, generálova konkubína svou dceru odložila, protože byla plodem cizoložného vztahu. Vysvětlujeme si to tak, že když student zjistil, že jeho nevlastní sestra a také milenec její matky zde žijí, vrátil se do

Tin-chua, aby toho muže vyhledal. Se svým kolegou jsme objevili, že student navštěvoval zdejší soudní archív, aby si zjistil generálovy přátele a příbuzné."
"Skládám vám poklonu, Luo!" vykřikl akademik. "Zatímco jste nás tak štědře hostil, vykonával jste své úřední povinnosti. A tak nenápadně, že jsme si toho ani nevšimli. Nemáte zdání, kdo zavraždil studenta?"
"Byl to můj kolega Ti, který všechnu tu práci vykonal. On vám může říci, jak se věc vyvíjí."
"Pouze náhodou," řekl soudce, "jsem vypátral Sungovu sestru. Je to strážkyně svatyně Černé lišky u jižní brány. Je šílená, ale..."
"Svědectví mentálně narušené osoby se u soudu neuznává," přerušil jej dvorní básník. "Alespoň z toho mála, co vím o soudních postupech."
Opat se zavrtěl ve svém křesle. Upřel na soudce své vypoulené oči a zeptal se:
"Takže vy znáte Šafrán, Ti?"

XVIII. KAPITOLA

Opat Lu sešpulil tlusté rty. Ve svých velkých, chlupatých rukách točil vinnou číši a zamyšleně pokračoval:
"Jednou jsem tu dívku také navštívil. Zaujala mě svou neuvěřitelnou spřízněností s liškami, víte? To místo je jimi prolezlé. Znáte její minulost? Byla prodána do levného bordelu, ale prvnímu zákazníkovi ukousla jazyk. Jednala jako liška. Bylo to velice účinné, protože ten člověk vykrvácel, a ona v tom zmatku vyskočila ven oknem a zamířila přímo do liščí svatyně na to opuštěné místo. Od té doby tam žije."
"Kdy jste ji viděl naposledy, pane?" zeptal se soudce Ti nenápadně.
"Kdy? Bylo to snad před rokem, nebo tak nějak. Když jsem sem před třemi dny přijel, chtěl jsem s ní strávit více času. Abych objevil, jaké skutečné vazby jsou mezi ní a těmi liškami." Zakroutil velkou hlavou. "Šel jsem tam před chvílí, ale neustále jsem se otáčel k východu z té divočiny. Všude kolem bylo plno přízraků." Vyprázdnil svou číši. Obrátil se k náčelníkovi Luovi a pokračoval: "Ta dívka, kterou jste najal minulou noc, aby tancovala, měla také liščí pohled, Luo. Jak to vypadá s její nohou?"
Malý náčelník střelil po soudci Ti zpytavým pohledem. Když soudce přikývl, Luo řekl společnosti upjatě:
"Nechtěli jsme vás minulou noc rozrušit, pánové, takže jsme vám oznámili, že se jí stala nehoda. Ve skutečnosti byla zavražděna."
"Věděl jsem to," zabručel opat. "Její mrtvé tělo leželo hned vedle nás a my jsme celou dobu hovořili a pili."
Dvorní básník se ohromeně podíval na Ju-lan.
"Zavražděna?" zeptal se. "A tys to věděla?"
Když básnířka přikývla, akademik řekl rozhořčeně:
"Měl jste nám to říct, Luo! Abyste věděl, tak snadno se nerozruším. A se svými dlouholetými zkušenostmi vyšetřujícího soudce jsem vám mohl poskytnout cenné rady. Takže máte na krku dvě vraždy, co? A k tomu ničemovi, co zabil tanečnici, nevede žádná stopa?"
Když viděl, že jeho kolega váhá, odpověděl soudce Ti za něj:
"Oba případy jsou těsně spjaty, pane. Pokud jde o studenta Sunga a pátrání, které tady prováděl, plně s vámi souhlasím, že jeho otec byl vinen velezradou a že v tomto ohledu se student mýlil. Ale můj kolega a já si myslíme, že student byl na nejlepší cestě vypátrat člověka, který jeho otce zradil - ne z vlastenectví, ale z mnohem sobečtějšího důvodu, a to právě..." přerušil jej vyděšený básnířčin výkřik.
"Musíte vést tak strašné řeči?" zeptala se rozechvělým hlasem. "Mazaně se plížíte za svou obětí, stále blíž a blíž... Nezapomněl jste, že já jsem taky obviněna, že rozsudek smrti visí nad mou hlavou? Jak můžete..."
"Zadrž, Ju-lan!" zasáhl akademik. "Ty se nemáš proč trápit! Není, samozřejmě, nejmenších pochyb o tvé nevině. Soudci u Metropolitního dvora jsou skvělí muži, znám je všechny. Mohu se ti zaručit, že vezmou tvůj případ jako pouhou formalitu, a pak tě rychle propustí."
"Rozhodně," řekl dvorní básník. Soudce Ti rychle pokračoval:
"Mám pro vás dobrou novinu, paní. Před chvílí jsem mluvil o anonymním dopise, který udal generála Muoa, a jiný zase obvinil vás. Oba napsal dobrý učenec. Také jsme přišli na to, že oba musel napsat jeden a tentýž člověk. To na váš případ vrhá nové světlo, paní."
Akademik a dvorní básník pohlédli na soudce s němým úžasem.
"Řekněte nám více o vrahovi té liščí tanečnice," zakrákal opat. "Ostatně, stalo se to v místnosti hned vedle nás."
"Opravdu, pane. Jistě znáte příběh Chotina schodiště. A se skutečností, že choť Devátého prince využívala dveře za zástěnou v hodovním sále k..." Vedle soudce Ti se ozval hlasitý rachot.
Básnířka vyskočila a převrhla své křeslo. Podívala se na soudce svýma plamennýma očima a křičela na něj:
"Vy pitomý blázne! Vy, s vašimi střelenými, neohrabanými teoriemi! Nevidíte prostou pravdu, která bije do očí!" Přitiskla si ruce na svá těžká prsa. "Říkám vám, už jsem nemocná a unavená všemi těmi úskoky. Už to trvá dva měsíce a nemohu to už déle snášet. Mám toho po krk!" Bouchla pěstí do stolu a zavřeštěla: "Já jsem zabila tu vyděračskou tanečnici, vy blázne! Říkala si o to! Vrazila jsem do toho jejího vychrtlého krku nůžky a pak jsem sehrála tu komedii!"
Zatímco si měřila společnost spalujícím pohledem, nastalo hluboké ticho. Soudce Ti na ni ohromeně pohlédl.
"To je konec!" zamumlal Luo.
Pak básnířka sklopila oči. Pokračovala již klidněji:
"Student Sung byl můj milenec. Věděla jsem, jak byl posedlý myšlenkou, že jeho otec byl křivě nařčen. Tanečnice mi řekla, že Sung byl navštívit Šafrán. Ta ubohá šílená dívka trpí erotickými halucinacemi. Oblékla kostlivce do pláště jako

svého milence. Trýzněna tím, že je nalezenec, si vysnila otce, který ji chodí navštěvovat. Malá Fénix mi řekla, že tuto představu u Šafrán posilovala, aby ji udržela v dobré náladě, a tak se od ní naučila ty tajemné písně. Řeknu vám, že Malá Fénix byla prohnaná, záludná čubka, která si plně zasloužila chcípnout. Vyšťourala mé a Sungovo tajemství. Chtěla mě tím vydírat, jak jsem zjistila včera odpoledne. Měla tancovat Purpurová oblaka, ale pak mě potkala, vycítila svou příležitost a změnila to na Černá liška číhá. Tím mi chtěla nenápadně naznačit, že potkala Sunga venku ve zbořeném chrámu."
Hovořila tak rychle, že musela přerušit řeč, aby nabrala vzduch do plic. Soudce Ti se zoufale pokoušel roztřídit tu zmatenou výpověď. Jeho pečlivě vybudovaný případ se rozsypal na kousky ještě předtím, než se vůbec dostal k jeho vyřešení. Ozvalo se řinčení kovu. Tři strážní, vyburcovaní rachotem převráceného křesla a křikem básnířky, přišli k pavilonu. Seržant zůstal u sloupu a sledoval výjev nerozhodným pohledem. Nikdo si ho nevšímal. Všechny oči se upíraly na básnířku, která tam stála s rukama na stole. Soudce Ti se zeptal, nepoznávajíc svůj vlastní hlas:
"Co je to za tajemství, které tanečnice od Sunga vyzvěděla?"
Básnířka se otočila a kývla na seržanta.
"Pojďte sem, seržante! Zacházel jste se mnou slušně, a tak to musíte slyšet!" Když seržant přišel ke stolu, vrhl ztrápený pohled na náčelníka Luoa, a básnířka pokračovala:
"Sung byl mým milencem, ale brzy jsem ho měla dost a vyhnala jsem ho. Bylo to na podzim. Před šesti týdny byl několik dní v Jezerní oblasti. Přišel mne navštívit a zapřísahal mě, aby se mohl vrátit. Odmítla jsem. Měla jsem milenců po krk. Začala jsem muže nenávidět a ponechala jsem si jen několik přítelkyň. Pokud za něco stály. Zjistila jsem, že mě má služka podvádí s kulim, a poslala jsem ji, aby se spakovala. Později, když se setmělo, se vrátila, protože si myslela, že jsem již odešla na svou večerní procházku. Přistihla jsem ji, jak bere mé klenoty z krabičky."
Na chvíli ustala a nervózně si odhrnula z čela kadeř, která tam zabloudila ze zborceného účesu.
"Chtěla jsem ji pořádně zpráskat. Ale pak... pak to nebyla ona, koho jsem bičovala. Další a další rána dopadala na mne samotnou, na mou neuvěřitelně hloupou pošetilost. Když jsem se vzpamatovala a zjistila jsem, co dělám, ležela tam mrtvá. Odvlekla jsem její tělo do zahrady, ale tam jsem objevila Sunga, jak stojí u zadní branky. Bez jediného slova mi pomohl odnést tělo pod třešeň a tam zahrabat. Když pak urovnal hlínu, řekl mi, že budeme mít společné tajemství. Řekla jsem - nikdy! Tím, že mi pomohl skrýt tělo, se stal spolupachatelem vraždy a ať se raději ztratí. A on zmizel. Přemýšlela jsem, jak se budu hájit v případě, že bude tělo objeveno, a tak jsem rozbila zámek na zahradní brance. Dva stříbrné svícny jsem ukryla v kapli pod oltářem."
Zhluboka se nadechla. Obrátila se k seržantovi a měkce promluvila:
"Vám se omlouvám. Diskrétně jste čekal venku, když jsem před třemi dny vešla do zlatnictví. Srazila jsem se tam se Sungem. Pošeptal mi, že nyní, když mě zřejmě jeho anonymní dopis dostane na popraviště, bude muset zvážit další opatření. Ale možná, že bych s ním chtěla nejprve všechno probrat. Slíbila jsem, že k němu o půlnoci přijdu. S ohledem na mě, seržante, jste ke dveřím mého pokoje nepostavil žádného ze svých mužů. Vyklouzla jsem z hostince a šla do Sungova podnájmu. Pustil mě dovnitř a já jsem ho zabila. Pilkou, kterou jsem sebrala z hromady odpadků v uličce. Tak, to je všechno."
"Je mi líto, paní," řekl seržant. S chladným výrazem ve tváři začal odmotávat tenký řetěz, který měl kolem pasu.
"Vždy jsi uměla skvěle improvizovat," promluvil hluboký hlas. Byl to akademik. Vstal, a nyní se tyčil za křeslem v celé své vznešenosti, vysoký, ramenatý, ve vlající brokátové říze. Světlo lampiónu visícího z okapu dopadalo na jeho domýšlivou, strnulou tvář s vytřeštěnýma očima. Pečlivě si narovnal řízu, pak lhostejně řekl: "Obyčejné kurvě však nezůstanu nic dlužen."
Bez náznaku spěchu vykročil přes nízkou balustrádu. Básnířka začala ječet vysokým, pronikavým hlasem. Soudce Ti vyskočil a vyběhl na balustrádu se seržantem a opatem Lu v těsném závěsu. Z temnoty hluboko dole přicházela jen slábnoucí ozvěna odrážející se od stěn rokliny.
Když se soudce Ti odvrátil, Ju-lan přestala křičet. Stála ohromena, tam na balustrádě, vedle dvorního básníka. Náčelník Luo vydal rychlé rozkazy majordomovi. Staroch přikývl a seběhl ze schodů. Básnířka se vrátila ke stolu. Když těžce dosedla, řekla podbarveným hlasem:
"On byl jediným mužem, kterého jsem milovala. Napijme se spolu naposledy. Brzy si řekneme sbohem. Podívejte, vychází měsíc."
Když se opět všichni posadili ke stolu, seržant se vrátil k nejvzdálenějšímu sloupu, kde zůstal stát. Jeho dva muži tam zůstali také. Zatímco soudce Ti plnil Ju-laninu číši, náčelník Luo řekl:
"Podle mého majordoma vede až dolů do strže stezka. Nyní tam jde několik mých mužů, aby našli tělo. Ale nejspíše bude nalezeno asi míli odtud, protože proud je velmi silný."
Básnířka se opřela lokty o stůl. Řekla s vyčerpaným úsměvem:
"Již před lety si vytvořil důkladné nákresy nádherného mauzolea, které mělo být po jeho smrti postaveno v jeho rodišti. A teď jeho tělo..." Ukryla si tvář do dlaní. Luo a opat tiše sledovali její třesoucí se ramena. Dvorní básník odvrátil tvář; zíral široce rozevřenýma očima na horské hřebeny ozářené měsíčním svitem. Básnířka spustila ruce.
"Ano, byl to jediný muž, kterého jsem skutečně milovala. Líbil se mi básník Wen Tung-jang, byl velkorysým a dobrým společníkem. A několik dalších. Ale Šao Fan-wen byl tady, tady ve mně, přímo pod kůží. Zamilovala jsem se do něj, když mi bylo devatenáct. Tajně mě unesl z domu, ve kterém jsem pracovala, protože mě odmítal vyplatit. Když se mě nabažil, zanechal mě zcela bez prostředků. Musela jsem se živit jako levná kurva, protože jsem utekla z domu v hlavním městě a mé jméno bylo na černé listině, takže jsem nemohla vstoupit do žádného zařízení vyšší třídy. Onemocněla jsem a málem umřela. On to věděl, ale nedbal toho. Později, když mě Wen Tung-jang opět postavil na nohy, jsem se k němu několikrát pokoušela vrátit. Odstrčil mne od sebe, jako když odkopnete milujícího psa. Nechal mě, abych se trápila. Ale nikdy jsem ho nepřestala milovat."

Jedním douškem vyprázdnila svou číši. Věnujíc soucitný pohled náčelníkovi Luovi, pokračovala:
"Když jste mě pozval, abych u vás zůstala, Luo, řekla jsem nejprve ne, protože jsem si myslela, že jej již nikdy nebudu chtít vidět... slyšet opět ten nafoukaný hlas, vidět tu..." Pokrčila rameny. "Ale když žena muže doopravdy miluje, miluje snad také jeho chyby. A tak jsem přišla. Byla to muka, být s ním pohromadě, ale byla jsem šťastná... Teprve, když mi nařídil, abych složila ódu na naše šťastné shledání, přestala jsem se ovládat. Hluboce se omlouvám, Luo. Byla jsem jediný žijící člověk, kterému se mohl otevřeně chlubit svými špatnými skutky. A měl toho na svědomí hodně; řekl, že je největším mužem, který kdy žil, a tedy oprávněn poznat každý počitek lidského těla a mysli, kterého je schopen. Ano, svedl konkubínu generála Muoa, a když to generál zjistil, Šao jej udal. Šao vymyslel to spiknutí, ale uskutečnil jej v době, kdy bylo odsouzeno k nezdaru. Znal všechny generálovy komplice, ale oni neznali jej. Cenzor požádal Šaoa o jeho dobré rady, jak mi Šao řekl s potěšením. Během procesu o něm generál mlčel, protože neměl žádný důkaz o Šaově účasti na spiknutí, a také proto, že byl příliš pyšný, než aby přiznal nevěru, a tak jako tak se konkubína oběsila, takže ani v tomto případě neměl generál žádný důkaz. Šao mi hrozně rád vyprávěl o této dávné záležitosti... Z tohoto důvodu mě přišel navštívit do chrámu Bílé volavky, protože neměl nic tak rád, jako pást se na utrpení, které lidem působil. Proto si vždy našel chvíli, aby navštívil svou nemanželskou dceru zde v liščí svatyni vždy, když projížděl Ťin-chua. Říkal jí, že ona vede skvělý život se svým věrným milencem a svými liškami.
Moje tvrzení, že jsem k smrti zbičovala služku, je úplná pravda. Pouze jsem změnila Šaoa na Sunga. Nikdy jsem toho ubohého studenta nepotkala, až teprve včera jsem o něm slyšela od Šaoa. Bídná Šafrán řekla Šaovi o Sungovi všechno, víte? Šao šel pozdě v noci do Sungova podnájmu, zaklepal na zadní dveře a řekl mu, že má informace o případu generála Muoa. Student jej pustil dovnitř a Šao ho zabil truhlářskou pilkou, kterou našel mezi odpadky u Sungovy zahradní branky. Řekl mi, že měl u sebe dýku, ale že je vždy lepší použít zbraň nalezenou na místě. Proto také zabil tanečnici nůžkami. Jediné, proč se Šao trápil, bylo to, že Sung mohl mít důkaz ukazující na Šaovo cizoložství s jeho matkou; nějaký starý dopis nebo něco takového. Prohledal Sungův podnájem, ale nic tam nenašel. Naplňte mi ještě číši, opate!"
Když obsah vinné číše vypila, nyní již pokračovala pomaleji:
"Je zbytečné dodávat, že poté, co mi Šao pomohl zahrabat služčino tělo, jsem mu neřekla, aby odešel. Naopak, prosila jsem ho, prosila jsem ho na kolenou, aby zůstal, aby se ke mně vrátil! Odpověděl, že lituje toho, že mě neviděl, jak ji bičuji, ale že je jeho povinností, oznámit to úřadům. Šel pryč a smál se. Věděla jsem, že mě udá, a tak jsem připravila ty hloupé falešné stopy. Když mi řekli o anonymním dopise, věděla jsem, že jej napsal Šao a že mne chce zničit. Věděl o mé bláznivě oddané lásce, věděl, že jej nikdy neprozradím, i kdybych měla přijít o život." Zoufale zatřásla hlavou, zvedla ruce a ukázala na sloup. "Podívejte se, jak jsem jej milovala. Tu báseň tam jsem složila, když jsme ještě byli spolu."
Náhle zabodla pohled do soudce Ti a ostře promluvila:
"Když jste utahoval tu svou zrádnou smyčku stále těsněji a těsněji, bylo to, jako byste mě škrtil. Proto jsem promluvila. Splácala jsem dohromady, co jsem věděla, chtěla jsem ho zachránit. Ale slyšeli jste sami jeho poslední slova."
Položila vinnou číši a vstala. Několika zručnými tahy svých hezky tvarovaných rukou dala do pořádku svůj účes a uvolněně pokračovala:
"Nyní, když je Šao mrtev, bych samozřejmě mohla říci, že to byl on, kdo ubičoval služku k smrti. Toho by on byl jistě schopen. Ale nyní, když je mrtev, chci také zemřít. Nemohla bych se vrhnout za ním do rokle, protože by to stálo seržanta život. Ostatně, tak či tak mám i já svou hrdost, a ačkoliv jsem udělala mnoho věcí, které jsem udělat neměla, nikdy jsem nebyla zbabělcem. Zabila jsem služku a přijmu to, co mne čeká." Otočila se ke dvornímu básníkovi a se zdrženlivým úsměvem řekla: "Považuji to za čest, že jsem tě poznala, Čangu, protože jsi veliký básník. Vás, opate, obdivuji, protože jsem vás poznala jako skutečného mudrce. A vám jsem vděčná, Luo, za vaše věrné přátelství. Vám, náčelníku Ti, se omlouvám za to, jak jsem vám před chvíli nadávala. Můj vztah k Šaovi byl zhoubný a dospěl by ke strašnému konci dříve či později a vy jste jen splnil svou povinnost. Všechno je k něčemu dobré, protože nyní, když byl Šao na odpočinku a měl více času než dřív, připravoval nové hrozné skutky pro své obveselení. A to je všechno, pánové. Sbohem."
Otočila se k seržantovi. Dal jí na ruce řetězy a odváděl ji pryč, následován dvěma vojáky.
Dvorní básník se nahrbil v křesle. Měl pohublou, mrtvolně bledou tváří. Pomalu si třel čelo a mumlal:
"Třeští mi hlava! Ale myslím, že jsem si přál zažít skutečně otřesný zážitek." Vstal a řekl ostře: "Vraťme se do města, Luo!" Náhle se mrazivě usmál. "Nebesa, Luo, udělal jste kariéru. Čekají na vás nejvyšší vyznamenání, budete..."
"Vím, co mě právě teď čeká, pane," přerušil jej malý náčelník suše. "Po zbytek noci budu sedět za stolem a psát úřední zprávu. Prosím vás, jděte napřed do palankýnu, pane, za chvíli jsem u vás."
Poté, co dvorní básník odešel, věnoval Luo soudci dlouhý pohled. Jeho rty se třásly a on se zajíkl:
"Bylo... bylo to strašné, Ti. Ona... ona..." Hlas se mu zlomil.
Soudce Ti položil zlehka ruku na kolegovo rameno.
"Dokonči její životopis, Luo, citováním každého slova, které tady řekla. Toto tvé vydání bude jejím plným ospravedlněním a pro příští generace bude žít ve svých básních. Jeď dolů s Čangem, protože já tady chci ještě chvíli zůstat, Luo. Potřebuji trochu času, abych si udělal v hlavě pořádek. Ať úředníci v kanceláři vše připraví. Zanedlouho tam za tebou přijdu a pomohu ti sestavit všechny úřední dokumenty." Chvíli se za odcházejícím náčelníkem díval, pak se otočil k opatovi a zeptal se: "A co vy, pane?"
"Budu vám dělat společnost, Ti. Vytáhněme svá křesla na balustrádu a pokochejme se měsícem. Koneckonců, přišli jsme sem oslavit Měsíční svátek"
Oba muži se posadili zády k poloprázdnému stolu. Zůstali v pavilónu sami, protože jakmile náčelník Luo odešel, služebnictvo zmizelo v kuchyni v lese a nedočkavě rozebíralo hrozné události.
Soudce tiše pozoroval horský hřeben naproti. Uvědomil si, že v strašidelném měsíčním svitu rozeznává téměř každý

jednotlivý strom. Náhle promluvil:
"Zajímal jste se o Šafrán, pane, strážkyni svatyně Černé lišky. S lítostí vám musím oznámit, že měla vzteklinu a dnes odpoledne zemřela."
Opat svou velkou kulatou hlavou přikývl.
"Vím. Když jsem vystupoval horskou pěšinou, zahlídl jsem černou lišku, poprvé v životě. Jen tak letmo, takové mrštné dlouhé tělo s lesklým černým kožichem. Pak skočila do houští a zmizela..." Škrábal si zarostlé tváře, vydávaje skřípavý zvuk. Díval se na měsíc a řekl bezděčně: "Měl jste rozhodující důkaz proti akademikovi, Ti?"
"Ani za mák, pane. Ale básnířka si myslela, že ano, a proto to byla ona, kdo případ vyřešil. Kdyby nepromluvila, ať bych se vztekal, jak bych chtěl, můj důkaz by se rozplynul v mlhavé teorii. Akademik by to nazval zajímavým cvičením logiky, a tím by to skončilo. Věděl samozřejmě velice dobře, že proti němu nemám žádný důkaz. Zabil se, ne proto, že by se bál právního postihu, ale proto, že kvůli své ohromné, nadlidské pýše by nemohl žít s pomyšlením na to, že jej někdo lituje."
Opat opět přikývl.
"Bylo to skutečné drama, Ti. Lidské drama, kde lišky hrály svou roli. Ale my bychom se neměli na všechno dívat z omezeného pohledu našeho malého světa lidí. Je mnoho jiných světů přesahujících náš, Ti. Z pohledu světa lišek to bylo liščí drama, kde několik lidí sehrálo menší role."
"Možná máte pravdu, pane. Jak se zdá, muselo to začít před čtyřiceti lety, kdy Šafránina matka, tehdy mladá dívka, přinesla domů malou černou lišku. Nevím." Soudce si natáhl své dlouhé nohy. "Co však vím, je to, že jsem unavený jako pes."
Opat na něj úkosem pohlédl.
"Ano, měl byste si na chvíli odpočinout, Ti. Vy i já, každý ve svém vlastním zvoleném směru máme ještě před sebou dlouhou cestu. Velmi dlouhou a únavnou cestu."
Opat se opřel do křesla a zahleděl se na jasný měsíc svýma vypoulenýma upřenýma očima.

Doslov

SOUDCE TI je historická postava; žil v letech 630 až 700 n.l., byl vynikajícím detektivem a skvělým státníkem za dynastie Ťiang. Příhody popisované v románu jsou naprosto smyšlené a jakákoliv podobnost s jinými osobami čistě náhodná, s výjimkou básnířky Ju-lan. Za vzor mi posloužila skvělá básnířka Jü Chsüan-či, která žila asi v letech 844 až 871. Byla skutečně kurtizánou, která po pestré životní dráze skončila na popravišti, obviněna, že k smrti ubila služebnou; ale otázka její viny nebyla nikdy vyřešena. Více podrobností o jejím životním osudu a díle se čtenář může dozvědět v mé knize Sexuální život ve staré Číně (E. J. Brill, Leyden, 1961), str. 172-175. Báseň, uvedená v tomto románě na str. 155, je vybraná z jejího díla.
Vzhledem k některým aspektům čínského literárního života, uvedeným v tomto příběhu, je užitečné čtenáři připomenout, že téměř po dva tisíce let určovaly základní podmínku pro vstup na cestu vládní kariéry čínské soutěžní literární zkoušky. Každý občan se mohl těchto zkoušek zúčastnit, a ačkoliv měli přirozeně synové bohatších vrstev lepší podmínky na přípravu než synové chudých rodin, skutečností je, že každý, kdo prošel, byl ihned bez ohledu na společenské postavení nebo soukromé prostředky zařazen na úřednické místo, což umožňoval vládní systém demokratického charakteru, který měl přirozeně vliv na čínskou společnost. Literární úspěchy hrály převládající roli ve společenském životě a zvláště kaligrafie byla vysoce hodnocena; ve skutečnosti více než malířství. Snadněji se to pochopí, když si člověk uvědomí, že čínské znaky jsou z velké části ideografy, které se spíše malují než píší; Kaligrafii lze přirovnat k západnímu abstraktnímu malířství.
Tři náboženství v Číně byly konfuciánství, taoismus a buddhismus, který přišel do Číny z Indie v prvním století n.l. Většina úředníků bylo konfuciány s náchylností k taoismu, ale většinou proti buddhismu. V sedmém století se však rozšířila z Indie nová buddhistická sekta, která se v Číně nazývala sektou Čchan a přejala mnoho taoistických prvků; zapřela Buddhu jako spasitele, prohlásila všechny svaté knihy za zbytečné a učila, že osvícení nutno hledat uvnitř nás samotných. Toto dogma se zalíbilo čínským eklektickým intelektuálům a stalo se také populární v Japonsku, odkud je známe jako zen. Opat Lu z románu je zenský mnich.
Čínské učení o liškách se datuje do doby před naším letopočtem a přetrvává v čínské literatuře celé následující období. Více informací o kouzelných liškách je uvedeno ve velikém díle Náboženský systém Číny holandského sinologa Prof. J. J. M. de Grut, díl V, kniha 2, str. 576-600 (E. J. Brill, Leyden, 1910).
V době soudce Ti Číňané nenosili copy. Tento obyčej se ujal až po roce 1644 n.l., kdy Čína obsadila Mandžusko. Muži své vlasy vyčesávali do uzlu a nosili přikrývku hlavy jak venku, tak i v místnosti a hlavy měli obnažené, jen když šli do postele. Postavit se tváří v tvář jiné osobě s nezakrytou hlavou bylo vážnou urážkou a jedinou výjimkou byli taoističtí poustevníci a buddhističtí kněží. V románě je to znázorněno na vraždě studenta Sunga.
V dynastii Ťiang se v Číně nekouřilo. Tabák a opium se do většiny čínských zemí dostaly až po době soudce Ti.